



**ПРОГРАМА „ОБРАЗОВАНИЕ“
2021-2027**

УСЛОВИЯ ЗА КАНДИДАТСТВАНЕ
по процедура за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ
чрез подбор на проектни предложения
BG05SFPR001-1.004
„УТВЪРЖДАВАНЕ НА ИНТЕРКУЛТУРНОТО ОБРАЗОВАНИЕ ЧРЕЗ
КУЛТУРА, НАУКА И СПОРТ“



2023 г.



Съдържание

1. Наименование на програмата.....	3
2. Наименование на Приоритета и специфичната цел.....	3
3. Номер и наименование на процедурата.....	3
4. Измерения по кодове.....	3
5. Териториален обхват.....	3
6. Цели на предоставяната безвъзмездна финансова помощ по процедурата и очаквани резултати.....	3
7. Индикатори (показатели).....	8
8. Общ размер на безвъзмездната финансова помощ по процедурата и разпределение по категория региони (ако е приложимо):.....	12
9. Минимален (ако е приложимо) и максимален размер на безвъзмездната финансова помощ за конкретен проект.....	13
10. Процент на съфинансиране.....	13
11. Допустими кандидати.....	13
12. Допустими партньори (ако е приложимо).....	25
13. Дейности, допустими за финансиране.....	30
14. Категории разходи, допустими за финансиране.....	48
15. Допустими целеви групи (ако е приложимо).....	58
16. Приложим режим на минимални/ държавни помощи (ако е приложимо).....	58
17. Хоризонтални принципи.....	74
18. Минимален и максимален срок за изпълнение на проекта (ако е приложимо).....	75
19. Ред за оценяване на концепциите за проектни предложения (ако е приложимо).....	75
20. Критерии и методика за оценка на концепциите за проектни предложения (ако е приложимо).....	75
21. Ред за оценяване на проектните предложения.....	75
22. Критерии и методика за оценка на проектните предложения.....	77
23. Начин на подаване на проектните предложения/концепциите за проектни предложения.....	77
24. Списък на документите, които се подават на етап кандидатстване.....	78
25. Краен срок за подаване на проектните предложения.....	81
26. Допълнителна информация.....	81
27. Приложения към Условиата за кандидатстване.....	83



1. Наименование на програмата

Програма „Образование“ 2021-2027 г. (ПО)

2. Наименование на Приоритета и специфичната цел

Приоритет 1: „Приобщаващо образование и образователна интеграция“

СЦ по Чл. 4, пар. 1, буква й) от Регламент (ЕС) 2021/1057 - Насърчаване на социално-икономическата интеграция на маргинализирани общности като ромите

3. Номер и наименование на процедурата

BG05SFPR001-1.004 „УТВЪРЖДАВАНЕ НА ИНТЕРКУЛТУРНОТО ОБРАЗОВАНИЕ ЧРЕЗ КУЛТУРА, НАУКА И СПОРТ“

4. Измерения по кодове¹

Код по измерение Област на интервенция: 154

Код по измерение Форма на подкрепа: 01

Код по измерение Териториален механизъм за изпълнение и териториална насоченост: 33

Код по измерение Допълнителни тематични области във връзка с ЕСФ+: 06, 10

Код по измерение Равенство между половете във връзка с ЕСФ+, ЕФРР, КФ и ФСП: 02

5. Териториален обхват

Дейностите следва да се изпълняват на територията на Република България.

6. Цели на предоставяната безвъзмездна финансова помощ по процедурата и очаквани резултати

Основната цел на операцията е насърчаване на позитивно отношение към разнообразието във всички области на човешкия живот.

Специфични цели на операцията:

- Подобряване на интеркултурната комуникация за учене в мултикултурна образователна среда в образователни институции с различна концентрация на уязвими групи;
- Насърчаване на ефективни мултикултурни общности в образователните институции сред участниците в образователния процес и взаимодействието със заинтересованите страни.

С влизането в сила на Закона за предучилищното и училищното образование са създадени нормативни условия за осъществяване на мерки и политики за прилагане на интеркултурното образование, включително за обхващане и успешно включване и трайно приобщаване на децата и учениците от уязвими групи в системата на предучилищното и училищното образование. В Закона за предучилищното и училищното образование (ЗПУО)² е заложено, че образованието е национален

¹ Съгласно Приложение I на Регламент (ЕС) №2021/1060 за процедурата: код 154 Мерки за подобряване на достъпа на маргинализирани групи като ромите до образование, заетост и насърчаване на социалното им приобщаване; код 01 Безвъзмездни средства; код 33 Без териториална насоченост; код 06 Преодоляване на детската бедност; код 10 Преодоляване на предизвикателствата, установени в рамките на европейския семестьър; код 02 Интегриране на принципа на равенство между половете.

² <https://mon.bg/bg/57>



приоритет, а изпълнението на този приоритет се гарантира чрез прилагането на принципи, сред които са посочени: равен достъп и приобщаване на всяко дете и на всеки ученик; равнопоставеност и недопускане на дискриминация; съхраняване на културното многообразие и приобщаване чрез българския език; запазване и развитие на българската образователна традиция; хуманизъм и толерантност; ориентираност към интереса и към мотивацията на детето и на ученика, към възрастовите и социалните промени в живота му, както и към способността му да прилага усвоените компетентности на практика; единна държавна образователна политика за осигуряване правото на предучилищно и училищно образование.

Сред основните цели на предучилищното и училищното образование са: формиране на национално и гражданско самосъзнание и на толерантност и уважение към етническата, националната, културната, езиковата и религиозната идентичност на всеки гражданин; съхраняване и утвърждаване на българската национална идентичност; придобиване на компетентности, необходими за успешна личностна и професионална реализация и активен граждански живот в съвременните общности; развиване на умения, ценности и нагласи относно глобалните процеси, устойчивото развитие и членството в Европейския съюз и др. (чл. 5 и др. от ЗПУО).

Интеркултурното образование се регулира от Наредба № 13³ от 21.09.2016 г. за гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование. В нея е посочено, че интеркултурното образование е насочено към усвояване на знания за различни измерения на културните идентичности и за основни характеристики на интеркултурните отношения, формиращо позитивно отношение към разнообразието във всички области на човешкия живот, както и умения и нагласи за конструктивни взаимодействия в мултикултурна среда (чл. 3, ал. 5 от цитираната Наредба №13). Според Глава Трета на Наредбата интеркултурното образование се осъществява в процеса на придобиването на всички видове училищна подготовка чрез изучаване на отделни учебни предмети или интегрирано в рамките на общообразователни предмети чрез усъвършенстване на придобити компетентности в избираемите учебни часове и други. Темите за интеркултурното образование са определени⁴ като взаимозависими и свързани в интердисциплинарен комплекс, насочен към придобиване на интеркултурни компетентности. Това дава възможност на образователните институции в съответствие със стратегическите си приоритети да прилагат политики, които подкрепят и осъществяват интеркултурното образование в процеса на придобиването на всички видове училищна подготовка, включително в избираемите часове, в заниманията по интереси, в часа на класа или в дейности по обща подкрепа за личностно развитие по реда и при условията на държавния образователен стандарт за приобщаващото образование. Формирането на толерантност и уважение към различните измерения на социокултурната идентичност, на ключови компетентности у децата/учениците за интеркултурен диалог, разбиране и оценяване на културното многообразие, както и компетенции за демократична култура е сред целите на Стратегическата рамка за развитие на образованието, обучението и ученето в Република България (2021-2030)⁵.

Също така, съгласно чл. 18, ал. 4 от Наредба № 13 от 21.09.2016 г., когато в един и същи клас са записани ученици с еднаква етническа принадлежност, директорът на училището съвместно с РУО и общината предприемат действия за създаване на межкултурни извънучилищни форми за съвместна дейност на учениците от посоченото училище и други училища.

В контекста на горепосоченото, настоящата операция е насочена към подкрепа на интеркултурното образование чрез разнообразяване на формите и средствата за обучение, чрез посещение на музеи,

³ <https://mon.bg/bg/59>

⁴ Съгласно Наредба №13 от 21 септември 2016 г. за гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование, чл. 3. (1) Гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование са взаимносвързани и формират интердисциплинарен комплекс, насочен към придобиване на социални, граждански и интеркултурни компетентности и на компетентности, свързани със здравето и поддържането на устойчива околна среда.

⁵ <https://mon.bg/bg/143>



театри, концерти, спорт и др., за да може децата и учениците от маргинализирани групи да развият своите компетентности, знания, умения, нагласи и ценности.

Дейностите са насочени към конкретни местни нужди за постигане на цели по стратегически/планови документи на териториално ниво, за да се гарантира, че всяко едно дете и ученик няма да бъде затруднено и няма да бъде невъзможно неговото участие в образователния процес, както и за намаляване на пречките пред ученето и участието на всяко едно дете и ученик, както и гарантиране участието на децата и учениците от уязвими групи във всички предвидени дейности.

Съгласно Доклад на Световна Банка *„Образование и грижи в ранна детска възраст, общо образование и приобщаване: анализ на ситуацията и препоръки за насоката на политиките“*⁶ малките деца се учат от обкръжаващата ги среда и в неструктурирана обстановка – включително от взаимодействието с техните семейства, от ежедневието, в организирани детски групи за игра и по детските площадки и т.н. Контекстът на семейството и общността е много важен в първите години на учене на индивида. В този контекст децата правят първите си съществени стъпки за усвояване на основни компетентности за живота – езикови и социални.

В Програма „Образование“ 2021-2027 е отчетена необходимост от целенасочена работа за създаване на активни училищни общности с акцент върху взаимодействието с родителите, за да бъдат привлечени родителите за ефективно участие в образователния процес. Изисква се по-ефективно взаимодействие на училището с общините, неправителствени организации и образователните медиатори по посока на промяна на нагласите към интегрирането в образователната система – както по отношение на семействата от уязвими общности, с фокус върху родителите, сред които отсъства мотивация за образование на техните деца, така и по отношение на цялото общество. С предвидените мерки по процедурата ще се оказва подкрепа за интензивна работа за изграждане на общност от активни родители: кратки обучения на родители, свързани с образованието на децата им, включително чрез участие на образователни медиатори.

На 14 януари 2020 г. Европейската комисия публикува съобщението *„Силна социална Европа за справедливи промени“*⁷ – документът, който да продължи настоящата рамка на Европейския съюз за националните стратегии на държавите членки за интеграция на ромите за периода до 2030 година. Преодоляването на ромското изключване е един от приоритетите, изрично посочени в раздела за социална защита и приобщаване. На тази база на 07.10.2020 г. Европейската комисия приема 10-годишен план за подкрепа на ромите, като основен елемент в него е Съобщението към Съвета и Европейския парламент за: Съюз на равнопоставеността: Стратегическа рамка на ЕС за ромите за равнопоставеност, приобщаване (включване) и участие⁸. Очертани са насоки и списък с мерки за прилагане от държавите членки на инициативите на Европейската комисия до 2030 година в седем ключови области: равенство, приобщаване, участие, образование, заетост, здравеопазване и жилищно настаняване, вкл. дейности за преодоляване на расизма и дискриминацията. Препоръката на Съвета от 12 март 2021 година относно равенството, приобщаването и участието на ромите изрично насочва към мерки за насърчване на равенството, приобщаването и участието на ромите, без да се изключват други групи в неравностойно положение⁹.

Приобщаването на ромите в образованието продължава да бъде предизвикателство поради няколко фактора, сред които са училищната сегрегация и пречките, породени от крайната бедност, като 34 % от учениците от ромски произход завършват само началния етап на основното образование, а 44 % — прогимназиалния етап (FRA, 2016 г.). Невладеенето на български език е сред причините тези

⁶ <http://sf.mon.bg/?go=page&pageId=451>

⁷ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/?uri=CELEX%3A52020DC0014>

⁸ <https://ec.europa.eu/info/publications/new-eu-roma-strategic-framework-equality-inclusion-and-participation-full-package.bg>

⁹ [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/?uri=CELEX:32021H0319\(01\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/?uri=CELEX:32021H0319(01))



деца да изостават от своите връстници. Нивото на владеене на български език е определящо за постиженията. Показателно е, че почти половината (44%) от учениците, които не говорят български език в семейството или го говорят рядко, не успяват да достигнат средното равнище на способностите, а 17% от тях дори не достигат ниското равнище (PIRLS, 2016). Според резултатите от последното преброяване на населението¹⁰ към 7 септември 2021 година сред 6 110 165 души 41 644 лица на възраст 7 и повече години никога не са посещавали училище или 0,7% спрямо 1,2% през 2011 г. Децата до 7 навършени години, които още не са посещавали училища, са 3179 или 5,2% от населението в тази възрастова група, от които 25% са с българска етническа принадлежност, 9% с ромска, 7% с турска, 1% с друга, а 58% с неопределена поради нежелание да отговарят, не могат да определят или липсва информация по етническа самоопределеност. По данни на НСИ¹¹ от преброяването на населението от 2021 г. определилите се с ромска етническа принадлежност са 4,09%, с българска етническа принадлежност – 78,51%, 0,24 % не могат да определят етническата си принадлежност, 0,98% не желаят да отговарят, за 7,17% липсва информация, всички останали са определили друга етническа принадлежност. При лицата, самоопределили се към ромската етническа група, завършилиите висше образование остават малко, макар че има увеличение на дела им от 0,5% на 1,1%. Съществено е нарастването на дела на ромите със средно образование – от 8,5% на 15,4% или с 6,9 п.п., като се отбелязва голямо намаление на дела на тези с начално и по-ниско образование – от 47,4% на 35,9 %. Проблемът с грамотността сред ромската етническа група, макар че се отбелязва съществено подобрение при сравнение на данните от последните две преброявания на населението, остава. При относителен дял на неграмотните роми на възраст 25-64 години за 2011 г. 14,1%, този дял се редуцира на 12,9% за 2021 г., а сред младите хора на възраст 18-24 години дялът на неграмотните намалява от 18,7% на 8,4%. Сред децата на възраст 9-15 години за 2021 г. са отчетени 1,5% неграмотни.

Допълнително въздействие за задълбочаване на образователните неравенства оказва и кризата с COVID-19. Според резултатите от изследване на Института за изследвания в образованието за МОН за оценка на въздействието¹² на обучението от разстояние в електронна среда или други неприсъствени форми върху ефективността на училищното образование, извършено по време на кризата с COVID -19, идентифицираните ключови фактори, които затрудняват ефективността на образованието от разстояние в електронна среда, се отразяват в особено голяма степен на учениците от уязвими групи. Съгласно Доклад на Световна банка последващият в резултат на кризата от COVID-19 икономически шок може да увеличи процента на отпадане от училище, особено за учениците от уязвими групи.

Като приоритет на образователните политики в периода 2021-2030 година се очертава насърчаването на взаимодействието, свързаността и споделянето на ресурси на институциите от системата на предучилищното и училищното образование с всички заинтересовани страни. В чл. 20, ал. 1, т. 1 от Наредба за приобщаващото образование¹³ по отношение осъществяване на обща подкрепа за личностно развитие на децата и учениците е предвидено, че заниманията по интереси включват дейности за стимулиране развитието на личностни качества, социални и творчески умения и изяви на способностите в областта на науките, технологиите, изкуствата, спорта, глобалното, гражданското, здравното и интеркултурното образование, образованието за устойчиво развитие, както и за придобиване на умения за лидерство. В този контекст, подкрепата по процедурата е насочена към разнообразяване на формите и средствата за ефективно осъществяване на интеркултурно образование, чрез занимания по интереси, съвместни дейности между детски градини и училища с концентрация на деца от уязвими групи, и такива, в които няма концентрация на деца от уязвими групи, вкл. обменни визити, екскурзии, зелени училища и др. Предвидени са и

¹⁰ http://ire-bg.org/wpsite/wp-content/uploads/2023/02/Educational_Structure_of_Population_in_Bulgaria.pdf

¹¹ https://infostat.nsi.bg/infostat/pages/module.jsf?x_2=338

¹² https://web.mon.bg/upload/27176/2.Appendix_II0.pdf

¹³ <https://web.mon.bg/bg/59>



дейности, чрез които да се придобиват знания относно културното и литературното наследство, четенето, творческото мислене, природните, естествените и точните науки, чрез провеждане на занимания по интереси в извън класна форма и изнесени занимания. Езиковото и литературно образование дава важен принос за формиране на гражданска идентичност.

Подкрепата за интеркултурните образователни програми има значим потенциал в контекста на целенасочената работа за по-доброто разбиране на различията, повишаването на толерантността сред учениците, преодоляване на етнически стереотипи и предразсъдъци в образователната среда, опознаването на „другия“ и развиване на умения за ефективно общуване в мултикултурна среда, както и формирането на нагласи за сътрудничество с хора от различни култури за постигане на общозначими цели. Чрез изпълнението на дейностите ще се подпомогне развиването на критично мислене, формирането на способност за осъзнаване на причинно-следствените връзки и на интердисциплинарни умения, както и ще се повиши мотивацията за учене и на резултатите от обучението по всички учебни предмети.

Предвидените дейности по операцията са насочени от една страна към деца и ученици от маргинализирани групи за трайното им оставане в образование, чрез подход „отдолу- нагоре“, който цели премахването на бариерите, възпрепятстващи ученето и участието на всяко едно дете в образование и обучение. Операцията цели да активизира участието на целевите групи в единен образователен процес и взаимодействието им с други целеви групи и предвижда комбинирани дейности, които не са насочени единствено към уязвими групи, с основен акцент интеркултурното образование чрез межкултурно взаимодействие в образователна среда, между образователни институции с концентрация на деца и ученици от уязвими групи с такива без концентрация на деца и ученици от уязвими групи. Дейностите имат за цел и усвояването на знания за различните културни идентичности и позитивното възприемане на различията и интеркултурните отношения, създаващи умения за конструктивни взаимодействия в мултикултурна среда.

Операцията ще допринесе за прилагането на **Европейската гаранция за децата** за подкрепа на целевите действия и структурните реформи за борба с детската бедност. За изпълнение на Препоръка (ЕС) 2021/1004 на Съвета от 14 юни 2021 г. за създаване на Европейска гаранция за децата, Програма „Образование“ ще осигурява подкрепата в областта, посочена в Благоприятстващата рамка на политиката „Образование и грижи в ранна детска възраст, приобщаващо образование и училищни дейности и здравословна храна по време на всеки учебен ден“.

Ще бъде осигурена демаркация и допълняемост с Национална програма „Осигуряване на съвременна образователна среда“ по отношение на дейности и представители на целевите групи:

– модул „Културните институции като образователна среда“. Предвидени са дейности, свързани с провеждане в музеи и галерии на задължителни, избираеми и факултативни учебни часове по учебни предмети от училищната подготовка за класовете от началния и прогимназиалния етап на основното образование и първия гимназиален етап на средното образование; провеждане на виртуални турове и видеоуроци; провеждане на конкурси за най-добър урок в културната институция; посещение (или представянето им в училище) на театрални постановки, концерти, срещи с актьори и музикални дейци по теми, свързани с конкретно учебно съдържание;

- Модул „Библиотеките като образователна среда“, дейност 2, която включва провеждане на срещи между представители на обществени библиотеки и представители на училища за обсъждане, планиране и реализиране на инициативи през учебната година, в които да се включат училищата. Целта на съвместните инициативи е да се създаде интерес и любов към книгата, да се формират навици за четене и умения за учене през целия живот, да се формира отношение към културата като цяло, да се придобият по-задълбочени познания в областта на литературното наследство и съвременната литература, природните (естествените) и точните науки. Инициативите, в които могат да се включат известни в публичното пространство личности, следва да бъдат под формата на



литературни четения, конкурси, „дни на ...” и други. Провеждане в обществените библиотеки на задължителни учебни часове, избираеми учебни часове и факултативни учебни часове по учебни предмети от училищната подготовка. Бенефициенти на средствата по модула са държавни и общински училища.

Ще бъде осигурена демаркация и допълняемост и с други Национални програми в процес на изпълнение (напр., „Заедно в изкуствата и в спорта“ по модул „Изкуства“ и модул „Спорт“, „България – образователни маршрути“, др.) по отношение на дейности и представители на целевите групи.

Настоящата операция е в изпълнение на целите на приоритет 1 „Образование и умения“ на Националната програма за развитие БЪЛГАРИЯ 2030 (НПР БЪЛГАРИЯ 2030).

Операцията ще има принос към постигане на следните приоритети и цели на Стратегическата рамка за развитие на образованието, обучението и ученето в Република България (2021 – 2030): Приоритетна област 2 „Компетентности и таланти“, Цел 2.2. Възпитание в ценности; Приоритетна област 4 „Сплотени училищни общности и системна работа с родителите“, Цел 4.2.: Обединяване на ресурсите на семейството и детската градина/училището за пълноценното развитие на детето/ученик; Приоритетна област 5 „Ефективно включване, трайно приобщаване и образователна интеграция“, Цел 5.6. Образователна интеграция на деца и ученици от уязвими групи, включително роми, на търсещи или получили международна закрила и мигранти. Операцията ще допринесе и за изпълнение на предвидените мерки към оперативна цел „Създаване на условия за осъществяване на качествено и приобщаващо образование, както и за образователна интеграция и интеркултурно образование за деца и ученици, в т.ч. за уязвими групи, включително роми“ по Приоритет 1 „Образование и обучение“ на Национална стратегия на Република България за приобщаване и участие на ромите (2021 - 2030) за обучение в дух на толерантност и недискриминация в образователните институции.

7. Индикатори (показатели)¹⁴

Индикатори /показатели/, чрез които се измерва постигането на целите на процедурата:

За изпълнение

- **SOI 1.4. Брой деца и ученици от предучилищното и училищното образование от уязвими групи, получили подкрепа: 24 345 (2024 г. – 8 114).**

<i>от които</i>	Етапна цел 2024 г.	Целева стойност 2027 г.
<i>в Регион в преход (ЮЗР)</i>	1 352	4 058
<i>в По-слабо развитите региони</i>	6 762	20 287

Индикаторът измерва броя на подкрепените деца и ученици от уязвими групи, чийто майчин език не е български, обучаващи се в мултикултурна среда в предучилищното и училищното образование. Едно лице се брои еднократно, независимо в колко дейности е участвало.

Индикатор **SOI 1.4.** е **задължителен** за включване в проектното предложение и се планира **по задължителни дейности 1.1., 2.1. и 2.2.** Индикаторът, когато е приложимо, се планира и по **незадължителните дейности 1.2, 2.3 и 4,** когато са включени в проектното предложение.

¹⁴ Под индикатори се имат предвид показатели съгласно чл.16 Рамка на изпълнението от Регламент (ЕС) 2021/1060.



- **ЕЕСО15 малцинства (включително маргинализирани общности като ромите) – 41 387 (2024 г. – 13 794).**

от които	Етапна цел 2024 г.	Целева стойност 2027 г.
в Регион в преход (ЮЗР)	2 298	6 898
в По-слабо развитите региони	11 496	34 489

Индикаторът измерва броя на децата и ученици от уязвими групи – чийто майчин език не е български и на техните родители (поне по 1 родител), реално участващи в дейности за утвърждаване на интеркултурното образование по операцията. Едно лице се брои еднократно, независимо в колко дейности е участвало.

Индикатор **ЕЕСО15** е **задължителен** за включване в проектното предложение и се планира по задължителни дейности **1.1., 2.1., 2.2 и 3.** Индикаторът, когато е приложимо, се планира и по незадължителните дейности 1.2, 2.3 и 4, когато са включени в проектното предложение.

- **SOI 1.5. Педагогически специалисти и непедагогически персонал, обучени за работа с деца и ученици от уязвими групи – 220 (2024 г. – 72).**

от които	Етапна цел 2024 г.	Целева стойност 2027 г.
в Регион в преход (ЮЗР)	12	35
в По-слабо развитите региони	60	185

Индикаторът измерва броя на обучените педагогически специалисти и образователни медиатори, когато е приложимо, преминали и завършили успешно обучения за придобиване, развиване и прилагане на компетентности и умения за демократична култура съгласно Референтната рамка на компетенциите за демократична култура (<https://www.coe.int/en/web/reference-framework-of-competences-for-democratic-culture/rfcdc>).

Показател SOI 1.5. се включва в проектното предложение, само ако е планирана дейност 1.3.

Специфични за процедурата индикатори за изпълнение (микроиндикатори):

- **(микроиндикатор) ИП 1.4.1/2 Децата и ученици, чийто майчин език е български, участници в дейности по операцията - 12 170.**

от които	Целева стойност 2027 г.
в Регион в преход (ЮЗР)	2 028
в По-слабо развитите региони	10 142

Индикаторът измерва броя на децата и учениците, чийто майчин език е български, участници в дейности по операцията. Едно лице се брои еднократно, независимо в колко дейности е участвало.



Индикатор **ИП 1.4.1/2** е **задължителен** за включване в проектното предложение и **се планира по задължителните дейности 1.1., 2.1., 2.2.** Индикаторът, когато е приложимо, се планира и по незадължителните дейности 1.2, 2.3 и 4, когато са включени в проектното предложение.

- (микроиндикатор) **ИП 1.11.3. Брой родители, обхванати и/или подкрепени в дейности по процедурата – 23 127.**

Индикаторът измерва броя на родителите на деца и ученици, чийто майчин език не е български, както и броя на родителите на деца и ученици, чийто майчин език е български. Едно лице се брои еднократно, независимо в колко дейности е участвало.

Индикатор **ИП 1.11.3** е **задължителен** за включване в проектното предложение и **се планира по задължителна дейност 3.**

ВАЖНО!!!

В проектните предложения следва да бъдат включени всички задължителни индикатори.

Всеки индикатор за изпълнение, когато е приложимо, се планира и по релевантните незадължителни дейности, в случай че тези дейности са включени в проектното предложение, като се има предвид че едно лице се брои еднократно, независимо в колко дейности е участвало.

В тази връзка в секция 5. Индикатори от Формуляра за кандидатстване се избира индикаторът за съответната категория регион (напр. „Брой деца и ученици от предучилищното и училищното образование от уязвими групи, получили подкрепа (По-слабо развит) (Интеграция на маргинализирани общности като ромите)“) и се посочва общият брой на лицата по индикатора за конкретното проектно предложение. Обосновка за определяне на общия брой на лицата по съответния индикатор се дава в дейностите, по които е планиран индикаторът като се отчита възможността едно лице да участва в повече дейности и се избягва изчисление с двойно и повече натрупвания, като се има предвид, че едно лице се брои еднократно, независимо в колко дейности е участвало.

За резултат

- **SRI 1.2. Брой деца и ученици от уязвими групи с подобрени образователни резултати 1 година след участие в операцията – 21 910.**

<i>от които</i>	Целева стойност 2027 г.
<i>в Регион в преход (ЮЗР)</i>	3 652
<i>в По-слабо развитите региони</i>	18 258

Индикаторът измерва броя на децата и учениците от уязвими групи, със затруднения в ученето, в риск от отпадане, вкл. със СОП, с хронични заболявания, в риск и с изявени дарби в предучилищното и училищното образование с подобрени образователни резултати след 1 година участие в дейности по операцията.

***В предучилищното образование** индикаторът измерва броя на децата от уязвими групи, чийто майчин език не е български, получили обща подкрепа по операцията, останали в образование и подобрили уменията си след 1 година участие в операцията, отразени в детското портфолио чрез наблюдение върху физическата и двигателната сръчност, здравето, социалното,*



емоционалното, когнитивното, комуникативното развитие и ангажираност на децата в детската градина.

В училищното образование индикаторът измерва броя на учениците от уязвими групи, чийто майчин език не е български, получили обща подкрепа за личностно развитие, останали в образование и подобрили образователните си резултати и/или намалили броя на отсъствията и санкциите, както и получили награди, поощрения, и др. след 1 година участие в операцията.

Индикатор **SRI 1.2.** е **задължителен** за включване в проектното предложение. Индикаторът е свързан с индикатор за изпълнение SOI 1.4. Брой деца и ученици от предучилищното и училищното образование от уязвими групи, получили подкрепа.

ВАЖНО!!! Индикатор за резултат SRI 1.2., когато е приложимо, се планира и по релевантните незадължителни дейности, в случай че тези дейности са включени в проектното предложение, като се има предвид, че едно лице се брои еднократно, независимо в колко дейности е участвало.

В тази връзка в секция 5. Индикатори от Формуляра за кандидатстване се избира индикаторът за съответната категория регион и се посочва общият брой на лицата по индикатора . Обосновка за определяне на общия брой на лицата по индикатора се дава по дейностите, по които е планиран индикаторът, като се отчита възможността едно лице да участва в повече дейности и се избягва изчисление с двойно и повече натрупвания, като се има предвид, че едно лице се брои еднократно, независимо в колко дейности е участвало.

При определяне на стойността на индикатор за резултат SRI 1.2. се използва индикаторът за изпълнение SOI 1.4. като SRI 1.2. следва да е равен или по-малък от SOI 1.4. като се отчита възможността едно лице да участва в повече дейности и се избягва изчисление с двойно и повече натрупвания.

- **EECR03 участници, които при напускане на операцията получават квалификация –200.**

от които	Целева стойност 2027 г.
в Регион в преход (ЮЗР)	33
в По-слабо развитите региони	167

Индикаторът измерва броя на обучените и останали на работа в учебните заведения/в сферата на образованието след приключване на дейностите по операцията педагогически специалисти, получили 1, 2 и/или 3 кредита след участие в квалификационни курсове, и които са повишили капацитета и уменията си за демократична култура при работа с деца и ученици от уязвими групи (за които българският език не е майчин, с отсъствия, с липса на мотивация, неблагоприятна домашна среда и т.н., вкл. деца със СОП, с хронични заболявания, в риск и с изявиени дарби, в риск от отпадане от образование и работа с техните родители). Едно лице се брои еднократно, независимо в колко квалификационни обучения е участвало и колко квалификационни кредита е получило в рамките на изпълнение на операцията.

Индикаторът за резултат EECR03 е свързан с индикатор за изпълнение SOI 1.5. Педагогически специалисти и непедagogически персонал, обучени за работа с деца и ученици от уязвими групи. **Индикаторът включва само педагогически специалисти, получили 1, 2 и/или 3 кредита от обученията по проекта, когато е заложена поддейност 1.3. Индикаторът НЕ включва образователните медиатори и др., които са участвали в и са завършили успешно обучения за демократична култура.**



Информационната система за управление и наблюдение (ИСУН) не позволява въвеждане на индивидуални индикатори на ниво проект от страна на кандидата. В секция 5.Индикатори от Формуляра за кандидатстване в ИСУН кандидатите следва да включат релевантните към своето проектно предложение индикатори (задължителни и не задължителни индикатори) за изпълнение и за резултат, които да съответстват на планираните в проекта дейности и включените целеви групи. Всеки индикатор трябва да бъде количествено определен в секция 5. Индикатори на попълнения Формуляр за кандидатстване с положителна целева стойност, различна от 0. Целевата им стойност следва да е цяло число. Базовата стойност на всеки индикатор, включен в проектното предложение, следва да бъде попълнена с „0“.

Посочените по-горе стойности (етапна цел 2024 г. и целева стойност 2027 г.) са очаквани стойности на ниво процедура, чрез които УО ще проследява напредъка при изпълнение на процедурата.

Изискванията за индикаторите са част от критериите за оценка на проектното предложение. При неизпълнение на одобрени индикатори, съгласно чл. 70, ал. 1, т. 7 на ЗУСЕФСУ, финансовата подкрепа със средства от ЕФСУ може да бъде отменена изцяло или частично чрез извършване на финансова корекция.

За целите на оценката кандидатите представят към проектното предложение и Анализ от директора на съответната образователна институция, включена в него, че целевите групи от образователната институция са идентифицирани и стойностите на заложените индикатори са реалистично планирани съобразно идентифицираните целеви групи.

Кандидатът и партньорът/ите на етап кандидатстване декларират съгласие за ползване и разпространение на обобщените данни по проекта от Управляващия орган (УО) и от НСИ (задължително условие за НСИ, съгласно Регламент (ЕО) № 223/2009, за предоставяне на статистически данни) в раздел II. от Декларация при кандидатстване на кандидата/партньора – Приложение I, както в процеса на кандидатстване, така и за целия период на изпълнение на програмата.

8. Общ размер на безвъзмездната финансова помощ по процедурата:

Общият бюджет по настоящата процедура за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ е, както следва:

31 123 577 лева

Средства от ЕСФ+

25 542 798 лева.

Национално съфинансиране

5 580 779 лева.

Компонент 1 – По-слабо развити региони (Северозападен район, Северен централен район, Североизточен район, Югоизточен район, Южен централен район): 25 041 957 лв.

Компонент 2 – Регион в преход (Югозападен район): 6 081 620 лв.

Управляващият орган си запазва правото да не предостави изцяло посочената по-горе сума в случай, че предвидените за изпълнение дейности изискват по-малък финансов ресурс, както и да



направи промени в посочените средства, вкл. между компонентите след оценка на проектните предложения, при необходимост¹⁵.

9. Минимален (ако е приложимо) и максимален размер на безвъзмездната финансова помощ за конкретен проект:

Минимален размер на безвъзмездната финансова помощ за проект по настоящата процедура: 100 000 лева.

Максимален размер на безвъзмездната финансова помощ за проект по настоящата процедура: 500 000 лева.

Важно!!!

В минималния и максималния размер на безвъзмездна финансова помощ (БФП) се включват планираните преки и непреки разходи на проектното предложение. В тази връзка за определяне на непреките разходи в секция Бюджет на Формуляра за кандидатстване се прилага следното:

- за проектни предложения с общ размер на БФП от 100 000 лв. до 400 000 лв. се прилага единна ставка от 12% от преки разходи съгласно т.14.2. от настоящите Условия за кандидатстване и Приложение-Помощна таблица.

- за проектни предложения с общ размер на БФП от 400 001 лв. до 500 000 лв. се прилага единна ставка от 11% от преки разходи съгласно т.14.2. от настоящите Условия за кандидатстване и Приложение Помощна таблица.;

- на етап оценка на проектните предложения оценителната комисия, след проверка на всички обстоятелства, включително и за разходи в режим на минимална помощ (когато е приложимо), служебно ще коригира след комуникация с кандидата бюджета (в случай на необходимост) и съответно размера на непреките разходи според одобрените преки разходи съобразно процента на единна ставка.

10. Процент на съфинансиране¹⁶:

По настоящата процедура не се изисква съфинансиране от страна на кандидата.

11. Допустими кандидати

11.1. Критерии за допустимост на кандидатите

Допустими кандидати по настоящата процедура чрез подбор на проектни предложения¹⁷ съгласно одобрените на Първото заседание на Комитета за наблюдение на ПО (проведено на 28 април 2023 г.) Методология и критерии за подбор на операция „Утвърждаване на интеркултурното образование чрез култура, наука и спорт”, по Компонент 1 и Компонент 2 са:

- **Общини;**

¹⁵ Съгласно поет ангажимент в Споразумението за партньорство 2021-2027 г., одобрено от ЕК <https://eufunds.bg/bg/taxonomy/term/867>, минимум 50% от средствата за категория район *По-слабо развити региони* (Северозападен район, Северен централен район, Североизточен район, Югоизточен район, Южен централен район) следва да са насочени към Северозападен район, Северен централен район, Североизточен район, и минимум 36% от средствата за категория регион *Регион в преход (Югозападен район)* следва да са насочени извън област София-град.

¹⁶ Посочва се процентът на безвъзмездната финансова помощ (европейско и национално съфинансиране) и на съфинансирането от страна на бенефициентите (ако е приложимо)

¹⁷ Съгласно чл.25, ал.1 от ЗУСЕФСУ



- Държавни, общински, частни детски градини и училища;
- Юридически лица с нестопанска цел (ЮЛНЦ) за осъществяване на дейност в обществена полза по Закона за юридическите лица с нестопанска цел (ЗЮЛНЦ) с доказан опит и експертиза в сферата на социалната и/или образователната интеграция на уязвими групи, вкл. маргинализирани като роми, лица търсещи или получили международна закрила, др. уязвими групи.

Кандидатът следва да е юридическо лице със самостоятелна правосубектност и да има седалище и адрес на управление на територията на Република България за съответния компонент съгласно посоченото по-долу. По процедурата не са допустими кандидати, които са клонове на чуждестранни юридически лица с нестопанска цел, регистрирани в Търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел.

!!! Допустимите кандидати - общини, държавни, общински, частни училища и детски градини, ЮЛНЦ за дейност в обществена полза, могат да участват като кандидат само в едно проектно предложение по процедурата.

Общини

Община от територията на един от двата компонента: Компонент 1 - Северозападен район, Северен централен район, Североизточен район, Югоизточен район, Южен централен район или Компонент 2 - Югозападен район, в качеството си на кандидат по настоящата процедура следва да има одобрен¹⁸ стратегически документ - общински план/програма за социално-икономическа интеграция и/или приобщаващо образование на уязвими групи, включително маргинализирани като роми, лица търсещи или получила международна закрила, др.

Община може да участва като кандидат в едно проектно предложение и като партньор в повече проектни предложения само по един от двата компонента.

Община – кандидат представя Решение на Общинския съвет, с което се изразява съгласие с участието на общината в проектното предложение като кандидат или партньор. Решението на Общинския съвет се прилага в секция 13. „Прикачени документи“ от Формуляра за кандидатстване или се предоставя линк към източника, на който е наличен, ако е приложимо.

Проверката на кандидати общини се прави служебно в ТРПЮЛНЦ на Агенция по вписванията или в регистър БУЛСТАТ, или др. и съгласно т.11 и т.12 от Група I. Критерии за оценка на административно съответствие на Методология и критерии за оценка на проектно предложение по процедура чрез подбор подбор на проекти BG05SFPR001-1.004 Утвърждаване на интеркултурното образование, чрез култура, наука и спорт.

Държавни, общински, частни детски градини и училища

Кандидатите – държавни, общински, частни детски градини и училища към датата на подаване на проектното предложение следва:

- да са действащи институции в системата на предучилищното и училищното образование съгласно Глава Четвърта „Институции в системата на предучилищното и училищното образование“ от ЗПУО, които осигуряват условия за завършване на предучилищно образование и/или за завършване на клас, етап и/или на степен на образование;

¹⁸ Съгласно Споразумение за партньорство на Република България 2021-2027 – стр.53, Програма „Образование“ 2021-2027 г.



- да са вписани в Регистъра на институциите в системата на предучилищното и училищното образование¹⁹;

- седалището на образователната институция – допустим кандидат, следва да е на територията на един от двата компонента и това е мястото на регистрацията ѝ. Съгласно чл. 33 от ЗПУО това е населеното място, където се намира управлението на детската градина/училището, чийто официален адрес съвпада с адреса на една от сградите, в която се осъществява образователния процес, дейността.

Проверката за допустимостта на кандидати-детски градини и училища се прави служебно от страна на оценителната комисия в Регистъра на институциите в системата на предучилищното и училищното образование съгласно чл. 345 от ЗПУО, в Регистър БУЛСТАТ или друг регистър (например НЕИСПУО). Проверката за лицата, представляващи кандидатите, се извършва в Регистър БУЛСТАТ и/или в ТРРЮЛНЦ.

Проверка на допустими кандидати – детски градини и училища с концентрация на уязвими групи се прави в утвърдено от МОН разпределение на средства за уязвими групи - https://www.mon.bg/upload/30636/sredstva-ujazvimi_13052022.pdf, съгласно Приложение ба към чл. 52б, ал. 2(след изм. и доп. ДВ бр.60 от 14.07.2023 г. Приложение ба към чл.52а, ал.3) от Наредба за финансиране на институциите в системата на предучилищното и училищното образование. В случай на актуализация, проверката се извършва спрямо последно актуализираното утвърдено разпределение към датата на обявяване на процедурата.

Държавни, общински, частни детски градини и училища могат да участват като кандидат или партньор в едно проектно предложение само по един от двата компонента.

Частни детски градини и частни училища – кандидати, съгласно т.16. Приложим режим на минимална/държавна помощ от настоящите Условия за кандидатване, следва да **отговарят на изискванията за предоставяне на минимална помощ** в съответствие с Регламент (ЕС) № 1407/2013 г. относно прилагането на членове 107 и 108 от Договора за функционирането на Европейския съюз към помощта de minimis (в текст от значение за ЕИП, ОВ L 352/24.12.2013). Всички обстоятелства, свързани с изискванията на Регламент (ЕС) №1407/2013 г., се декларират в **Декларация за минимални и държавни помощи (Приложение IV към настоящите Условия за кандидатстване).** Декларацията за минимални и държавни помощи се представя от кандидата – **частна образователна институция** на етап кандидатстване и впоследствие, в случай на одобрение на проектно предложение – преди сключване на административния договор за безвъзмездна финансова помощ, в случай че са настъпили промени в декларираните на етап кандидатстване обстоятелства. На етап оценка на проектно предложение проверката за допустимост по отношение съответствие с изискванията на Регламент (ЕС) № 1407/2013 ще се извършва на база посочените данни в Декларацията за получените минимални и държавни помощи и във Формуляра за кандидатстване - раздел „Данни за кандидата“, „Код на организацията по КИД 2008“ и „Код на проекта по КИД 2008“. Оценителната комисия ще направи служебна проверка дали кодът на организацията кандидат – частно училище или частна детска градина не попада в забранителния режим на Регламент (ЕС) № 1407/2013. Подробна проверка на декларираните обстоятелства ще се извършва преди сключването на административен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ.

Икономическата дейност за кандидати – частни училища/частни детски градини по процедурата следва да се посочи във Формуляра за кандидатстване в раздел „Данни за кандидата“, полета „Код на организацията по КИД 2008“ и „Код на проекта по КИД 2008“, както и да се декларира от

¹⁹ Регистъра на институциите в системата на предучилищното и училищното образование - <https://reg.mon.bg/Schools/>, създаден в изпълнение на чл. 345 от ЗПУО и Наредба № 2 от 24 януари 2017г. за Регистъра на институциите в системата на предучилищното и училищното образование.



кандидата-частна образователна институция в Декларацията за минимални и държавни помощи в т.5. Кодът на организацията-кандидат частно училище/частна детска градина по КИД 2008 се определя въз основа на данните за организацията за последната приключила финансова година към датата на кандидатстване.

За определяне на допустимостта се използва Класификация на икономическите дейности КИД-2008 - <https://www.nsi.bg/sites/default/files/files/publications/KID-2008.pdf>, като оценителната комисия извършва служебна проверка в НСИ, в случай на необходимост (несъответствие между кода, посочен в поле „Код на организацията по КИД” в раздел „Данни за кандидата” от Формуляра за кандидатстване и кода, посочен в Декларацията за минимални и държавни помощи, което е налице и след изпращане на уведомление за установени нередовности до кандидата).

Юридически лица с нестопанска цел (ЮЛНЦ)

ЮЛНЦ – допустими кандидати по настоящата процедура следва:

- да са регистрирани по реда на Закона за юридическите лица с нестопанска цел като **юридически лица с нестопанска цел за осъществяване на дейност в обществена полза най-малко 2 години** преди датата на подаване на проектни предложения по процедурата, видно от устав/учредителен акт, удостоверение за актуално състояние, съдебно решение или решение по вписване;
- **целите и предметът на дейност на ЮЛНЦ да обхващат сферата на образованието и/или работа с уязвими групи** (съгласно допустимите целеви групи по настоящата процедура);
- да са действащи организации и да извършват дейност за постигане на целите си не по-малко **от 2 години** към датата на подаване на проектното предложение по процедурата;
- да докажат **опит в изпълнение на дейности, сходни или идентични с тези по процедурата и/или участие в изпълнението на поне един приключен проект в сферата на образованието и/или работата с уязвими групи преди датата на обявяване на процедурата;**
- към датата на подаване на проектното предложение да са вписани в **Търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел (ТРРЮЛНЦ)**, воден от Агенцията по вписванията (за пререгистрираните ЮЛНЦ) или да са представили **заявление за пререгистрация в законовия срок²⁰ (за непререгистрираните все още ЮЛНЦ).**

Проверката за кандидати ЮЛНЦ се извършва служебно в ТРРЮЛНЦ, Регистър БУЛСТАТ или в други публични регистри, както и по представените документи, доказващи опит в изпълнение на сходни или идентични дейности с тези по операцията и/или участие в изпълнението на поне един проект в сферата на образованието и/или работа с уязвими групи през последните две години преди датата на обявяване на процедурата. За ЮЛНЦ, които не са вписани в ТРРЮЛНЦ към датата на подаване на проектното предложение, но са подали заявление за пререгистрация в законовия срок, проверката се извършва на база документите, представени в секция 12. Прикачени документи от Формуляра за кандидатстване.

Служебната проверка в ТРРЮЛНЦ е по наличните в регистъра устав/учредителен акт, решение по вписване, удостоверение за актуално състояние, удостоверяващи статута на кандидат – ЮЛНЦ за пререгистрираните организации. В случай, че Устав/учредителен акт, удостоверение за актуално състояние, съдебно решение или решение по вписване са налични в други публични регистри кандидатът - ЮЛНЦ посочва източниците на информация или прилага документите в ИСУН. Удостоверението за актуално състояние на ЮЛНЦ – кандидат следва да е издадено не по-рано от 3 месеца преди крайната дата на кандидатстване, сканирано и прикачено в ИСУН.

²⁰ §25 от Преходни и Заключителни разпоредби към Закона за изменение и допълнение на Закона за юридическите лица с нестопанска цел, ал.1 заявление за пререгистрация по този закон се подават до 31.12.2022 г.



В случай на *непререгистрирани ЮЛНЦ в ТРРЮЛНЦ*, но подали заявление за пререгистрация в законовия срок, статутът в обществена полза и допустимостта на кандидата се проверява на база представените в ИСУН документи съгласно т. 8, т. 9, т. 10 и т. 13 от Група I. Критерии за административно съответствие на Методология и критерии за оценка на проектно предложение по операцията (Приложение IX към Условиата за кандидатстване).

В случай, че ЮЛНЦ е било регистрирано в частна полза, но към датата на подаване на проектното предложение вече е пререгистрирано в обществена полза съгласно чл. 2, ал. 2 от ЗЮЛНЦ и отговаря на изискването да има най-малко 2 години дейност в сферата на образованието и/или работата с уязвими групи, допустимостта на кандидата се проверява в ТРРЮЛНЦ и/или на база представените в ИСУН документи по т. 8, т. 9, т. 10 и т. 13 от Група I. Критерии за оценка на административното съответствие от Методология и критерии за оценка на проектни предложения по процедура чрез подбор на проекти „Утвърждаване на интеркултурното образование чрез култура, наука и спорт“ (Приложение IX към Условиата за кандидатстване).

!!! В тази връзка ЮЛНЦ следва да са извършвали дейност през последните две финансови години. За доказване на общественополезната си дейност ЮЛНЦ трябва да са обявили документите по чл. 40, ал. 3 от ЗЮЛНЦ (Годишен доклад за дейността с финансови отчети) за последните две приключили финансови години. За ЮЛНЦ, които не са пререгистрирани в ТРРЮЛНЦ към датата на подаване на проектното предложение, обстоятелствата се проверяват на база представените в ИСУН документи по т. 8, т. 10 и т. 13 от Група I. Критерии за оценка на административното съответствие от Методология и критерии за оценка на проектни предложения по процедура чрез подбор на проекти (Приложение IX към Условиата за кандидатстване).

ЮЛНЦ – кандидат, съгласно т.16. Приложим режим на минимална/държавна помощ от настоящите Условия за кандидатване, следва да **отговаря на изискванията за предоставяне на минимална помощ**, в съответствие с Регламент (ЕС) № 1407/2013 г. относно прилагането на членове 107 и 108 от Договора за функционирането на Европейския съюз към помощта de minimis (в текст от значение за ЕИП, ОВ L 352/24.12.2013). Всички обстоятелства, свързани с изискванията на Регламент (ЕС) №1407/2013 г., се декларират в **Декларация за минимални и държавни помощи (Приложение IV към настоящите Условия за кандидатстване)**. Декларацията за минимални и държавни помощи се представя от кандидата - ЮЛНЦ на етап кандидатстване и впоследствие, в случай на одобрение на проектното предложение – преди сключване на административния договор за безвъзмездна финансова помощ, в случай че са настъпили промени в декларираните на етап кандидатстване обстоятелства. На етап оценка на проектното предложение проверката за допустимост по отношение съответствие с изискванията на Регламент (ЕС) № 1407/2013 ще се извършва на база посочените данни в Декларацията за получените минимални и държавни помощи и във Формуляра за кандидатстване - раздел „Данни за кандидата“, „Код на организацията по КИД 2008“ и „Код на проекта по КИД 2008“. Оценителната комисия ще направи служебна проверка дали кодът на организацията кандидат - ЮЛНЦ не попада в забранителния режим на Регламент (ЕС) № 1407/2013. Подробна проверка на декларираните обстоятелства ще се извършва преди сключването на административен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ.

Икономическата дейност за кандидати - ЮЛНЦ по процедурата следва да се посочи във Формуляра за кандидатстване в раздел „Данни за кандидата“, полета „Код на организацията по КИД 2008“ и „Код на проекта по КИД 2008“, както и да се декларира от кандидата-ЮЛНЦ в Декларацията за минимални и държавни помощи в т.5. Кодът на организацията-кандидат ЮЛНЦ по КИД 2008 се определя въз основа на данните за организацията за последната приключила финансова година към датата на кандидатстване.

За определяне на допустимостта се използва Класификация на икономическите дейности КИД-2008 - <https://www.nsi.bg/sites/default/files/files/publications/KID-2008.pdf>, като оценителната комисия



извършва служебна проверка в НСИ, в случай на необходимост (несъответствие между кода, посочен в поле „Код на организацията по КИД” в раздел „Данни за кандидата” от Формуляра за кандидатстване и кода, посочен в Декларацията за минимални и държавни помощи, което е налице и след изпращане на уведомление за установени нередовности до кандидата).

ВАЖНО!!! В случай, че ЮЛНЦ – кандидат не е изпълнявал икономически дейности за последните две приключили финансови години и текущата година, при попълване на *Декларация за държавни и минимални помощи* следва да има предвид, че разходите за ЮЛНЦ по процедурата са за икономически дейности, поради което се отпускат в режим на минимална помощ за него. В тази връзка ЮЛНЦ-кандидат, което не е изпълнявало икономически дейности за последните две приключили финансови години и до момента на подаване на проектното предложение, не представя счетоводна политика на етапа на кандидатстване. В случай на одобрение на проектното му предложение за финансиране, на етапа на договаряне следва да представи счетоводна политика, от която е видно разделение на икономическата от неикономическата дейност за целите на изпълнение на дейности по проекта, в случай че документът не е публично опосветен. В случай че документът е публично оповестен, следва да бъде предоставен линк към източника, в който е наличен.

!!! ЮЛНЦ може да участва като кандидат в едно проектно предложение и като партньор в друго/и проектно/и предложение/я, независимо по кой компонент.

Изисквания за проектно предложение

ВАЖНО!! Кандидат по настоящата процедура може да подаде само едно проектно предложение! В случай, че кандидат е подал повече от едно проектно предложение, оценителната комисия разглежда само последното постъпило проектно предложение, което не е оттеглено.

Кандидатите следва да опишат в проектните си предложения **Механизъм за ефективно прилагане и изпълнение по проекта на принципите на Хартата на основните права на ЕС и на Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания**, който съдържа информация за процеса по проверка за спазването на основните права (от страна на бенефициента и партньорите) в рамките на цялостно изпълнение на проекта и документите за съответствие с основните права, включително прилагането на „Контролен лист за проверка на потенциално нарушение на Хартата на основните права на ЕС и на Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания“, разработен в съответствие с утвърдените Насоки за прилагане на Хартата на основните права на ЕС и Насоки за прилагане на Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания, налични на следния линк: <https://www.eufunds.bg/bg/node/8220>. Информацията се представя в секция 11. „Допълнителна информация, необходима за оценка на проектното предложение“ от Формуляра за кандидатстване: поле „Механизъм за ефективно прилагане и изпълнение по проекта на принципите на Хартата на основните права на ЕС²¹ и на Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания²²“. В *Приложение XXI от Условиата за изпълнение по процедурата* е даден примерен Контролен лист за адаптиране и ползване от бенефициенти при изпълнение на проектно предложение след сключване на административния договор за безвъзмездна финансова помощ.

Кандидатите следва да опишат в проектните си предложения **Механизъм/методика за съвместна работа и ангажираност на участници в образованието и заинтересовани страни от интеркултурното образование** в едноименното поле от секция 11. „Допълнителна информация, необходима за оценка на проектното предложение“ от Формуляра за кандидатстване.

Кандидатите, чрез екипа за организация и управление в рамките на непреките дейности, следва да осъществяват ежегоден мониторинг на образователните резултати на децата и учениците в резултат на подкрепата по операцията, както и мониторинг на изпълнението на дейностите

²¹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/PDF/?uri=CELEX:12016P/TXT&from=ET>

²² <https://www.lex.bg/bg/laws/ldoc/2135791921>



по проекта. Информацията се представя в секция 11. „Допълнителна информация, необходима за оценка на проектното предложение“ от Формуляра за кандидатстване, поле „Мониторинг на образователните резултати“. За целта в Условието за изпълнение, в *Приложение XVII Въпросници* са налични въпросници и таблици, които се представят съгласно указанията в тях при изпълнението и отчитането на проекта по сключен административен договор за безвъзмездна финансова помощ.

ВАЖНО! Във всяко проектно предложение следва да участва поне една детска градина/училище с висока концентрация на деца/ученици от уязвими групи (група 4 и група 5 от Приложения 6а на Наредба за финансиране на институциите в предучилищното и училищното образование) и поне една детска градина/училище с по-ниска концентрация (1-3 група от Приложение 6а на Наредбата) или без такава концентрация. Това обстоятелство е критерий за допустимост и се проверява в утвърдено от МОН разпределение на средства за уязвими групи съгласно цитираната Наредба - https://www.mon.bg/upload/30636/sredstva-ujazvimi_13052022.pdf. В случай на актуализация, проверката се извършва спрямо последно актуализираното утвърдено разпределение към датата на обявяване на процедурата. **В тази връзка партньорството е задължително за всяко проектно предложение.**

!!! Партньорството между допустими кандидати/партньори от различни райони за планиране е допустимо само в рамките на Компонент 1.

На етап кандидатстване кандидатът следва да подаде към проектното предложение Декларация за партньорство (*Приложение II към Условието за кандидатстване*), попълнена съгласно образеца и подписана от всички партньори, в която се описва ролята на кандидата и партньорите. При одобрение на проектното предложение за финансиране **преди подписване на административен договор за безвъзмездна финансова помощ се представя Споразумение за партньорство (Приложение XVI към Условието за изпълнение).** Кандидатите задължително подписват Споразумение за партньорство с всички партньори, в което детайлно описват ролята и задълженията на всеки участник в партньорството. Кандидатите следва да опишат в проектното предложение **как ще се разграничава проектът с други проекти** по Програма „Образование“ 2021-2027 (например проект на МОН по процедура BG05SFPR001-1.001 Обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие в училищното образование, проекти по подхода BOMP и др.), по национални програми като напр. Национална програма „Осигуряване на съвременна образователна среда“, модул „Културните институции като образователна среда“, модул „Библиотеките като образователна среда“, Национална програма „Заедно в изкуствата и спорта“, модул „Изкуства“, модул „Спорт“, от други финансови източници с цел избягване на двойно финансиране, и как ще се надградят приключили проекти със сходни дейности по ОПНОИР 2014-2020 г. Информацията се представя в секция 11. „Допълнителна информация, необходима за оценка на проектното предложение“, поле „Демаркация и допълняемост“ от Формуляра за кандидатстване. За целта кандидатите и техните партньори декларират в **Декларация при кандидатстване на кандидата/партньора (Приложение I към Условието за кандидатстване)** липса на двойно финансиране и за увереност съгл. чл.73, ал.2, буква е) от Регламент (ЕК) 2021/1060.

С цел недопускане на двойно финансиране, в процеса на изпълнение на проектите ще се извършва/проследява демаркация по отношение на дейностите и целевите групи, финансирани по настоящата процедура и всички други процедури, финансирани по ПО и от други публични национални или международни финансови източници. Недопускане на дублирането на целевите групи и дейности се наблюдава/проверява на етап кандидатстване (чрез декларации), на етап договаряне (чрез проверки за двойно финансиране), а при изпълнението на проектите чрез проверки за двойно финансиране, списъци на участници, дейности и др.

По своя преценка и за целите на оценката, във връзка с критерий № 2.2 от критериите за техническа и финансова оценка (посочени в Приложение IX към Условието за кандидатстване) кандидатът може да представи писма за намерение, за подкрепа от



държавни/регионални/общински културни и спортни институти като регионални музеи, национални/общински галерии, национални/общински библиотеки, национални/общински театри, държавни/общински спортни клубове, висши училища, научни организации, центрове за върхови постижения, центрове за компетентност и др. за реализиране на проектното предложение.

Място на изпълнение на проектното предложение

Кандидатите следва да имат предвид, че мястото на изпълнение на проектното предложение по процедурата е на територията на само един компонент. Това обстоятелство е критерий за допустимост. Проверката се прави в регистрите на МОН, на БУЛСТАТ и/или ТРРЮЛНЦ.

!!! Мястото на изпълнение на проектното предложение се определя от мястото на регистрация на включените образователни институции - детски градини/училища. Съгласно цитираното по-горе изискване „седалището на образователната институция – допустим кандидат/партньор е на територията на един от двата компонента и това е мястото на регистрацията ѝ. Съгласно чл. 33 от ЗПУО „населеното място, където се намира управлението на детската градина/училището, чийто официален адрес съвпада с адреса на една от сградите, в която се осъществява образователния процес, дейността“ се счита за място на регистрация на образователната институция, респективно за място на изпълнение на проекта.

!!! Мястото на регистрация на всички образователни институции (детска градина, училище), ЦПЛР и общини в едно проектно предложение следва да бъдат на територията само на един компонент и това се счита за място на изпълнение на проектното предложение.

!!! ЮЛНЦ – кандидати, независимо от мястото им на регистрация, могат да участват в проектно предложение както по Компонент 1, така и в проектно предложение по Компонент 2, като мястото на изпълнение на проектното предложение се определя от мястото на регистрация на образователните институции (детски градини/училища) в проекта (най-малка по размер териториална единица, която ги обединява).

ВАЖНО!!! Съгласно Указанията на Управляващия орган за попълване на електронен Формуляр за кандидатстване (Приложение VII към настоящите Условия за кандидатстване) в секция 12. Е-Декларации в електронния Формуляр за кандидатстване, в поле „Място на изпълнение на проектното предложение“, кандидатът задължително трябва да избере един от двата компонента, по който подава своето предложение съгласно цитираното по-горе. Информационната система ИСУН няма да позволи подаване на проектното предложение без избран компонент.

Кандидатът по процедурата трябва:

- да е пряко отговорен за изпълнението на дейностите по проекта;

и

- да разполага с необходимия административен, финансов и оперативен капацитет, който гарантира успешното изпълнение на дейностите по проекта.

Кандидатът трябва да отговаря на изискванията за финансов, административен и оперативен капацитет съгласно Методология и критерии за оценка на проектно предложение (Приложение IX към Условията за кандидатстване).

При кандидатстване, кандидатът трябва да декларира в секция 11 „Допълнителна информация, необходима за оценка на проектното предложение“ от Формуляра за кандидатстване, че разполага с необходимия финансов, административен и оперативен капацитет за изпълнението на проекта.

Финансов капацитет



Финансовият капацитет на кандидат по настоящата процедура за всяко проектно предложение се оценява на база данните за общия оборот на кандидата - община, училище, детска градина, ЮЛНЦ, за последните две приключили финансови години преди датата на кандидатстване.

Кандидатът трябва да може да осигури необходимото финансиране за изпълнение на дейностите по проекта.

Финансовият капацитет се оценява на база счетоводни документи (финансови отчети от ГОД) за последните две приключили финансови години, както следва:

- за училище/детска градина – кандидат - отчети за касовото изпълнение на бюджета или друг приложим счетоводен документ (за частните училища/детски градини като отчет за приходите и разходите (ОПР), баланс, отчет за стопанската и нестопанската дейност, отразени в Годишен отчет за дейността - ГОД), съдържащ отчет за изпълнението на бюджета на съответната организация;
- за ЮЛНЦ – кандидат – ОПР, баланс, отчет за нестопанската и отчет за стопанската дейности, отразени в ГОД;
- за община – кандидат - се проверява служебно от оценителния екип в Закона за държавния бюджет към момента на кандидатстване.

Кандидатът разполага с финансов капацитет в случай, че общият му оборот за последните две приключили финансови години е по-голям или равен на 30% от исканото финансиране (БФП) по проекта.

Под „общ оборот за две приключили финансови години“ за кандидат – държавно/общинско училище/детска градина, се разбира годишното изпълнение на делегирания бюджет за образователната институция (училище, детска градина) включително и финансираната по проекти извън делегирания бюджет за последните две приключили финансови години и други приходи (раздел „Приходи, помощи и дарения“ от Сборен отчет за касовото изпълнение на училището). За **частни образователни институции** е сумата от годишните обороти за последните две приключили финансови години заедно/съвкупно от стопанската и нестопанската дейности, включително и финансираната по проекти. Нестопанската дейност за целите на процедурата включва изпълнението по получената държавна субсидия съгласно ЗПУО и Наредбата за финансиране на институциите в системата на предучилищното и училищно образование, включително финансираната по проекти, ако е приложимо. За целите на настоящата процедура под „годишен оборот“ се разбират нетните приходи от продажби от стопанската дейност (параграф 15 100) плюс приходите от нестопанската дейност за съответната финансова година.

Под „общ оборот за две приключили финансови години“ за кандидат – ЮЛНЦ следва да се разбира сумата от годишните обороти на юридическото лице за последните две приключили финансови години заедно/съвкупно за стопанската и нестопанската дейности. За целите на настоящата процедура под „годишен оборот“ на кандидатите – ЮЛНЦ се разбират нетните приходи от продажби от стопанската дейност (параграф 15 100) плюс приходите от нестопанска дейност за съответната финансова година.

За кандидати – общини финансовият капацитет се оценява само на база на бюджета на общината за текущата финансова година от Закона за държавния бюджет към момента на кандидатстването, който следва да е по-голям или равен на 30% от исканото финансиране по проекта.

Когато общият оборот за последните две приключили финансови години на кандидати – образователни институции и ЮЛНЦ е по-голям или равен на 30 % от исканата БФП се счита, че кандидатът има финансов капацитет за изпълнение на проект по настоящата процедура. Когато бюджетът на община-кандидат за текущата финансова година към момента на



кандидатване е по-голям или равен на 30% от исканото финансиране (БФП) по проекта се счита, че общината-кандидат има финансов капацитет за изпълнение на проект по настоящата процедура.

!!! В случай че исканите документи от кандидати са налични в МОНИТОРСТАТ на Националния статистически институт, същите се проверяват по служебен път, когато е осигурена възможност за това.

В случай че исканите документи, заверени по реда на Закона за счетоводство, са публично достъпни на други електронни източници, кандидатът следва да предостави линк към източниците, в които са налични за целите на оценката на финансовия капацитет. В случай че документът/ите не е/са публично оповестен/и, се прилагат от кандидата в ИСУН.

ВАЖНО!!! Когато кандидатът упражнява икономически дейности, финансирането, разходите и приходите от тези икономически дейности трябва да се отчитат по отделни аналитични сметки. Съотношението на двата вида дейности (икономически и неикономически) и на техните разходи, финансиране и приходи следва да бъде ясно обособено. В тази връзка в случай че в бюджета на проектното предложение са предвидени разходи в режим „непомощ“ за **кандидати – частни училища, частни детски градини, ЮЛНЦ** или читалища, същите представят **счетоводна политика**, от която да е видно разделението на неикономическата от икономическата дейност, **прикачени в ИСУН** (ако е приложимо). В случай че документът е публично оповестен, следва да бъде предоставен линк към източника, в който е наличен.

Административен капацитет

Екипът за организация и управление на проекта следва да бъде съобразен със спецификата и обема на заложените дейности. За доказване на административен капацитет, кандидатът следва да представи **автобиографии** по образец (*Приложение III към Условиата за кандидатстване*) на членовете на основния екип за организация и управление, както и да посочи информация в **секция 10. „Екип“** от Формуляра за кандидатстване относно квалификацията и отговорностите на всеки един от предлаганите членове на екипа за организация и управление на проекта. **Основният екип за организация и управление на проекта включва задължително ръководител на проекта, координатор и счетоводител (финансист)**. Счита се, че е налице административен капацитет за изпълнение на проекта, когато:

- Ръководителят на проекта има минимум 2 години опит в управлението/изпълнението на сходен тип дейности и/или управление/изпълнение на сходен тип проекти;

- всеки от останалите двама членове на основния екип има най-малко 1 година опит в изпълнението на сходен тип дейности и/или управление/изпълнение на сходен тип проекти,

видно от приложените автобиографии от всеки от членовете на основния екип в секция 13. „Прикачени документи“ от Формуляра за кандидатстване. В тази връзка в поле „Участие в други програми и проекти/заетост по тях“ от приложените автобиографии следва да е посочен период на изпълнение/участие в проектите, както и заетостта по тях.

По преценка на кандидата и партньорите в екипа за организация и управление на проекта могат да бъдат включени и други позиции, за които на етапа на кандидатстване не се представят автобиографии на съответните членове, но задължително се описват исканата квалификация и отговорности за тях в секция 10. „Екип“ от Формуляра за кандидатстване.

За целите на процедурата под сходен тип дейности следва да се разбират дейности в сферата на образованието и/или работата с уязвими групи. Под сходен тип проекти следва да се разбират проекти със сходни дейности и/или проекти за уязвими групи като тези по настоящата процедура. За счетоводителя под сходен тип дейности се счита извършване на счетоводни операции съгласно националното законодателство.



При подаване на проектното предложение, кандидатът декларира в секция 11. „Допълнителна информация необходима за оценка на проектното предложение“, поле „Административен капацитет и оперативен капацитет“ от Формуляра за кандидатстване, че кандидатите и партньорите разполагат с административен капацитет като се посочва опитът на всеки един от членовете на основния екип за организация и управление, описани в секция 10. „Екип“ и представените 3 автобиографии.

Оперативен капацитет

По настоящата процедура **оперативният капацитет се оценява общо за кандидата и партньорите за последните 2 (две) години, спрямо датата на обявяване на процедурата.** Счита се, че кандидатът и партньорите притежават оперативен капацитет, в случай че през последните две години, спрямо датата на обявяване на процедурата, най-малко един от тях е участвал в изпълнението на поне 1 проект с дейности в сферата на образованието и/или работата с уязвими групи, финансирани от националния бюджет, ЕС или други донори. Под участие в изпълнение на поне 1 проект се приема и изпълнение на многофондова Стратегия за водено от общностите местно развитие, в рамките на която се изпълнява/реализира поне 1 проект, включващ мерки, насочени към образователна интеграция на маргинализирани групи, приобщаващо образование на уязвими групи. При подаване на проектното предложение, кандидатът трябва да опише в секция 11 „Допълнителна информация необходима за оценка на проектното предложение“, поле „Административен капацитет и оперативен капацитет“ от Формуляра за кандидатстване, с какъв оперативен капацитет за изпълнението на проекта разполагат той и партньорите.

В случай, че в проектното предложение участва ЮЛНЦ и/или читалище, на етапа на кандидатстване следва да се представят документи, доказващи опит в изпълнение на дейности, сходни или идентични с тези по операцията и/или участие в изпълнението на поне 1 проект в сферата на образованието и/или работа с уязвими групи преди датата на обявяване на процедурата, в случай, че информацията не е налична в Търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел (ТРЮЛНЦ) съгласно чл. 40, ал. 2, т. 1 и т. 2 от ЗЮЛНЦ в изпълнение на ал. 3 от същия член. В случай, че такива документи са публично достъпни, следва да бъде/ат предоставен/и линк/ове към източника/ците, в който е/са наличен/и. Примерни документи са писма, препоръки, договори, споразумения, меморандуми, отчети по проекти, други приложими.

11.2. Недопустими кандидати

В процедура чрез подбор на проектни предложения не може да участва и безвъзмездна финансова помощ не се предоставя на кандидат, за който са налице обстоятелства за отстраняване от участие в процедура за възлагане на обществена поръчка съгласно Закона за обществените поръчки (ЗОП) или който не е изпълнил разпореждане на Европейската комисия (ЕК) за възстановяване на предоставената им неправомерна и несъвместима държавна помощ или по отношение на който са налице обстоятелства, основание за недопустимост, изрично посочени в Условието за кандидатстване, в т.ч.:

а) има задължения за данъци и задължителни осигурителни вноски по смисъла на чл. 162, ал. 2, т. 1 от Данъчно-осигурителния процесуален кодекс и лихвите по тях към държавата или към общината по седалището на Управляващия орган и на кандидата, или аналогични задължения съгласно законодателството на държавата, в която кандидатът е установен, доказани с влязъл в сила акт на компетентен орган;

б) е установено, че:

- е представил документ с невярно съдържание, с който се доказва декларираната липса на основания за отстраняване или декларираното изпълнение на критериите за подбор;



- не е предоставил изискваща се информация, свързана с удостоверяване липсата на основания за отстраняване или изпълнението на критериите за подбор;

в) е налице неравнопоставеност в случаите по чл. 44, ал. 5 от ЗОП

г) е лишен от правото да упражнява определена професия или дейност съгласно законодателството на държавата, в която е извършено деянието;

д) е сключил споразумение с други лица с цел нарушаване на конкуренцията, когато нарушението е установено с акт на компетентен орган;

е) доказано е, че е виновен за неизпълнение на договор за обществена поръчка или на договор за концесия за строителство или за услуга, довело до разваляне или предсрочното му прекратяване, изплащане на обезщетения или други подобни санкции, с изключение на случаите, когато неизпълнението засяга по-малко от 50 на сто от стойността или обема на договора;

ж) е обявен в несъстоятелност или е в производство по несъстоятелност, или е в процедура по ликвидация, или е сключил извънсъдебно споразумение с кредиторите си по смисъла на чл. 740 от Търговския закон, или е преустановил дейността си;

з) е установено с влязло в сила наказателно постановление, или съдебно решение, нарушение на чл. 61, ал. 1, чл. 62, ал. 1 или 3, чл. 63, ал. 1 или 2, чл. 118, чл. 128, чл. 228, ал. 3, чл. 245 и чл. 301 - 305 от Кодекса на труда или чл. 13, ал. 1 от Закона за трудовата миграция и трудовата мобилност или аналогични задължения, установени с акт на компетентен орган, съгласно законодателството на държавата, в която кандидатът е установен.

и) лицата с правомощия за представителство, вземане на решения или контрол спрямо тях са осъдени с влязла в сила присъда за:

- престъпление по чл. 108а, чл. 159а - 159г, чл. 172, чл. 192а, чл. 194 - 217, чл. 219 - 252, чл. 253 - 260, чл. 301 - 307, чл. 321, 321а и чл. 352 - 353е от Наказателния кодекс;

- престъпление, аналогично на посочените по-горе, в друга държава членка или трета страна;

й) се е опитал да:

- повлияе на вземането на решение, свързано с отстраняването, подбора или сключването на договор, включително чрез предоставяне на невярна или заблуждаваща информация, или

- получи информация, която може да му даде неоснователно предимство в процедурата.

к) е налице конфликт на интереси по смисъла на § 2, т. 21 от допълнителните разпоредби на ЗОП или по смисъла на член 61 от Регламент (ЕС, Евратом) № 1046/2018 на Европейския парламент и на Съвета от 18 юли 2018 относно финансовите правила, приложими за общия бюджет на Съюза и за отмяна на Регламент (ЕО, Евратом) № 966/2012 на Съвета, който не може да бъде отстранен, включително е:

- свързано лице по смисъла на § 1, т. 15 от допълнителната разпоредба на Закона за противодействие на корупцията и за отнемане на незаконно придобитото имущество с ръководителя на управляващия орган;

- в случаите по чл. 68 или 69 от Закона за противодействие на корупцията и за отнемане на незаконно придобитото имущество.

Всички лица, които са овластени да представляват кандидата, независимо дали го представляват заедно и/или поотделно при кандидатстване са длъжни да декларират, че по отношение на кандидата, респективно спрямо тях, не е налице някое от обстоятелствата, посочени в точки от (а) до (к), като попълнят и подпишат **Декларация при кандидатстване на кандидата/партньора (Приложение I към Условиата за кандидатстване)**, Раздел I. Липса на обстоятелства за отстраняване от участие съгласно чл. 25, ал. 2 от ЗУСЕФСУ и чл. 7 от ПМС № 23/2023 г., а при



сключване на административния договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ обстоятелствата се доказват:

- а) с официални документи, издадени от съответните компетентни органи – за обстоятелствата, за които такива документи се издават, или заверени копия от тях, доколкото в специален закон не се изисква копията да бъдат нотариално заверени като се спазват изискванията на чл. 2, ал. 1 от Закона за електронното управление;
- б) с декларации – за всички останали обстоятелства, които не са били декларирани на предходен етап, или когато е настъпила промяна във вече декларирани обстоятелства.

Всички кандидати в Декларация при кандидатстване на кандидата/партньора (Приложение I към Условиата за кандидатстване) попълват и Раздел V. Декларация за липса на двойно финансиране и за завършеност.

В допълнение към гореизложеното, не са допустими по процедурата кандидати, които са клонове на чуждестранни юридически лица с нестопанска цел, регистрирани в Търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел.

12. Допустими партньори

12.1. Критерии за допустимост на партньорите

В съответствие с решение за одобрение на Методология и критерии за подбор на операция „Утвърждаване на интеркултурното образование чрез култура, наука и спорт” от проведеното Първо заседание на Комитета за наблюдение на ПО 2021-2027, **допустими партньори** по настоящата процедура са:

- **Държавни, общински и частни детски градини и училища, центрове за подкрепа за личностно развитие (ЦПЛР);**
- **Специализираните обслужващи звена съгласно ЗПУО: Национален дворец на децата – София и Национален музей на образованието – Габрово;**
- **Общини;**
- **Юридически лица с нестопанска цел (ЮЛНЦ) за осъществяване на дейност в обществена полза съгласно ЗЮЛНЦ с доказан опит и експертиза в сферата на социалната и/или образователната интеграция на уязвими групи, вкл. маргинализирани като роми, лица търсещи или получили международна закрила, др. уязвими групи, вкл. училищни настоятелства;**
- **Читалища, регистрирани по Закона за народните читалища.**

!!! Партньорството е задължително за всяко проектно предложение.

Специфични изисквания за допустимост на партньорите:

Партньорите – държавни, общински, частни детски градини и училища към датата на подаване на проектното предложение следва:

- **да са действащи институции** в системата на предучилищното и училищното образование съгласно Глава Четвърта „Институции в системата на предучилищното и училищното образование“ от ЗПУО, които осигуряват условия за завършване на предучилищно образование и за завършване на клас, етап и/или на степен на образование;
- **да са вписани в Регистъра на институциите в системата на предучилищното и училищното образование;**



- **седалището на образователната институция** – допустим партньор следва да е на територията на един от двата компонента и това е мястото на регистрацията ѝ. Съгласно чл. 33 от ЗПУО това е населеното място, където се намира управлението на детската градина/училището, чийто официален адрес съвпада с адреса на една от сградите, в която се осъществява образователният процес, дейността.

Проверката за допустимостта на партньорите-детски градини и училища се прави служебно от страна на оценителната комисия в Регистъра на институциите в системата на предучилищното и училищното образование съгласно чл. 345 от ЗПУО и/или в Регистър БУЛСТАТ.

Проверка на **допустими партньори – детски градини и училища с концентрация на уязвими групи** се прави в утвърдено от МОН разпределение на средства за уязвими групи - https://www.mon.bg/upload/30636/sredstva-ujazvimi_13052022.pdf. съгласно Приложение ба към чл. 52б, ал. 2 (след изм. и доп. ДВ бр.60 от 14.07.2023 г. Приложение ба към чл.52а, ал.3) от Наредба за финансиране на институциите в системата на предучилищното и училищното образование. В случай на актуализация, проверката се извършва спрямо последно актуализираното утвърдено разпределение към датата на обявяване на процедурата.

Държавни, общински, частни детски градини и училища могат да участват като партньор само в едно проектно предложение, когато не участват като кандидат по настоящата процедура.

Частни детски градини и частни училища – партньори следва да отговарят на изискванията за предоставяне на минимална помощ в съответствие с Регламент (ЕС) № 1407/2013 г. относно прилагането на членове 107 и 108 от Договора за функционирането на Европейския съюз към помощта de minimis (в текст от значение за ЕИП, ОВ L 352/24.12.2013) съгласно т.16. Приложим режим на минимални/държавни помощи от настоящите Условия за кандидатстване. Всички обстоятелства, свързани с изискванията на Регламент (ЕС) №1407/2013 г., се декларират в **Декларация за минимални и държавни помощи (Приложение IV към настоящите Условия за кандидатстване)**. Декларацията за минимални и държавни помощи се представя от партньор – **частна образователна институция** на етап кандидатстване и впоследствие, в случай на одобрение на проектното предложение – преди сключване на административния договор за безвъзмездна финансова помощ, в случай че са настъпили промени в декларираните на етап кандидатстване обстоятелства. **На етап оценка на проектното предложение проверката за допустимост по отношение съответствие с изискванията на Регламент (ЕС) № 1407/2013 ще се извършва на база посочените данни в Декларацията за получените минимални и държавни помощи и във Формуляра за кандидатстване - раздел „Данни за партньора“, „Код на организацията по КИД 2008“ и „Код на проекта по КИД 2008“.** Оценителната комисия ще направи служебна проверка дали кодът на организацията кандидат – частно училище или частна детска градина не попада в забранителния режим на Регламент (ЕС) № 1407/2013. Подробна проверка на декларираните обстоятелства ще се извършва преди сключването на административен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ.

Икономическата дейност за партньори – частни училища/частни детски градини по процедурата следва да се посочи във Формуляра за кандидатстване в раздел „Данни за партньора“, полета „Код на организацията по КИД 2008“ и „Код на проекта по КИД 2008“, както и да се декларира от партньора-частна образователна институция в Декларацията за минимални и държавни помощи в т.5. Кодът на организацията-партньор частно училище/частна детска градина по КИД 2008 се определя въз основа на данните за организацията за последната приключила финансова година към датата на кандидатстване.

За определяне на допустимостта се използва Класификация на икономическите дейности КИД-2008 - <https://www.nsi.bg/sites/default/files/files/publications/KID-2008.pdf>, като оценителната комисия извършва служебна проверка в НСИ, в случай на необходимост (несъответствие между кода,



посочен в поле „Код на организацията по КИД” в раздел „Данни за кандидата” от Формуляра за кандидатстване и кода, посочен в Декларацията за минимални и държавни помощи, което е налице и след изпращане на уведомление за установени нередовности до кандидата).

Центрове за подкрепа за личностно развитие (ЦПЛР) – партньори по процедурата следва да са създадени съгласно чл. 26 от ЗПУО и да осъществяват дейност по реда на чл. 49 от закона. ЦПЛР – партньори следва да са вписани в Регистъра на институциите в системата на предучилищното и училищно образование. ЦПЛР могат да участват като партньор **в повече проектни предложения в рамките на един компонент. Проверка на обстоятелствата за ЦПЛР** се прави в Регистъра на институциите в системата на предучилищното и училищно образование, Регистър БУЛСТАТ или друг регистър (например НЕИСПУО) съгласно Критерии за административно съответствие и допустимост от *Приложение IX* към *Условията за кандидатстване*.

Партньорите Национален дворец на децата – София (НДД) и Национален музей на образованието – Габрово (НМО) са държавни специализирани обслужващи звена съгласно чл. 50, ал. 1 от ЗПУО като устройството и дейността им се уреждат с правилници, издадени от министъра на образованието и науката. Съгласно Правилник за устройството и дейността НДД – София е специализирано обслужващо звено за организационно и методическо подпомагане на ЦПЛР по смисъла на чл. 50, ал. 1, т. 2 от ЗПУО като изпълнява дейности по чл. 49, ал. 1 т. 1.- за развитие на интересите, способностите, компетентностите и изявата в областта на науките, технологиите, изкуствата и спорта. Съгласно Правилник за устройството и дейността НМО – Габрово е специализирано обслужващо звено за дейности по съхраняване и развитие на образователното дело по смисъла на чл. 50, ал. 1, т. 7 и изпълнява общонационални дейности за издирване, изучаване, опазване и представяне на културни ценности, образци, свързани с образователното дело в България с познавателна и образователна цел чрез организиране на срещи, семинари, ученически конкурси, мултимедийни продукти и методически помагала, иновативни форми на занимания, популяризиране на образователни ценности и традиции, научна и изследователска дейност. Проверка на допустимите партньори – специализирани обслужващи звена съгласно ЗПУО с национални функции, се прави служебно в Регистъра на институциите в системата на предучилищното и училищно образование, регистър БУЛСТАТ или друг. При оценката на проектното предложение оценителната комисия има право да изисква и допълнителни документи като актуализиран Правилник за устройството и дейността им, заповед на министъра и др., ако е приложимо.

Специализираните обслужващи звена в качеството им на национални държавни институции могат да участват в повече проектни предложения като партньори независимо по кой компонент. На етапа на кандидатстване същите представят Декларация за разграничаване на икономическата от неикономическата дейност – Приложение V към *Условията за кандидатстване*. Специализираните обслужващи звена – допустими партньори по процедурата **представят и счетоводна политика** в ИСУН, от която да е видно наличието на разделение на неикономическа от икономическа дейност, в случай че документът не е публично достъпен. В случай че документът е публичен, следва да бъде предоставен линк към източника, в който е наличен.

Общините партньори отговарят на същите изисквания като община – кандидат съгласно т. 11.1. от настоящите Условия за кандидатстване:

- **Община-партньор** от територията на един от двата компонента: Компонент 1 - Северозападен район, Северен централен район, Североизточен район, Югоизточен район, Южен централен район или Компонент 2 - Югозападен район има **одобрен стратегически документ** - общински план/програма за социално-икономическа интеграция и/или приобщаващо образование на уязвими групи, включително маргинализирани като роми, лица търсеци или получили международна закрила, др.;



- може да участва като кандидат в едно проектно предложение и като партньор в повече проектни предложения само по един от двата компонента;

- представя **Решение на Общинския съвет**, с което се изразява съгласие за участието на общината като партньор в проектното предложение, приложено в секция 13. „Прикачени документи“ от Формуляра за кандидатстване или предоставя линк към източника, на който същото е налично, ако е приложимо.

Проверката на партньори-общини се прави служебно в ТРРЮЛНЦ на Агенция по вписванията или в регистър БУЛСТАТ, или др. и съгласно т. 11 и т. 12 от Група I. Критерии за оценка на административно съответствие на Методология и критерии за оценка на проектно предложение по процедура чрез подбор подбор на проекти BG05SFPR001-1.004 Утвърждаване на интеркултурното образование, чрез култура, наука и спорт (*Приложение IX към настоящите Условия за кандидатстване*).

ЮЛНЦ – партньори отговарят на същите изисквания като ЮЛНЦ – кандидат съгласно т. 11.1. от настоящите Условия за кандидатстване:

- да са регистрирани по реда на ЗЮЛНЦ като юридически лица с нестопанска цел за осъществяване на дейност в обществена полза най-малко 2 години преди датата на подаване на проектни предложения по процедурата, видно от устав/учредителен акт, удостоверение за актуално състояние, съдебно решение или решение по вписване;

- целите и предметът на дейност на ЮЛНЦ обхващат сферата на образованието и/или работата с уязвими групи (съгласно допустимите целеви групи по настоящата процедура);

- да са действащи организации, които са извършвали дейност за постигане на целите си не по-малко от 2 години към датата на подаване на проектното предложение по процедурата.

- да докажат опит в изпълнение на дейности, сходни или идентични с тези по операцията и/или участие в изпълнението на поне един приключен проект в сферата на образованието и/или работата с уязвими групи преди датата на обявяване на процедурата;

- към датата на подаване на проектното предложение да са вписани в Търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел (ТРРЮЛНЦ), воден от Агенцията по вписванията (за пререгистрираните ЮЛНЦ) или да са представили заявление за пререгистрация в законовия срок (за непререгистрираните все още ЮЛНЦ).

Проверката за ЮЛНЦ – партньори е по същия ред, както за ЮЛНЦ – кандидати и съгласно Критерии за оценка на административно съответствие и допустимост от *Приложение IX към Условията за кандидатстване*.

ЮЛНЦ – партньор, съгласно т. 16. Приложим режим на минимална/държавна помощ от настоящите Условия за кандидатстване, следва да отговаря на изискванията за предоставяне на **минимална помощ**, в съответствие с Регламент (ЕС) № 1407/2013 г. относно прилагането на членове 107 и 108 от Договора за функционирането на Европейския съюз към помощта de minimis (в текст от значение за ЕИП, ОВ L 352/24.12.2013). Всички обстоятелства, свързани с изискванията на Регламент (ЕС) №1407/2013 г., се декларират в **Декларация за минимални и държавни помощи** (*Приложение IV към настоящите Условия за кандидатстване*). Декларацията за минимални и държавни помощи се представя от партньор - ЮЛНЦ на етап кандидатстване и впоследствие, при одобрение на проектното предложение за финансиране – преди сключване на административния договор за безвъзмездна финансова помощ, в случай че са настъпили промени в декларираните на етап кандидатстване обстоятелства. На етап оценка на проектното предложение проверката за допустимост по отношение съответствие с изискванията на Регламент (ЕС) № 1407/2013 ще се извършва на база посочените данни в Декларацията за получените минимални и държавни помощи и във Формуляра за кандидатстване - раздел „Данни за партньора“, „Код на



организацията по КИД 2008“ и „Код на проекта по КИД 2008“. Оценителната комисия ще направи служебна проверка дали кодът на организацията партньор - ЮЛНЦ не попада в забранителния режим на Регламент (ЕС) № 1407/2013. Подробна проверка на декларираните обстоятелства ще се извършва преди сключването на административен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ.

Икономическата дейност за партньори - ЮЛНЦ по процедурата следва да се посочи във Формуляра за кандидатстване в раздел „Данни за кандидата“, полета „Код на организацията по КИД 2008“ и „Код на проекта по КИД 2008“, както и да се декларира от кандидата-ЮЛНЦ в *Декларацията за минимални и държавни помощи* в т.5. Кодът на организацията-кандидат ЮЛНЦ по КИД 2008 се определя въз основа на данните за организацията за последната приключила финансова година към датата на кандидатстване.

За определяне на допустимостта се използва Класификация на икономическите дейности КИД-2008 - <https://www.nsi.bg/sites/default/files/files/publications/KID-2008.pdf>, като оценителната комисия извършва служебна проверка в НСИ, в случай на необходимост (несъответствие между кода, посочен в поле „Код на организацията по КИД“ в раздел „Данни за партньора“ от Формуляра за кандидатстване и кода, посочен в *Декларацията за минимални и държавни помощи*, което е налице и след изпращане на уведомление за установени нередовности до кандидата).

ВАЖНО!!! В случай, че ЮЛНЦ – партньор не е изпълнявал икономически дейности за последните две години и текущата година, при попълване на *Декларация за държавни и минимални помощи* следва да има предвид, че разходите за ЮЛНЦ по процедурата са за икономически дейности, поради което се отпускат в режим на минимална помощ за него. В тази връзка ЮЛНЦ-партньор, което не е изпълнявало икономически дейности за последните две приключили финансови години, не представя счетоводна политика на етапа на кандидатстване. В случай на одобрение на проектното му предложение за финансиране ЮЛНЦ представя на етапа на договаряне счетоводна политика, от която да е видно разделението на неикономическата от икономическата дейност, прикачени в ИСУН (ако е приложимо). В случай че документът е публично оповестен, следва да бъде предоствен линк към източника, в който е наличен.

!!! ЮЛНЦ може да участва като партньор в повече проектни предложения независимо по кой компонент.

Читалища – партньори по настоящата процедура следва да са регистрирани по Закона за народните читалища (ЗНЧ). Като самоуправляващи се културно-просветни сдружения в населените места, читалищата са юридически лица с нестопанска цел по смисъла на чл. 2, ал. 2 от ЗНЧ и могат да изпълняват държавни културно-просветни задачи съгласно чл. 2, ал. 1 от същия закон, а вписаните в регистъра на народните читалища и на читалищните сдружения и да получават субсидия от държавния и общинските бюджети съгласно чл. 21-22 от ЗНЧ. В тази връзка за тях важат изискванията за ЮЛНЦ – партньори. **Читалищата – партньори следва да отговарят на изискванията за предоставяне на минимална помощ** по същия ред, както за ЮЛНЦ-партньори, когато е приложимо, съгласно т. 16. Приложим режим на минимална/държавна помощ от настоящите Условия за кандидатване.

ВАЖНО!!! В случай, че читалище – партньор не е изпълнявало икономически дейности за последните две години, при попълване на *Декларация за държавни и минимални помощи* следва да има предвид, че разходите за тях са за икономически дейности, поради което се отпускат в режим на минимална помощ за него. В тази връзка, читалище-партньор, което не е изпълнявало икономически дейности за последните две приключили финансови години, не представя счетоводна политика на етапа на кандидатстване. В случай на одобрение на проектното му предложение за финансиране, читалищата - партньори представят на етапа на договаряне счетоводна политика, от която да е видно разделението на неикономическата от икономическата дейност, прикачена в ИСУН (представя се в случай че ще изпълняват неикономически дейности



съгласно т. 14 и т. 16 от Условията за кандидатване, в режим на „непомощ“). В случай че документът е публично оповестен, следва да бъде предостъпен линк към източника, в който е наличен.

Проверката на читалищата-партньори се извършва в ТРРЮЛНЦ, БУЛСТАТ и Регистър на народните читалища и на читалищните сдружения съгласно чл. 10 от Закона за народните читалища - <https://chitalishta.com/index.php?act=regions> и Критерии за административно съответствие и допустимост – Приложение IX към Условията за кандидатстване по изсиккуемите за ЮЛНЦ документи.

Читалищата могат да участват като партньор в повече проектни предложения независимо по кой компонент.

Всички допустими партньори, наред с другото, представят Декларация при кандидатстване на кандидата/партньора (Приложение I към Условията за кандидатстване).

!!! Партньорството между допустими кандидати/партньори от различни райони за планиране е допустимо само в рамките на Компонент 1 (По-слабо развити региони).

!!! Партньорите частни образователни институции, ЮЛНЦ, читалища за целите на определяне на режима за минимална помощ представят и счетоводни документи (ГОД – ОПР, баланс, отчет за икономическа и отчет за неикономическа дейност) за последните две приключили финансови години и текущата година към датата на кандидатстване, когато същите не са публично достъпни.

12.1. Недопустими партньори

В процедура чрез подбор на проектни предложения не може да участва и безвъзмездна финансова помощ не се предоставя на партньор, за който са налице обстоятелствата, посочени в т. 11.2 от настоящите Указания

13. Дейности, допустими за финансиране

Дейностите, предвидени за изпълнение, и съответните разходи в рамките на проектното предложение, следва да съответстват на принципа на ефективност и ефикасност, да гарантират постигането на целите на Програма „Образование“ 2021-2027 по Приоритет 1 „Приобщаващо образование и образователна интеграция“ и по СЦ по чл. 4, пар. 1, буква й) от Регламент (ЕС) 2021/1057 - Насърчаване на социално-икономическата интеграция на маргинализирани общности като ромите.

Допустимите дейности по настоящата процедура трябва:

- Да не противоречат на правилата, описани в Регламент (ЕС) № 2021/1057 на Европейския парламент и на Съвета от 24 юни 2021 г. за създаване на Европейския социален фонд плюс (ЕСФ+) и за отмяна на Регламент (ЕС) № 1296/2013, Регламент (ЕС) № 2021/1060 на Европейския парламент и на Съвета от 24 юни 2021 година за установяване на общоприложими разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд плюс, Кохезионния фонд, Фонд за справедлив преход и Европейския фонд за морско дело, рибарство и аквакултури, както и на финансовите правила за тях и за фонд „Убежище, миграция и интеграция“, фонд „Вътрешна сигурност“ и Инструмента за финансова подкрепа за управлението на границите и визовата политика;

- Да са насочени към изпълнението на целите на Приоритет 1 „Приобщаващо образование и образователна интеграция“ и на ПО 2021-2027;



- Да бъдат ясно обосновани и да имат конкретни цели;
- Да не са физически завършени или изцяло осъществени преди подаването на Формуляра за кандидатстване от бенефициента, независимо дали всички свързани плащания са извършени от него, освен в случаите на чл. 59а от ЗУСЕФСУ, ако е приложимо;
- Да са подходящи, практични и последователни, и да съответстват на целите и очакваните резултати.

По настоящата процедура чрез подбор на проектни предложения за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ допустими за финансиране са следните дейности, които кандидатът описва и обосновава в проектното предложение:

Дейност 1. Осъществяване на интеркултурно образование в училищна среда, чрез:

Поддейност 1.1. Дейности за разнообразяване на формите и средствата за ефективно осъществяване на интеркултурно образование за развитие на демократична култура и гражданско образование, чрез занимания по интереси, съвместни дейности между детски градини, между училища и между детски градини и училища с концентрация на деца от уязвими групи, и такива в които няма концентрация на деца от уязвими групи, вкл. обменни визити, екскурзии, зелени училища и др.

Поддейност 1.1. предвижда примерни дейности за подобряване на уменията по български език, чрез съвместното му изучаване в занимания по интереси в извънкласна форма, при заниманията по интереси по различни учебни направления; осъществяване на взаимна работа между ученици с добри образователни резултати и такива с пропуски в усвояването на образователно съдържание; съвместни занимания по интереси по предмети/направления от учебния план като съвместни спортни занимания и занимания по изкуства и науки, които са включени в учебната програма за всеки един клас, участващ в проекта, съвместно изучаване на основни човешки права, залегнали в Конституцията на България и националното законодателство и Харта на правата на ЕС, целите на ООН и добри европейски и международни практики; организиране на съвместни ученически парламент/и като форми на ученическо самоуправление в контекста на гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование; запознаване с процеса на конструиране на различни култури - исторически наративи; организиране на доброволчески дейности от училището във и извън училище; организиране на съвместни зелени училища и екскурзии с образователна цел.

Поддейност 1.1. е задължителна дейност за проектното предложение.

Допълнителните занимания по интереси и извънкласните дейности по поддейност 1.1. следва да са насочени към стимулиране на творческите изяви на децата и учениците от училищата /детските градини с висока концентрация на уязвими групи, застрашени от ранно отпадане от образователната система. Целта на дейността е да повиши мотивацията за учене на децата и учениците в риск от ранно отпадане посредством организиране на съвместни занимания по интереси и съвместни извънкласни дейности за стимулиране на творческите им изяви чрез включване в изпълнението на дейността и на деца и ученици, които не са в риск от отпадане, вкл. от образователни институции с ниска или без концентрация на уязвими групи. Допълнителните занимания по интереси и извънкласните дейности по поддейност 1.1. **се осъществяват от образователни институции – училища, детски градини в рамките на учебната година и ваканциите, когато е приложимо, по реда на чл. 21 от Наредба за приобщаващото образование извън учебния план. Заниманията по интереси по поддейност 1.1. се реализират в училище, детска градина – кандидат и партньор/и в проектното предложение, а когато е приложимо и в ЦПЛР – партньор и не обхващат занимания по интереси по реда на чл. 21, ал. 5 и ал. 6 от Наредбата, които са допустими по поддейност 2.3.** Заниманията по интереси и извънкласните занимания могат да се провеждат под формата на учебни часове в училище/педагогически



взаимодействия в детската градина и изяви на учениците/децата при провеждане на междуинституционални занимания по интереси и междуинституционални изяви на децата и учениците, обхванати в тях съвместно от две и повече училища/детски градини. Междуучилищните дейности (вкл. между детски градини и/или училища и детски градини) следва да са с продължителност от половин ден или 1 цял ден и всяка от участващите образователни институции (училище, детска градина) следва да ангажира поне 1 ръководител за всяка група участници от съответното училище/детска градина. Групите със самостоятелен ръководител може да бъдат с различна численост в зависимост от типа на изпълняваната дейност, или средно от 15 деца/ученици (отбори за дебати; футболен отбор; хор; танцов състав/отбор/театрална група от детската градина, клуб по иновации и технологии, и т.н.).

При организиране и провеждане на занимания по интереси в образователните институции – училище, детска градина, и в ЦПЛР (ако е приложимо) се планират разходи съгласно т. 4 от Приложение ТЕРЕС ИКО, в съответствие с т. 14 и т. 16 от настоящите Условия за кандидатстване, за занимания по интереси с продължителност средно 70 часа в училище или 10 педагогически ситуации/взаимодействия. При организиране и провеждане на междуучилищни/междуинституционални дейности за изяви на децата и учениците от целевите групи разходите се планират съгласно т. 5 от Приложение ТЕРЕС ИКО, в съответствие с т. 14 и т. 16 от настоящите Условия за кандидатстване. Разходи за зелени училища, екскурзии с образователна цел и др. подобни с нощувка/и се планират съгласно т. 9 (т. 9.1 и т. 9.2) от Приложение ТЕРЕС ИКО, в съответствие с т. 14 и т. 16 от настоящите Условия за кандидатстване. Други видове разходи по поддейност 1.1. не се планират.

Поддейност 1.1 следва да бъде детайлно описана и обоснована във Формуляра за кандидатстване, секция 4 „План за изпълнение/Дейности по проекта“, полета „Описание“, „Начин на изпълнение“ и „Резултат“, като се посочи ясна и конкретна информация за методите за изпълнение и очакваните резултати. По отношение осъществяване на поддейност 1.1 в поле „Начин на изпълнение“ следва да се посочи ясна и конкретна информация за методите и средствата за изпълнение на конкретните дейности, включително да се посочи очакваният брой деца и ученици от уязвими групи от всяка специфична уязвима група, когато е приложимо, вкл. брой деца и ученици, чийто майчин език не е български, броят на децата и учениците, чийто майчин език е български, брой на децата и учениците по различните по вид допълнителни занимания по интереси, както и броя на участниците в междуучилищни/междуинституционални дейности в съответствие с планираните в секция 5 на проектното предложение целеви стойности на индикаторите за изпълнение: *SOI 1.4. Брой деца и ученици от предучилищното и училищното образование от уязвими групи, получили подкрепа; ЕЕСО15 малцинства (включително маргинализирани общности като ромите); (микроиндикатор) ИП 1.4.1/2 – деца и ученици, чийто майчин език е български, участници в дейности по процедурата* и индикатор за резултат *SRI 1.2. Брой деца и ученици от уязвими групи с подобрени образователни резултати след 1 година участие в операцията.* Поддейност 1.1. се изпълнява съгласно Наредба за гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование и Наредбата за приобщаващото образование, като разходите се планират съгласно **Таблица на единичните разходи, еднократните суми и единни ставки по процедура BG05SFPR001-1.004 „Утвърждаване на интеркултурното образование чрез култура, наука и спорт“ - Приложение X и Условия за възстановяване на разходите – Приложение XV** към настоящите Условия за кандидатстване. Тук следва да се опише в кой бюджетен ред са заложените предвидените разходи по дейността.

При попълването на секция 4 „План за изпълнение/Дейности по проекта“ кандидатът следва да предвиди балансирано разпределение на заниманията/дейностите по поддейност 1.1, като посочи и паралелно изпълнение на дейности, когато е приложимо, съобразно нуждите и индикаторите за изпълнение и резултат, включително и мястото на изпълнение, както и разпределение на разходите по код по област на интервенция - 154 и по код по вторични тематични области на ЕСФ+ - 06.



ВАЖНО! Ученик/дете от целевите групи може да участва в повече занимания по подейност 1.1, но се брой еднократно, като участието му е в съответствие с идентифицираните индивидуални и училищни потребности и в съответствие с *Механизъм/методика за съвместна работа и мотивиране на участници и заинтересовани страни от уязвими и от неуязвими целеви групи*. Представителите на целевите групи, планирани по индикаторите за изпълнение и за резултат, могат да участват в повече от една дейност, но за целите на планирането и отчетността се броят еднократно по съответния индикатор за целия проект. В тази връзка при описание на дейностите и очакваните резултати следва да се обоснове броят по съответния индикатор като се има предвид, че същото лице е участник и в другите дейности по проекта.

Поддейност 1.2. Дейности за популяризиране на възможностите за професионално развитие и личностно развитие на учениците посредством образование, чрез организиране на тематични срещи и беседи на ученици с представители от различни професионални съсловия, учени, хора на изкуството, културни дейци, спортисти.

Поддейност 1.2. предвижда примерни дейности като организиране на срещи с лица, постигнали успехи и/или национално и международно признание в областта на науката, изкуството, спорта, вкл. с изявени представители на уязвимите групи като роми, мигранти, бежанци в същите или други области; съвместно представяне на изявени в своята област представители на различни видове професии и посещение на различни икономически обекти, професионални събития (като Ден на строителя, Ден на здравния работник, Ден на учителя, Ден на спортиста, Ден на науката, др.) и организиране на празници с оглед запознаване с необходимите умения и възможности за бъдещо включване в пазара на труда; срещи с при таланти деца и такива с изявени дарби, които да представят своя опит, вкл. с изявени деца и ученици, представители на уязвимите групи като напр. роми; организиране на срещи „Родители разказват за своята професия“ и др.

Поддейност 1.2. се реализира от образователни институции – училища, детски градини, от ЦПЛР (когато е приложимо) и/или общини, когато същите организират и провеждат мероприятията съгласно чл. 21е от Наредбата за приобщаващото образование в рамките на училище, детска градина и техни планове/програми и съгласно заложеното в общински стратегически документ - план/програма за уязвими групи и/или общински план за дейностите за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците от общината. Поддейност 1.2. се провежда съгласно Наредба за приобщаващото образование и чл. 178 от ЗПУО в обхвата на общата подкрепа за личностно развитие извън часовете от учебния план и др. съгласно чл. 21, ал.12 от цитираната Наредба. **При организирането на кратки обучителни занимания като срещи и други събития, които се провеждат в образователната институция или свързани с посещения на различни социално-икономически обекти и/или професионални и други събития, се планират разходи за възнаграждения на ангажираните педагогически специалисти (извън учебния план), на кариерни консултанти и/или външни лица като изявени представители и професионалисти от различни професионални области, модератори, презентатори и други (без ръководители на групи за междуинституционални дейности) съгласно т. 2 от Приложение ТЕРЕС ИКО, в съответствие с т. 14 и т. 16 от настоящите Условия за кандидатстване чрез почасова ставка според изработеното време, а за всички други преки и непреки разходи, например като разходи за консумативи и материали, за образователни пособия, за разпечатване, разходи за транспорт, ако е приложимо, за услуги, за информираност и публичност на събитието и т.н. се прилага единна ставка от 40% от разходите за възнаграждения съгласно т. 3 от Приложение ТЕРЕС ИКО, в съответствие с т. 14 и т. 16 от настоящите Условия за кандидатстване..**

Поддейност 1.2. не е задължителна, но когато е планирана, следва да бъде детайлно описана и обоснована във Формуляра за кандидатстване, секция 4 „План за изпълнение/Дейности по проекта“, полета „Описание“, „Начин на изпълнение“ и „Резултат“, като се посочи ясна и конкретна



информация за методите за изпълнение и очакваните резултати. По отношение осъществяване на поддейност 1.2. в поле „Начин на изпълнение“ следва да се посочи ясна и конкретна информация за методите и средствата за изпълнение на конкретните дейности, включително да се посочи очакваният брой деца и ученици от уязвими групи от всяка специфична уязвима група, когато е приложимо, вкл. брой деца и ученици, чийто майчин език не е български, броят на децата и учениците, чийто майчин език е български, брой на участниците във всяка среща и темата на срещата, в съответствие с планираните в секция 5 на проектното предложение целеви стойности на индикаторите за изпълнение: *SOI 1.4. Брой деца и ученици от предучилищното и училищното образование от уязвими групи, получили подкрепа; ЕЕСО15 малцинства (включително маргинализирани общности като ромите); (микроиндикатор) ИП 1.4.1/2 – деца и ученици, чийто майчин език е български, участници в дейности по процедурата.* Разходите по поддейност 1.2. се планират съгласно **Таблица на единичните разходи, еднократните суми и единни ставки по процедура BG05SFPR001-1.004 „Утвърждаване на интеркултурното образование чрез култура, наука и спорт“ - Приложение X и Условия за възстановяване на разходите – Приложение XV** към настоящите Условия за кандидатстване. Тук следва да се опише в кой бюджетен ред са заложили предвидените разходи по дейността.

При попълването на секция 4 „План за изпълнение/Дейности по проекта“ кандидатът следва да предвиди балансирано разпределение на дейностите по поддейност 1.2, съобразно нуждите и индикаторите за изпълнение и резултат, включително и мястото на изпълнение, както и разпределение на разходите по код по област на интервенция - 154 и по код по вторични тематични области на ЕСФ+ - код 10.

ВАЖНО! При планиране на индикаторите по незадължителната дейност 1.2. следва да имате предвид, че едно дете/ученик може да участва в повече срещи/събития, но се брой еднократно за съответния индикатор. Представителите на целевите групи, планирани по индикаторите за изпълнение и за резултат могат да участва в повече от една дейност, но за целите на планирането и отчетност се броят еднократно по съответния индикатор за целия проект. В тази връзка при описание на дейностите и очакваните резултати следва да се обоснове броят по съответния индикатор, като се има предвид че същото лице е участник и в другите дейности по проекта.

Поддейност 1.3. Обучения на педагогическите специалисти за придобиване, развиване и прилагане на компетентности за демократична култура в рамките на интеркултурно образование в мултикултурна среда.

Поддейност 1.3. предвижда обучения на педагогическите специалисти с присъждане на 1, 2 или 3 квалификационни кредита съгласно приложимата нормативна уредба - Наредба №15 от 2019 г. за статута и професионалното развитие на учителите, директорите и другите педагогически специалисти. Обученията са за педагогически специалисти в предучилищното образование, в начален етап, в прогимназиален етап на основно образование и в гимназиален етап само по теми от Референтната рамка на компетентностите за демократична култура²³. Обученията на педагогическите специалисти по поддейност 1.3. за целите на демаркацията следва да не припокриват обученията за работа в мултикултурна среда по ОПНОИР, национални програми и /или други международни програми и проекти. Педагогически специалисти, обучени за работа в мултикултурна среда по ОПНОИР, национални програми и/или други национални и международни програми и проекти са допустими за обучения по поддейност 1.3. само в обучения по теми от Рамката, но различни от вече преминалите обучения за работа в мултикултурна среда. Непедагогически персонал – образователни медиатори, социални работници и други са допустими да участват в обучения за придобиване, развиване и прилагане на компетентности за демократична култура, когато не са

²³ Референтната рамка на компетентностите за демократична култура <https://www.coe.int/en/web/reference-framework-of-competences-for-democratic-culture/rfcdc>



участвали в обученията по същата тематична насоченост. Образователни медиатори и друг непедагогически персонал, участвали в обученията за работа в мултикултурна среда по ОПНОИР, национални програми и/или международни програми и проекти са допустими за обучение по поддейност 1.3. само в обученията по теми от Рамката, но различни от вече преминалите обученията за работа в мултикултурна среда.

С оглед постигне на максимален ефект и лично отношение към обучаемите, обученията следва да се провеждат с физическо присъствие в групи средно от 8 участници или от 15 участници, без нощувки или с нощувки на участниците и с продължителност от един, два или три дни.

Всяко обучение следва да завършва с ясен краен резултат – успешно обучен педагогически специалист или образователен медиатор/представител на непедагогическия персонал. Всеки успешно обучен педагогически специалист или образователен медиатор/представител на непедагогическия персонал получава сертификат/удостоверение/свидетелство за успешно завършено обучение или друг еквивалентен документ, доказващ резултата, независимо дали се присъждат или не квалификационни кредити. Обученията за присъждане на квалификационни кредити се извършват от институции съгласно чл. 43 от Раздел IV „Условия и ред за повишаване квалификацията на учителите, директорите и другите педагогически специалисти“ от Наредба №15 от 22.07.2019 г., като обучителните организации по чл. 43, т. 2 следва да имат одобрени обучителни програми и да са вписани в Информационния регистър на одобрените програми за повишаване квалификацията на педагогическите специалисти. С оглед избягване на двойно финансиране бенефициентът следи да няма дублиране на едни и същи обученията на педагогически специалисти и непедагогическия персонал с други програми и проекти в рамките на изпълнение на проекта. В тази връзка в рамките на проекта и продължителността на поддейност 1.3 един педагогически специалист може да участва в повече от едно обучение, за което са присъдени 1, 2, 3 квалификационни кредита или без кредити, но на различна тема. Един представител на непедагогическия персонал може да участва в повече от едно обучение без кредити но на различна тема .

ВАЖНО!!! Поддейност 1.3. се реализира от образователни институции – детски градини, училища, от ЦПЛР и общини. Поддейност 1.3, когато е включена в проектното предложение, следва да съответства на заложеното в план за квалификация на педагогическите специалисти съгласно нормативната уредба²⁴ и разходите за тази поддейност следва да са не повече от 3% от общия размер на допустимите преки разходи.

!!! Разходите по поддейност 1.3. се планират като единични разходи за индивидуална подкрепа на един обучаем – педагогически специалист или представител на непедагогически персонал, назначени в образователна институция (училище/детска градина) и/или община за целите на проекта съгласно т. 8 от Приложение ТЕРЕС ИКО и се залагат в режим „непомощ“.

Поддейност 1.3. не е задължителна, но когато е планирана следва да бъде детайлно описана и обоснована във Формуляра за кандидатстване, секция 4 „План за изпълнение/Дейности по проекта“, полета „Описание“, „Начин на изпълнение“ и „Резултат“, като се посочи ясна и конкретна информация за методите за изпълнение и очакваните резултати. По отношение осъществяване на поддейност 1.3. в поле „Начин на изпълнение“ следва да се посочи ясна и конкретна информация за методите и средствата за изпълнение на конкретните дейности, включително да се посочи очакваният брой педагогически специалисти и непедагогически персонал, темата на обученията, видовете обученията (с 1, 2, 3 кредита или без кредити за педагогическите специалисти и без кредити за непедагогическия персонал) и тяхната продължителност, в съответствие с планираните в секция 5 на проектното предложение целеви стойности на индикаторите за изпълнение: *SOI 1.5. Педагогически специалисти и непедагогически персонал, обучени за работа с деца и ученици от*

²⁴ Наредба № 15 от 22 юли 2019 г. за статута и професионалното развитие на учителите, директорите и другите педагогически специалисти



уязвими групи и индикатор за резултат *EECR03* участници, които при напускане на операцията получават квалификация. Разходите по поддейност 1.3. се планират съгласно Таблица на единичните разходи, еднократните суми и единни ставки по процедура BG05SFPR001-1.004 „Утвърждаване на интеркултурното образование чрез култура, наука и спорт“ - Приложение X и Условия за възстановяване на разходите – Приложение XV към настоящите Условия за кандидатстване. Тук следва да се опише в кой бюджетен ред са заложи предвидените разходи по дейността.

При попълването на секция 4 „План за изпълнение/Дейности по проекта“ кандидатът следва да предвиди балансирано разпределение на дейностите по поддейност 1.3, съобразно нуждите и индикаторите за изпълнение и резултат, включително и мястото на изпълнение, както и разпределение на разходите по код по област на интервенция - 154 и по код по вторични тематични области на ЕСФ+ - код 10.

Дейност 2. Осъществяване на учебен процес чрез изнесени занимания:

Поддейност 2.1. Организиране и провеждане на учебния процес (в детски градини и училища) в реална среда, посредством изнесени занимания в музеи, художествени галерии, културни институции, такива свързани с театралното, танцовото, културното и природното наследство, визуалните изкуства, спортни и музикални мероприятия, научни организации, центрове за върхови постижения, центрове за компетентност и др.

Поддейност 2.1. предвижда примерни дейности като запознаване с националното културно наследство чрез посещение на музеи, художествени галерии, културни институции, такива свързани с театралното, танцовото, културното и природното наследство, визуалните изкуства, спортни и музикални мероприятия, научни организации по учебни предмети от училищната подготовка; организиране на беседи с представители на изброените по-горе институции; организиране на посещения на 100 национални туристически обекта и др.; организиране на игри, спортни състезания, музикални концерти, изложби и конкурси (вкл. кулинарни), викторини и състезания; гледане на културни мероприятия, спортни състезания, кино, театър и др. и дискутиране на съдържанието в тях. Организиране на училищни празници, кампании и събития съобразно календара на световните, международните, европейските, националните, общинските, местните, професионалните и културните дати и празници.

Поддейност 2.1. е задължителна дейност, която се реализира извън детските градини и училища. Поддейност 2.1. по същество е дейност от общата подкрепа за личностно развитие съгласно чл.178 от ЗПУО и се изпълнява от образователни институции – училище, детска градина, от ЦПЛР (ако е приложимо) чрез изнесени занимания по интереси съгласно ЗПУО и Наредбата за приобщаващото образование по реда на чл. 20, чл. 21, чл. 21а и следващите до чл. 21е), от община съгласно чл. 21е от Наредбата за приобщаващото образование (когато същите организират и провеждат мероприятия за училища, детски градини и техни планове/програми и съгласно заложи в общински стратегически документ - план/програма за уязвими групи и/или общински план за дейностите за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците от общината съгласно функциите им по чл. 256, ал. 1, т. 12, от ЗПУО, по чл. 103, ал. 1, т. 3, чл. 132, ал. 3 от Закона за физическото възпитание и спорта), от НДД, НМО, ЮЛНЦ, читалища.

!!! Изнесените занимания по интереси – посещения на културни, научни и др. организации се осъществяват от образователна институция (училище/детска градина) и обхващат изнесени занимания в рамките на половин ден или един цял ден на територията на населеното място/общината извън учебния план. Занимания по поддейност 2.1. - кратки изнесени занимания в рамките от няколко учебни часа в рамките на един ден при съчетаване на училищна среда с друга физическа среда далеч от училищната сграда, изпълнявани от



държавни и общински образователни институции, се планират в режим „непомощ“, а изпълнявани от частни образователни институции в режим на минимална помощ като възнаграждения на педагогически специалисти, външни лектори и други външни лица чрез почасова ставка за отработените от тях часове съгласно т. 2 от Приложение ТЕРЕС ИКО плюс единна ставка 40% от разходите за възнаграждения за всички други преки и непреки разходи, свързани с кратки изнесени занимания/посещения като разходи за консумативи и материали; за транспорт; за входни такси; за освежителни напитки и т.н. съгласно т.3 от Приложение ТЕРЕС ИКО и в съответствие с т. 14 и т. 16 от настоящите Условия за кандидатстване.

!!! В случай че изнесени кратки занимания – посещения на културни, научни и др. институции извън учебния план, се изпълняват от община, НДД, НМО, ЮЛНЦ, читалище, разходите се планират като разходи за възнаграждения на лектори, модератори, организатори, други експерти чрез почасова ставка за отработените от тях часове съгласно т. 2 от Приложение ТЕРЕС ИКО плюс единна ставка 40% от разходите за възнаграждения за всички други преки и непреки разходи, свързани с кратки изнесени занимания/посещения като разходи за консумативи и материали; за транспорт; за входни такси; за освежителни напитки и т.н. съгласно т. 3 от Приложение ТЕРЕС ИКО и съответствие с т. 14 и т. 16 от настоящите Условия за кандидатстване. Съгласно т. 16 от настоящите Условия за кандидатстване, когато тези кратки изнесени занимания - посещения по поддейност 2.1. се изпълняват от община, НДД, НМО, разходите се залагат в режим „непомощ“, а когато се изпълняват от ЮЛНЦ/читалище тези разходи се залагат в режим на минимална помощ.

!!! Изнесените занимания по поддейност 2.1. като организиране/участие в игри, спортни състезания, музикални концерти, изложби и конкурси (вкл. кулинарни), викторини училищни празници, кампании, събития и др., които съвпадат или са сходни с междуучилищните дейности, се планират като междуучилищни/междуинституционални дейности от държавни и общински образователни институции (училища/детски градини), НДД, НМО, ако е приложимо, и/или община, когато е приложимо в рамките на функциите ѝ по чл. 256, ал. 1, т. 12 от ЗПУО, по чл. 103, ал. 1, т. 3, чл.132, ал. 3 от Закона за физическото възпитание и спорта, и за тях се прилага еднократна сума съгласно т. 5 от ТЕРЕС ИКО – Приложение X в режим „непомощ“, а от частни образователни институции в режим на минимална помощ.

!!! Изнесени занимания в рамките на половин ден или един цял ден на територията на населеното място/общината като организиране/участие в състезания, фестивали, концерти, изложби, викторини и др. като извънкласна дейност/ занимания по интереси в извънучебно време съгласно Наредбата за приобщаващото образование може да се реализират освен от образователните институции и общини, и от ЮЛНЦ, читалища. Разходите за такива занимания се планират съгласно т. 5 от Приложение X ТЕРЕС ИКО, в съответствие с т. 14 и т. 16 от настоящите Условия за кандидатстване като еднократни суми за разходи за междуинституционални/междуучилищни дейности. За частни училища и детски градини, ЮЛНЦ и читалища тези разходи са в режим на минимална помощ, съгласно т. 16 от настоящите Условия за кандидатстване.

!!! Изнесени занимания с нощувка/и, когато е приложимо, като посещения на 100 национални туристически обекта, образователни екскурзии и др. по поддейност 2.1. се изпълняват от държавни и общински образователни институции (училища/детски градини), НДД, НМО и разходите се планират съгласно т. 9 (т. 9.1. и т. 9.2) от Приложение ТЕРЕС ИКО в режим „непомощ“. Когато такива изнесени занимания с нощувка/и се изпълняват от частни училища и детски градини, ЮЛНЦ, читалища, разходите планирани по т.9.1. от Приложение ТЕРЕС ИКО са в режим „непомощ“, т.к. се предоставят като индивидуална подкрепа на целевите групи, а разходите по т. 9.2. от същото приложение са в режим на минимална помощ.



Поддейност 2.1. следва да бъде детайлно описана и обоснована във Формуляра за кандидатстване, секция 4 „План за изпълнение/Дейности по проекта“, полета „Описание“, „Начин на изпълнение“ и „Резултат“, като се посочи ясна и конкретна информация за методите за изпълнение и очакваните резултати. По отношение осъществяване на поддейност 2.1. в поле „Начин на изпълнение“ следва да се посочи ясна и конкретна информация за методите и средствата за изпълнение на конкретните дейности, включително да се посочи очакваният брой деца и ученици от уязвими групи от всяка специфична уязвима група, когато е приложимо, вкл. брой деца и ученици, чийто майчин език не е български, броят на децата и учениците, чийто майчин език е български, брой на децата и учениците по всяко от планираните изнесени занимания, посещения, срещи, екскурзии, празници, конкурси и др., както и на родителите, придружаващи децата/учениците (ако е приложимо) в съответствие с планираните в секция 5 на проектното предложение целеви стойности на индикаторите за изпълнение: *SOI 1.4. Брой деца и ученици от предучилищното и училищното образование от уязвими групи, получили подкрепа; EESCO15 малцинства (включително маргинализирани общности като ромите); (микроиндикатор) ИП 1.4.1/2 – деца и ученици, чийто майчин език е български, участници в дейности по процедурата; (микроиндикатор) ИП 1.11.3 Брой родители, обхванати и/или подкрепени в дейности по процедурата* и индикатор за резултат *SRI 1.2. Брой деца и ученици от уязвими групи с подобрени образователни резултати след 1 година участие в операцията*. Поддейност 2.1. се предоставя в съответствие с Наредба за гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование и Наредбата за приобщаващото образование, като разходите се планират съгласно **Таблица на единичните разходи, еднократните суми и единни ставки по процедура BG05SFPR001-1.004 „Утвърждаване на интеркултурното образование чрез култура, наука и спорт“ - Приложение X и Условия за възстановяване на разходите – Приложение XV** към настоящите Условия за кандидатстване. Тук следва да се опише в кой бюджетен ред са заложили предвидените разходи по дейността. Разходите по поддейност 2.1. се планират и предоставят съгласно т. 14 и т. 16 от настоящите Условия за кандидатстване. В случай че по поддейност 2.1. се планира включване на родители, придружаващи децата/учениците наред с учителите, разходите за тях също са допустими съгласно цитираното по-горе.

При попълването на секция 4 „План за изпълнение/Дейности по проекта“ кандидатът следва да предвиди балансирано разпределение на дейностите по поддейност 2.1, съобразно нуждите и индикаторите за изпълнение и резултат, включително и мястото на изпълнение, както и разпределение на разходите по код по област на интервенция - 154 и по код по вторични тематични области на ЕСФ+ - код 06 (за разходите по т. 5 от ТЕРЕС ИКО – междучилищни дейности и по т. 9 от ТЕРЕС ИКО за изнесени занимания с носувки) и код 10 (за разходите за възнаграждения и единната ставка от 40% от тях).

ВАЖНО! *Ученик/дете от целевите групи може да участва в повече изнесени занимания по поддейност 2.1., но се броят еднократно, като участието му е в съответствие с идентифицираните потребности, с Механизъм/методика за съвместна работа и мотивиране на участници и заинтересовани страни от уязвими и от неуязвими целеви групи в рамките на нормативната уредба. Представителите на целевите групи – деца, ученици, родители, планирани по индикаторите за изпълнение и за резултат, могат да участва в повече от една дейност в проектното предложение, но за целите на планирането и отчетността се броят еднократно по съответния индикатор за целия проект. В тази връзка при описание на дейностите и очакваните резултати следва да се обоснове броят по съответния индикатор като се има предвид, че същото лице е участник и в другите дейности по проекта. Ученик/дете, подкрепено в занимания по интереси по поддейност 1.1., не е допустимо за подкрепа по поддейност 2.1. в занимания по интереси по същата тематична насоченост като тази по поддейност 1.1. .*

Поддейност 2.2. Провеждане на културно-образователни инициативи, популяризиращи четенето и грамотността в библиотеки, като част от обучението по образователни направления.



Поддейност 2.2 предвижда примерни дейности като организиране на срещи между представители на библиотеките/читалища и на училищата/детските градини, както и съвместни междуучилищни дейности за съвместно четене и обсъждане на приказки, стихотворения, гатанки, пословици и поговорки и организиране на литературни конкурси за съчинение, есе, и т.н.; организиране на междуучилищни инициативи за подаряване и размяна на прочетени детски книги; организиране на междуучилищни инициативи за включване на родители на ученици за съвместно четене; чествания за Международния ден на грамотността, провеждане седмица на четенето, формиране на родителски клубове за запознаване с различни измерения на културата - история, бит, обичаи, традиции, фолклор, ролеви модели, ценности чрез четене; провеждане на куизи/викторини и игри, фестивали на четенето, празненства на книгата и др., като се изтъкват ползите от четенето и грамотността за учениците за тяхното интелектуално, социално, културно и личностно развитие.

Поддейност 2.2. е задължителна дейност и по същество е дейност по чл. 178 от ЗПУО в обхвата на общата подкрепа за личностно развитие и Наредбата за приобщаващото образование по чл. 20, чл. 21 и следващите. **Поддейност 2.2. се реализира от образователни институции – училище, детска градина, от ЦПЛР, общини** (съгласно чл. 21е от Наредба за приобщаващо образование, когато същите организират и провеждат мероприятията съгласно заложеното в общински стратегически документ - план/програма за уязвими групи и/или общински план за дейностите за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците от общината в рамките на функциите им по чл. 256, ал. 1, т. 12 от ЗПУО и изпълнение на национални и европейски стратегически документи), **ЮЛНЦ, читалища, НДД, НМО.**

!!! Дейностите/заниманията по поддейност 2.2. се провеждат извън учебния план като срещи, събития, занимания в библиотеки, читалища, чествания и др. и се изпълняват от ЮЛНЦ, читалище, разходите се планират в режим на минимална помощ и съгласно т. 2 от Приложение ТЕРЕС ИКО като разходи за възнаграждения за експерти образователна дейност за лектори, модератори, организатори, презентатори, историци, краеведи, етнографи, учени, писатели плюс единна ставка 40% от разходите за възнаграждения за всички други преки и непреки разходи за тези занимания/събития по т. 3 от ТЕРЕС ИКО. Когато читалище съгласно Закона за читалищата изпълнява библиотечна дейност, видно от регистрационния номер на библиотеката в регистъра на читалищата²⁵ и основната дейност от отчета за предходната година, поддейност 2.2. се планира в режим „непомощ“ съгласно т. 14 и т. 16 от настоящите Условия за кандидатстване.

!!! Дейностите/заниманията по поддейност 2.2. се планират като междуучилищни/междуинституционални дейности, когато е приложимо (съвместно четене, викторини/куизи и други, изброени по-горе) и се изпълняват от държавна и общинска образователна институция (училище/детска градина), от община в рамките на цитираните й функции, от НДД и НМО в рамките на техните функции по ЗПУО, за разходите се прилага еднократна сума за междуучилищни дейности съгласно т. 5 от ТЕРЕС ИКО в режим „непомощ“ и в режим на минимална помощ за частни училища/детски градини.

Поддейност 2.2. следва да бъде детайлно описана и обоснована във Формуляра за кандидатстване, секция 4 „План за изпълнение/Дейности по проекта“, полета „Описание“, „Начин на изпълнение“ и „Резултат“, като се посочи ясна и конкретна информация за методите за изпълнение и очакваните резултати. По отношение осъществяване на поддейност 2.2. в поле „Начин на изпълнение“ следва да се посочи ясна и конкретна информация за методите и средствата за изпълнение на конкретните дейности, включително да се посочи очакваният брой деца и ученици от уязвими групи от всяка специфична уязвима група, когато е приложимо, вкл. брой деца и ученици, чийто майчин език не е български, броят на децата и учениците, чийто майчин език е български, брой на децата и учениците по всяко от планираните събития - срещи, обсъждания, междуинституционални дейности, чествания,

²⁵ <https://chitalishta.com/index.php?act=regions>



седмици, викторини, конкурси, фестивали и др., както и на родителите (ако е приложимо) в съответствие с планираните в секция 5 на проектното предложение целеви стойности на индикаторите за изпълнение: *SOI 1.4. Брой деца и ученици от предучилищното и училищното образование от уязвими групи, получили подкрепа; EECO15 малцинства (включително маргинализирани общности като ромите); (микроиндикатор) ИП 1.4.1/2 – деца и ученици, чийто майчин език е български, участници в дейности по процедурата; (микроиндикатор) ИП 1.11.3 Брой родители, обхванати и/или подкрепени в дейности по процедурата* и индикатор за резултат *SRI 1.2. Брой деца и ученици от уязвими групи с подобрени образователни резултати след 1 година участие в операцията*. Поддейност 2.2. се изпълнява в съответствие с Наредба за гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование и Наредбата за приобщаващото образование, като разходите се планират съгласно **Таблица на единичните разходи, еднократните суми и единни ставки по процедура BG05SFPR001-1.004 „Утвърждаване на интеркултурното образование чрез култура, наука и спорт“ - Приложение X и Условия за възстановяване на разходите – Приложение XV** към настоящите Условия за кандидатстване. Тук следва да се опише в кой бюджетен ред са заложили предвидените разходи по дейността. Разходите по поддейност 2.2. се планират и предоставят съгласно т. 14 и т. 16 от настоящите Условия за кандидатстване. В случай че по поддейност 2.2. се планира включване на родители, ако е приложимо, разходите за тях също са допустими съгласно цитираното по-горе.

При попълването на секция 4 „План за изпълнение/Дейности по проекта“ кандидатът следва да предвиди балансирано разпределение на дейностите по поддейност 2.2., съобразно нуждите и индикаторите за изпълнение и резултат, включително и мястото на изпълнение, както и разпределение на разходите по код по област на интервенция - 154 и по код по вторични тематични области на ЕСФ+ - код 06 (за разходите за междуучилищни/междуинституционални дейности) и код 10 (за разходите за възнаграждения и 40% ставка за тях като срещи и др. подобни).

ВАЖНО!!! *Ученик/дете от целевите групи може да участва в повече събития по поддейност 2.2., но се броят еднократно, като участието му е в съответствие с идентифицираните потребности, с Механизъм/методика за съвместна работа и мотивиране на участници и заинтересовани страни от уязвими и от неуязвими целеви групи в рамките на нормативната уредба. Представителите на целевите групи – деца, ученици, родители, планирани по индикаторите за изпълнение и за резултат могат да участва в повече от една дейност в проектното предложение, но за целите на планирането и отчетността се броят еднократно по съответния индикатор за целия проект. В тази връзка при описание на дейностите и очакваните резултати следва да се обоснове броят по съответния индикатор като се има предвид, че същото лице е участник и в другите дейности по проекта.*

Поддейност 2.3. Развиване на отношение към културата и придобиване на знания относно културното и литературното наследство, четенето, творческото мислене, природните, естествените и точните науки, чрез провеждане на занимания по интереси в извън класна форма и изнесени занимания.

Поддейност 2.3 предвижда примерни дейности като творческа изобразителна и продуктивна дейност, пресъздаваща народни изкуства и занаяти, вкл. чрез участия в общински, местни, градски, читалищни танцови, певчески, музикални, театрални и др. състави/групи/клубове и работилници, организирани и провеждани от организации, различни от образователна институция; създаване, утвърждаване, модернизация на културно, образователно и информационно съдържание от ученици, участници в цитираните по-горе формати, както и при участия в състезания, викторини, хекатони и др. по съответната тематична насоченост извън образователната институция; междуучилищни/межуинституционални визити и обмен на информация, ресурси и други в областта на културното и литературното наследство, четенето, творческото мислене, природните, естествените и точните науки; организиране на фестивали, конкурси и др., насочени към



съхраняване на културното и литературното наследство, др. при демаркация поддейност 1.1. Организирането и провеждането на занимания по интереси извън образователната институция е според желанията и индивидуалните интереси на децата и учениците, заявени със съгласието от техните родители, в организации, отговарящи на изискванията на чл.21а от Наредбата за приобщаващото образование. Поддейност 2.3 съгласно чл. 178 от ЗПУО по същество е от обхвата на общата подкрепа за личностно развитие и съгласно Наредбата за приобщаващото образование са занимания по интереси в различни форми като клубове, школи, групи, междуучилищни/междуинституционални дейности и др.

!!! Занимания по интереси като участия в общински, местни, градски, читалищни танцови, певчески, музикални, театрални и др. състави/групи/клубове/отбори и работилници с продължителност средно от 70 часа за ученици и/или 10 педагогически ситуации/взаимодействия за деца, по реда на чл. 21, ал. 6 и ал. 7 от Наредбата за приобщаващото образование могат да се изпълняват от физически или юридически лица съгласно чл.21а, алинеи от 3 до 10 при спазване изискванията за сътрудничество и взаимодействие с образователната институция. В случай че ЮЛНЦ, читалище – кандидат/партньор по проекта изпълнява цитираните занимания по интереси по поддейност 2.3. в своя база, уредените отношения с образователната институция съгласно чл. 21, ал. 13 се отразяват в Декларацията за партньорство – Приложение II към настоящите Условия за кандидатстване, като по реда на чл. 21, ал. 14, когато е приложимо, се спазват и разпоредбите на Наредба № 10 на министъра на образованието и науката от 2016 г. за организацията на дейностите в училищното образование (обн., ДВ, бр. 73 от 2016 г.; изм. и доп., бр. 12, 46 и 77 от 2017 г. и бр. 48 и 82 от 2018 г.) и на Наредбата за детските и ученическите туристически пътувания с обща цена, инициирани от институциите в системата на предучилищното и училищното образование, приета с Постановление № 365 на Министерския съвет от 2016 г. (ДВ, бр. 103 от 2016 г.). Разходите за такива занимания по интереси по поддейност 2.3., изпълнявани от кандидати/партньори ЮЛНЦ, читалища, се планират съгласно т. 4 от Приложение ТЕРЕС-ИКО – Приложение X, в съответствие с т.14 и т.16 от настоящите Условия за кандидатстване в режим на минимална помощ. **!!! В случай че заниманията по интереси включват творчески изобразителни и продуктивни дейности, пресъздаващи народни изкуства и занаятии, и запазване на традиции, и тези дейности са сред основните на читалището съгласно регистрите, то разходите за партньор-читалище се планират в режим „непомощ“ в съответствие с т. 34 на раздел 2.6 Опазване на културното и историческото наследство, включително опазване на природата от Известие на Комисията относно понятието за държавна помощ, посчено в чл. 107, параграф 1 от ДФЕС²⁶.**

!!! В случай че занимания по интереси с продължителност 70 часа за ученици или 10 педагогически ситуации/взаимодействия за деца по поддейност 2.3. се изпълняват от образователни институции (училища/детски градини), но се реализират извън училището/детската градина без партньорство на ЮЛНЦ, читалище, същите се планират в режим „непомощ“ за държавна и общинска образователна институция и в режим на минимална помощ за частна образователна институция съгласно т. 4 от Приложение ТЕРЕС ИКО и в съответствие с т. 14 и т. 16 от настоящите Условия за кандидатстване и Наредбата за приобщаващото образование.

²⁶ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/?uri=celex%3A52016XC0719%2805%29>; т.34.,.....Комисията счита, че публичното финансиране на дейностите в областта на културата или за опазване на културното наследство, които са достъпни за обществеността безвъзмездно, преследват чисто социална и културна цел, чието естество е нестопанско. В този смисъл фактът, че от посетителите на културна институция или от участниците в културна дейност или дейност за опазване на културното или историческото наследство, в това число опазването на природата, открита за широката общественост, се изисква да плащат някаква сума, която покрива само една малка част от реалните разходи, не променя нестопанското естество на тази дейност, тъй като платената сума не може да се счита за истинско възнаграждение за предоставената услуга.



!!! Занимания по интереси като междуинституционални визити/дейности и обмен на информация, ресурси и други с кратка продължителност в рамките на няколко условни учебни часа до един ден, изпълнявани от кандидати/партньори ЮЛНЦ, читалища, се планират в режим на минимална помощ като разходи за междуинституционални/междучилищни дейности чрез еднократна сума. Разходите за такива занимания/дейности по поддейност 2.3. са съгласно т. 5 от Приложение ТЕРЕС ИКО - Приложение Х, в съответствие с т. 14 и т. 16 от настоящите Условия за кандидатстване. Занимания по интереси като междуинституционални дейности, включително провеждане на състезания, концерти, фестивали за изява на децата и учениците, изпълнявани от община съгласно функциите по чл. 21е от Наредба за приобщаващото образование, чл. 25б, ал. 1, т. 12 и други, цитирани по-горе, се планират в режим „непомощ“ като разходи за междуинституционални/междучилищни дейности чрез еднократна сума съгласно т. 5 от Приложение ТЕРЕС ИКО - Приложение Х.

!!! Занимания по интереси като междуинституционални визити/дейности и обмен на информация, ресурси и други, междуинституционални дейности като провеждане на състезания, концерти, фестивали за изява на децата и учениците, с кратка продължителност в рамките на няколко условни учебни часа до един ден, изпълнявани от държавни и общински образователни институции (училище/детска градина), ако е приложимо, се планират в режим „непомощ“ и в режим на минимална помощ за частна образователна институция като разходи за междуинституционални/междучилищни дейности чрез еднократна сума съгласно т. 5 от Приложение ТЕРЕС ИКО - Приложение Х.

!!! Занимания по интереси чрез изнесени дейности по поддейност 2.3., за които са необходими визити извън населеното място/общината и се налага нощувка/и, се планират съгласно т. 9 (т. 9.1 и т. 9.2.) от Приложение ТЕРЕС ИКО. Когато такива занимания по интереси и изнесени дейности с нощувка/и се изпълняват от държавни и общински образователни институции (училища/детски градини), НДД, НМО или общини, в рамките на цитираните им по-горе функции, същите се планират в режим „непомощ“. Когато тези занимания и изнесени дейности се изпълняват от кандидати/партньори частни училища/детски градини, ЮЛНЦ, читалища, същите се планират в режим „непомощ“ за разходите по т. 9.1 от Приложение ТЕРЕС ИКО и в режим на минимална помощ за разходите по т. 9.2. от същото приложение.

Поддейност 2.3. не е задължителна, но когато е планирана, следва да бъде детайлно описана и обоснована във Формуляра за кандидатстване, секция 4 „План за изпълнение/Дейности по проекта“, полета „Описание“, „Начин на изпълнение“ и „Резултат“, като се посочи ясна и конкретна информация за методите за изпълнение и очакваните резултати. По отношение осъществяване на поддейност 2.3. в поле „Начин на изпълнение“ следва да се посочи ясна и конкретна информация за методите и средствата за изпълнение на конкретните дейности, включително да се посочи очакваният брой деца и ученици от уязвими групи от всяка специфична уязвима група, когато е приложимо, вкл. брой деца и ученици, чийто майчин език не е български, броят на децата и учениците, чийто майчин език е български, брой на участниците от различните видове групи/състави в образователната институция или градската, общинската, регионалната такава в съответствие с планираните в секция 5 на проектното предложение целеви стойности на индикаторите за изпълнение: *SOI 1.4. Брой деца и ученици от предучилищното и училищното образование от уязвими групи, получили подкрепа; EECOI15 малцинства (включително маргинализирани общности като ромите); (микроиндикатор) ИП 1.4.1/2 – деца и ученици, чийто майчин език е български, участници в дейности по процедурата, и индикатор за резултат SRI 1.2. Брой деца и ученици от уязвими групи с подобрени образователни резултати след 1 година участие в операцията.* Разходите по поддейност 2.3. се планират съгласно Таблица на единичните разходи, еднократните суми и единни ставки по процедура BG05SFPR001-1.004 „Утвърждаване на интеркултурното образование чрез култура, наука и спорт“ - Приложение



Х и Условия за възстановяване на разходите – Приложение XV към настоящите Условия за кандидатстване. Тук следва да се опише в кой бюджетен ред са заложените предвидените разходи по дейността.

В случай че едно дете/ученик участва в повече събития по поддейност 2.3., може да получи индивидуална подкрепа само за едно такова събитие, когато допустимите разходи се предоставят под тази форма. Разходите по поддейност 2.3. се планират и предоставят съгласно т. 14 и т. 16 от настоящите Условия за кандидатстване. В случай че по поддейност 2.3. се планира включване на родители, придружаващи участниците – деца/ученици, разходите за тях също са допустими съгласно цитираното по-горе.

При попълването на секция 4 „План за изпълнение/Дейности по проекта“ кандидатът следва да предвиди балансирано разпределение на дейностите по поддейност 2.3, съобразно нуждите и индикаторите за изпълнение и резултат, включително и мястото на изпълнение, както и разпределение на разходите по код по област на интервенция - 154 и по код по вторични тематични области на ЕСФ+ - код 06.

ВАЖНО! При планиране на индикаторите по незадължителната дейност 2.3. следва да имате предвид, че едно дете/ученик може да участва в повече състави/групи/събития, но се брои еднократно за съответния индикатор. Представителите на целевите групи, планирани по индикаторите за изпълнение и за резултат, могат да участват в повече от една дейност, но за целите на планирането и отчетността се броят еднократно по съответния индикатор за целия проект. В тази връзка, при описание на дейностите и очакваните резултати следва да се обоснове броят по съответния индикатор, като се има предвид че същото лице е участник и в другите дейности по проекта.

Дейност 3. Подкрепа за интензивна работа за изграждане на общност от активни родители: кратки обучения на родители, свързани с образованието на децата им, включително чрез участие на образователни медиатори.

Дейност 3 предвижда дейности например като обучения за развитие на социални умения и компетентности в мултикултурна среда с фокус родителите на деца и ученици, чийто майчин език не е български, от уязвими групи, по теми за гражданско, здравно, екологично и интеркултурно образование; обучения, семинари, срещи на родители с фокус на тези от уязвими групи, за изграждане на умения и подобряване на качеството на живот и важноста на образованието за тях, например за овластяване на ромски жени, вкл. за превенция на ранните бракове; работа с родители от общността при включването им в училищни инициативи като посещения на културни, исторически обекти и инициативи и др. за изграждане на подкрепяща детето/ученика семейна среда, формиране на родителски клубове, др. Планираното по Дейност 3 следва да предвижда различни форми на работа с родители на ученици, чийто майчин език не е български, както и с други родители, като участници в процеса на приобщаващо образование.

Дейност 3 е задължителна дейност и може да се реализира от образователни институции (детски градини, училища), общини (когато същите организират и провеждат мероприятията за училища, детски градини и техни планове/програми и съгласно заложеното в общински стратегически документ - план/програма за уязвими групи и/или общински план за дейностите за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците и/или общински план или програма за закрила на детето в рамките на функциите им по цитираните нормативни документи), ЮЛНЦ. Разходите се планират съгласно т. 6. от Приложение X ТЕРЕС-ИКО, т. 14 и т. 16 от настоящите Условия за кандидатстване. Когато Дейност 3 се изпълнява от държавни и общински образователни институции или община, разходите се залагат в режим „непомощ“, а когато дейност 3 се изпълнява от частни детски градини и училища, ЮЛНЦ, читалище в качеството им на кандидати/партньори, разходите се планират в режим на минимална помощ.



Интензивната работа с родители разчита на целенасочената работа на непедагогически специалисти, като за назначените образователни медиатори, включително новоназначените, се осигуряват възнаграждения чрез еднократна сума съгласно т. 7 от Приложение X ТЕРЕС-ИКО от Условието за кандидатстване при демаркация на ниво лице с Национална програма „Подкрепа на образователни медиатори и социални работници“ и с процедури по Програма „Образование“ 2021-2027 г. („BG05SFPR001-1.001 Обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие в училищното образование”, др.). Разходите за образователни медиатори се планират в съответствие и с т. 14 и т. 16 от настоящите Условия за кандидатстване в режим „непомощ“ за назначените в държавните и общинските образователни институции образователни медиатори, социални работници и тези в общините за дейности по конкретния проект.

Дейност 3 следва да бъде детайлно описана и обоснована във Формуляра за кандидатстване, секция 4 „План за изпълнение/Дейности по проекта“, полета „Описание“, „Начин на изпълнение“ и „Резултат“, като се посочи ясна и конкретна информация за методите за изпълнение и очакваните резултати. По отношение осъществяване на Дейност 3. в поле „Начин на изпълнение“ следва да се посочи ясна и конкретна информация за методите и средствата за изпълнение на конкретните дейности, включително да се посочи очакваният брой родители, вкл. на деца/ученици, чийто майчин език не е български, от уязвими групи, както и на родителите на деца, ученици, чийто майчин език е български, в съответствие с планираните в секция 5 на проектното предложение целеви стойности на индикаторите за изпълнение: *ЕЕСО15 малцинства (включително маргинализирани общности като ромите) (където се включват и родителите на деца/ученици, чийто майчин език не е български), (микроиндикатор) ИП 1.11.3 Брой родители, обхванати и/или подкрепени в дейности по процедурата (където се включват брой на родителите на деца и ученици, чийто майчин език не е български и брой на родителите на деца/ученици, чийто майчин език е български)*. Дейност 3 обхваща родителите, които са участници в образователния процес в съответствие с разпоредбите на ЗПУО. Разходите по Дейност 3 се планират съгласно **Таблица на единичните разходи, еднократните суми и единни ставки по процедура BG05SFPR001-1.004 „Утвърждаване на интеркултурното образование чрез култура, наука и спорт“ - Приложение X и Условия за възстановяване на разходите – Приложение XV** към настоящите Условия за кандидатстване. Тук следва да се опише в кой бюджетен ред са заложили предвидените разходи по дейността. Разходите по Дейност 3 се планират и предоставят съгласно т. 14 и т. 16 от настоящите Условия за кандидатстване.

При попълването на секция 4 „План за изпълнение/Дейности по проекта“ кандидатът следва да предвиди балансирано разпределение на дейностите по Дейност 3, съобразно нуждите и индикаторите за изпълнение и резултат, включително и мястото на изпълнение, както и разпределение на разходите по код по област на интервенция - 154 и по код по вторични тематични области на ЕСФ+ - код 10.

ВАЖНО! Родител на деца и ученици от целевите групи може да участва в повече дейности/събития/мероприятия по Дейност 3, но се броят еднократно, като участието му е в съответствие с идентифицираните потребности, с Механизъм/методика за съвместна работа и мотивиране на участници и заинтересовани страни от уязвими и от неуязвими целеви групи в рамките на нормативната уредба. Представителите на целевите групи – родители могат да участва в повече от една дейност в проектното предложение, но за целите на планирането и отчетността се броят еднократно по съответния индикатор за целия проект. В тази връзка при описание на дейностите и очакваните резултати следва да се обоснове броят по съответния индикатор като се има предвид, че същото лице е участник и в други дейности по проекта (ако е приложимо).

Дейност 4. Провеждане на информационни кампании, насочени към недопускане на дискриминация, основана на раса, етнически произход или религиозна принадлежност.



Дейност 4 предвижда организиране и провеждане на училищни информационни кампании и проекти, насочени към затвърждаване на гражданските, здравните, екологичните и интеркултурните ценности; дейности, насочени към безопасност на движението по пътищата; защита на населението при бедствия и аварии и оказване на първа помощ; превенция на насилието, справяне с гнева и мирно решаване на конфликти; превенция на тероризма и поведение при терористична заплаха; преодоляване на негативни нагласи и стереотипи, устойчивото развитие и екосъобразния начин на живот; информационни кампании за борба с фалшиви новини, манипулиране на обществени нагласи и реакции срещу провежданите политики, др.

Дейност 4, когато се реализира от държавни или общински образователни институции (училища, детски градини), ЦПЛР, общини (ако е приложимо) и от НДД, НМО, в качеството им на кандидати/партньори, разходите се планират в режим „непомощ“ като разходи за възнаграждения за експерти образователни дейности, участващи в организацията и провеждането на кампаниите, съгласно т. 2 от Приложение ТЕРЕС ИКО плюс единни ставка 40% от разходите за възнаграждения за всички други преки и непреки разходи съгласно т. 3 от Приложение ТЕРЕС ИКО. Когато в изпълнението на Дейност 4 участват частни детски градини и училища, ЮЛНЦ, читалища в качеството им на кандидати/партньори, разходите се планират в режим на минимална помощ като разходи по т. 2 от Приложение ТЕРЕС ИКО за възнаграждения на експерти образователни дейности, участващи в реализацията на дейността плюс единна ставка 40% от разходите за възнаграждения за всички други преки и непреки разходи съгласно т. 3 от Приложение ТЕРЕС ИКО.

Дейност 4. не е задължителна, но когато е планирана, следва да бъде детайлно описана и обоснована във Формуляра за кандидатстване, секция 4 „План за изпълнение/Дейности по проекта“, полета „Описание“, „Начин на изпълнение“ и „Резултат“, като се посочи ясна и конкретна информация за методите за изпълнение и очакваните резултати. По отношение осъществяване на Дейност 4 в поле „Начин на изпълнение“ следва да се посочи ясна и конкретна информация за методите и средствата за изпълнение на конкретните дейности, включително да се посочи очакваният брой деца и ученици от уязвими групи от всяка специфична уязвима група, когато е приложимо, вкл. брой деца и ученици, чийто майчин език не е български, броят на децата и учениците, чийто майчин език е български, брой на участниците в различните видове кампании/проекти в съответствие с планираните в секция 5 на проектното предложение целеви стойности на индикаторите за изпълнение: *SOI 1.4. Брой деца и ученици от предучилищното и училищното образование от уязвими групи, получили подкрепа; ЕЕСО15 малцинства (включително маргинализирани общности като ромите); (микроиндикатор) ИП 1.4.1/2 – деца и ученици, чийто майчин език е български, участници в дейности по процедурата, (микроиндикатор) ИП 1.11.3. Брой родители, обхванати и/или подкрепени в дейности по процедурата.* Разходите по Дейност 4 се планират съгласно Таблица на единичните разходи, еднократните суми и единни ставки по процедура BG05SFPR001-1.004 „Утвърждаване на интеркултурното образование чрез култура, наука и спорт“ - Приложение X и Условия за възстановяване на разходите – Приложение XV към настоящите Условия за кандидатстване. Тук следва да се опише в кой бюджетен ред са заложили предвидените разходи по дейността. В случай че едно дете/ученик или родител участва в повече събития по Дейност 4 следва да се има предвид, че се брой еднократно. Разходите по Дейност 4 се планират и предоставят съгласно т. 14 и т. 16 от настоящите Условия за кандидатстване.

При попълването на секция 4 „План за изпълнение/Дейности по проекта“ кандидатът следва да предвиди балансирано разпределение на дейностите по Дейност 4, съобразно нуждите и индикаторите за изпълнение и резултат, включително и мястото на изпълнение, както и разпределение на разходите по код по област на интервенция - 154 и по код по вторични тематични области на ЕСФ+ - код 10.



ВАЖНО!!! Във всяка дейност следва да участват съвместно представители на целевите групи, чийто майчин език не е български и такива, чийто майчин език е български.

Освен описаните по-горе допустими преки дейности, всяко проектно предложение **задължително трябва да включва и следните непреки дейности:**

- Дейности за организация и управление

и

- Дейности за мониторинг и за комуникация и видимост.

При описание на дейностите във Формуляра за кандидатстване, следва да се има предвид, че **непреките дейности не представляват отделни дейности.** Те следва да бъдат декларирани и обосновани от кандидата в секция 11 „Допълнителна информация, необходима за оценка на проектното предложение“, поле „Непреки дейности и разходи“ на Формуляра за кандидатстване.

Дейностите за комуникация и видимост трябва да отговарят на условията и изискванията, описани в Дял IV, глава III „Видимост, прозрачност и комуникация“ на Регламент (ЕС) 2021/1060. В тази връзка бенефициентите имат задължение при дейностите за комуникация, видимост и прозрачност да указват произхода на финансирането чрез поставяне на емблемата на ЕС в съответствие с посочените технически характеристики съгласно чл. 47 и Приложение IX от Регламент (ЕС) 2021/1060, налични на следния линк: https://ec.europa.eu/regional_policy/en/information/logos_downloadcenter/. Оперативни насоки за използване на емблемата на ЕС за периода 2021-2027 г. можете да намерите тук: https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/eu-emblem-rules_en.pdf.

При изпълнение на дейностите за комуникация и видимост съгласно чл. 50 от Регламент (ЕС) 2021/1060 бенефициентът следва:

- да публикува на уебсайта си (ако има такъв), и на сайтове в социални медии, кратко описание на проекта, пропорционално на равнището на подкрепата, неговите цели и резултати, като откроява финансовата подкрепа от Съюза;

- да включва по видим начин текст, подчертаващ подкрепата от Съюза, в документите и комуникационните материали, свързани с изпълнението на проекта и предназначени за обществеността или за участниците;

- да поставя устойчиви табели или табла, ясно видими за обществеността, на които се откроява емблемата на Съюза в съответствие с техническите характеристики, посочени в приложение IX, веднага щом започне физическото изпълнение на проекта, включващи физически инвестиции, или инсталирането на закупеното оборудване, с общ размер на разходите над 100 000 евро;

- за проекти под 100 000 евро поставя на място, ясно видимо за обществеността, поне един хартиен плакат с минимален размер А3 или еквивалентен електронен екран с информация за операцията, подчертаващ подкрепата от ЕСФ+;

В рамките на непреките дейности на етап изпълнение на проекта, бенефициентът гарантира спазването на правата, посочени в Хартата на основните права на ЕС²⁷ и Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания²⁸ съгласно представения в секция 11 „Допълнителна информация, необходима за оценка на проектното предложение“ *Механизъм за ефективно прилагане и изпълнение по проекта на принципите на Хартата на основните права на ЕС и на Конвенцията на*

²⁷ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/PDF/?uri=CELEX:12016P/TXT&from=ET>

²⁸ <https://www.lex.bg/bg/laws/ldoc/2135791921>



ООН за правата на хората с увреждания от Формуляра за кандидатстване и чл. 4.4. от образеца на административния договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ – **Приложение XI** от Условието за кандидатстване. Описаният в проектното предложение **Механизъм за ефективно прилагане и изпълнение по проекта на принципите на Хартата на основните права на ЕС и на Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания** следва да съдържа информация за процеса по проверка за спазването на основните права (от страна на бенефициента и партньорите) в рамките на цялостно изпълнение на проекта и документите за съответствие с основните права, включително да предвижда прилагането на „Контролен лист за проверка на потенциално нарушение на Хартата на основните права на ЕС и на Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания“, разработен в съответствие с утвърдените Насоки за прилагане на Хартата на основните права на ЕС и Насоки за прилагане на Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания. За целта кандидатът може да ползва примерен Контролен лист – **Приложение XXI** от Приложенията за информация към настоящите Условия за кандидатстване като го адаптира за кандидата и партньорите.

При описание на непреките дейности във формуляра за кандидатстване следва да се има предвид, че провеждането на съответните процедури за определянето на изпълнител по реда на Глава четвърта (Специални правила за определяне на изпълнител от бенефициенти на безвъзмездна финансова помощ) от ЗУСЕФСУ не представляват отделни дейности, а представляват част от изпълнението на съответните основни дейности по проекта. В тази връзка възлагането на дейности на външен изпълнител за изпълнение на преките дейности следва да се посочи в секция 4 „План за изпълнение/дейности по проекта“, поле „Начин на изпълнение“ на съответната дейност, за която се отнася, единствено като метод/средство за нейното изпълнение. Доставчиците на стоки и услуги, необходими за реализиране на дейностите по операцията, следва да бъдат избирани по реда на Закона за обществените поръчки, Глава IV на Закона за управление на средствата от европейските фондове при споделено управление и действащата нормативна уредба въз основа на открити, прозрачни, в достатъчна степен публични, недискриминационни и безусловни процедури, като по този начин се гарантира, че извършването на доставки и предоставянето на услуги ще се извършва при пазарни условия.

Изборът на изпълнители (ако е приложимо) следва да бъде извършван по открит, прозрачен, в достатъчна степен публичен, недискриминационен и безусловен начин по смисъла на т. 89 – 96 от Известие на Комисията относно понятието за държавна помощ, посочено в член 107, параграф 1 от Договора за функционирането на Европейския съюз. При избора на изпълнител/и на дейности по проекта, в случай че е приложимо, бенефициентът следва да предвиди при възлагането на обществени поръчки прилагането на мерки за опазване на околната среда съгласно приложимите разпоредби на ЗОП и актовете по прилагането му и в съответствие с чл. 47, ал. 1 и чл. 63, ал. 1, т. 6 от ЗОП. Посочените дейности следва да са в съответствие с хоризонталните политики на Европейския съюз, посочени в т. 17 от Условието за кандидатстване. Съответствието с посочените хоризонтални политики ще бъде проследявано на етап изпълнение на проекта.

Допустимите дейности по настоящата процедура трябва:

- Да не противоречат на правилата, описани в Регламент (ЕС) № 2021/1057 на Европейския парламент и на Съвета за създаване на Европейския социален фонд плюс, Регламент (ЕС) № 2021/1060 на Европейски парламент и на Съвета относно установяването на общи разпоредби за Европейския регионален фонд, Европейския социален фонд плюс, Кохезионния фонд, и Европейския фонд за морско дело, рибарство и аквакултури, както и на финансовите правила за тях и за фонд „Убежище, миграция и интеграция“, фонд „Вътрешна сигурност“ и Инструмента за финансова подкрепа за управлението на границите и визовата политика;
- Да са насочени към изпълнението на целите на Приоритет 1 „Приобщаващо образование и образователна интеграция“ на ПО 2021-2027;



- Да бъдат ясно обосновани и да имат конкретни цели;
- Да не са физически завършени или изцяло осъществени преди подаването на Формуляра за кандидатстване от бенефициента, независимо дали всички свързани плащания са извършени от него, освен в случаите на чл. 59а на ЗУСЕФСУ;
- Да са балансираны, т.е. подходящи, практични и последователни, с което се гарантира плавното им изпълнение в периода на проекта, както и да съответстват на целите и очакваните резултати.
- Да са съобразени с предизвикателствата във всяка категория регион за планиране на ниво NUTS 2, както и на по-ниско ниво (например NUTS 3, ако е приложимо) според доказаните нужди и предизвикателства на общините и населените места в тях.

В съответствие с чл. 4, ал. 4 от ЗУСЕФСУ, чл. 63, параграф 6 и параграф 9 от Регламент (ЕС) № 2021/1060 на Европейския парламент и на Съвета от 24 юни 2021 г. за установяване на общоприложими разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд плюс, Кохезионния фонд, и Европейския фонд за морско дело, рибарство и аквакултури кандидатът няма право да подава проектно предложение по процедурата за дейности, които са физически приключени или изцяло изпълнени или такива, финансирани по друг проект, процедура, програма или каквато и да е друга финансова схема, произлизаща от националния бюджет, бюджета на Общността или друга донорска програма.

За целта на етап кандидатстване кандидатът и всеки от партньорите попълват и подават Декларация при кандидатстване на кандидата/партньора (*Приложение I към Условиата за кандидатстване*). В процеса на изпълнение на проекта, УО на ПО ще следи за демаркация с други програми и проекти с цел недопускане на двойно финансиране. В тази връзка проект, подаден по настоящата процедура, може да има единствено допълващ ефект, но не и да дублира и припокрива изпълнението на проекти по други европейски/донорски и национални програми. Демаркацията по настоящата процедура с проекти по процедури, финансирани от ОПНОИР и/или ПО, и/или по национални програми и други ще е по бенефициенти/партньори, дейности, и по представители на целевите групи и участници, ако се застъпват в периода на изпълнение.

Управляващият орган има правото в процеса на оценка да отстрани недопустими дейности, както и недопустими разходи.

14. Категории разходи, допустими за финансиране²⁹

При предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по настоящата процедура ще бъдат взети под внимание само „допустимите разходи“ съгласно изискванията на Глава пета „Финансово управление и контрол“ от ЗУСЕФСУ и действащите подзаконовни нормативни актове на Министерския съвет, които не противоречат на Закона, разпоредбите на Регламент №2021/1060, Регламент №2021/1057, Регламент №2018/1046 и приложимото национално законодателство за финансовата рамка 2021 – 2027 г. и детайлно описани по-долу.

Бюджетът (секция 7 от Формуляра за кандидатстване) представлява както предварителна оценка на очакваните разходи, така и максимален размер на допустимите разходи и трябва точно да отговаря на стойността, посочена в проекта. Стойността на допустимите разходи трябва да се основава на европейското и българското законодателство, да се базира на нормативно определени размери, опростени форми на разходите и да е в съответствие с предвижданията за финансиране дейности.

По време на оценката на проектното предложение е възможно да бъдат установени обстоятелства, които да налагат корекции в бюджета. Несъответствието между предвидените дейности и видовете

²⁹ В случай че е приложимо, се посочват и недопустими разходи, както и съответната информация съгласно изискванията на чл. 59, ал. 2 от ЗУСЕФСУ.



заложен разход, както и дублирането на разходи могат да наложат и изискването на допълнителни разяснения и информация от страна на оценителната комисия от кандидата. Освен тях, корекции на бюджета могат да се извършат и при наличие на недопустими дейности и/или разходи, неспазване на заложените в настоящите условия за кандидатстване правила или неспазване на определените от УО размери на единичните разходи, еднократните суми или единни ставки по процедурата.

14.1. Условия за допустимост на разходите

За да бъдат допустими разходите по настоящата процедура за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ трябва да отговарят едновременно на следните условия:

1) Да са необходими за изпълнението на проекта и да отговарят на принципите за добро финансово управление – икономичност, ефикасност и ефективност на вложените средства.

Съгласно чл. 33 на Регламент № 2018/1046 на Европейския парламент и на Съвета от 18 юли 2018 г.:

- принципът на икономичност изисква ресурсите за осъществяване на дейностите да бъдат осигурени своевременно, в подходящо количество и качество и при най-добра цена;

- принципът на ефикасност се отнася до най-доброто съотношение между използваните ресурси, предприетите дейности и постигането на целите;

- принципът на ефективност се отнася до степента, в която се постигат поставените цели посредством предприетите дейности.

2) Да бъдат извършени след датата на подписване на административния договор за безвъзмездна финансова помощ, в срока за изпълнение на проекта и да са свързани с дейности, които не са физически завършени или изцяло осъществени преди подаването на формуляра за кандидатстване от бенефициента, независимо дали всички свързани плащания са извършени от него;

3) Да са в съответствие с категориите разходи, включени в настоящите Условия за кандидатстване, в административния договор за предоставяне на безвъзмездна помощ, както и в съответствие с одобреното проектно предложение и изискванията на настоящите условия за кандидатстване (чл. 57, ал. 1, т. 2 от ЗУСЕФСУ);

4) За направените разходи да е налична одитна следа съгласно минималните изисквания на Приложение XIII от Регламент (ЕС) 2021/1060 и са спазени изискванията за съхраняване на документите съгласно чл. 82 от Регламент (ЕС) № 2021/1060 (чл. 57, ал. 1, т. 7 от ЗУСЕФСУ);

5) Да са действително платени (т.е. да е платена цялата стойност на представените фактури или други първични счетоводни документи, включително стойността на ДДС), не по-късно от датата на подаване на междинното/окончателното искане за плащане от страна на бенефициента. В случаите по чл. 55, ал. 1, т. 2 и 3 от ЗУСЕФСУ (прилагане на формите по чл. 53, § 1 буква б) и буква в) от Регламент (ЕС) №2021/1060), разходите са допустими, ако действията, представляващи основание за възстановяването им, са извършени в срока за допустимост по чл. 63, т. 2 от Регламент (ЕС) 2021/1060;

6) Да не надхвърлят праговете за съответната категория разходи, посочени в раздел 14.2 от настоящите Условия за кандидатстване и в одобрения проект (чл. 57, ал. 1, т. 3 от ЗУСЕФСУ);

7) Да се отнасят за реално доставени продукти, извършени услуги, строителни и монтажни работи и положен труд (чл. 57, ал. 1, т. 4 от ЗУСЕФСУ);

8) Да са извършени законосъобразно съгласно приложимото право на Европейския съюз и българското законодателство (чл. 57, ал. 1, т. 5 от ЗУСЕФСУ).



- 9) Да са отразени в счетоводната документация на бенефициента чрез отделни счетоводни аналитични сметки или в отделна счетоводна система (чл. 57, ал. 1, т. 6 от ЗУСЕФСУ);
- 10) Да могат да се установят и проверят, да бъдат подкрепени от оригинални разходооправдателни документи (освен в случаите на опростено отчитане на разходи чрез формите по чл. 55, ал. 1, т. 2-4 от ЗУСЕФСУ);
- 11) Да са извършени от допустим по настоящата процедура бенефициент и да са за дейности, съответстващи на предвидените в одобрения проект (чл. 57, ал. 1, т. 1 от ЗУСЕФСУ);
- 12) Да са за услуги и/или доставки, за които изборът на изпълнител е извършен в съответствие с действащото национално законодателство и правото на Европейския съюз;
- 13) Да са съобразени с приложимите правила в областта на държавните/минимални помощи (чл. 57, ал. 1, т. 8 от ЗУСЕФСУ, когато е приложимо);
- 14) Да **не** са финансирани по друг проект, програма или друга финансова схема, финансирана от публични средства на националния или европейския бюджети.

Бюджетът (секция 7 от Формуляра за кандидатстване) трябва да отразява допустимите разходи, които са свързани с изпълнението на проекта. **Разход, който не е обоснован в секция 4. „План за изпълнение/Дейности по проекта“ на Формуляра за кандидатстване, ще бъде премахнат от бюджета на проекта служебно от оценителната комисия.**

Разходите за възстановим ДДС във връзка с изпълнението на проекта са недопустими, освен в случаите на данък върху добавената стойност, който не е възстановим съгласно националното законодателство. Правилата за третиране на Данък върху добавената стойност са разписани в Указание на министъра на финансите ДНФ №3/23.12.2016 г. за третиране на данък върху добавената стойност като допустим разход при изпълнение на проекти по оперативните програми, съфинансирани от Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд и Европейския фонд за морско дело и рибарство на Европейския съюз, което е приложимо и за програмен период 2021 -2027 г., съгласно §71 на ЗУСЕФСУ.

14.2. Допустими разходи

Допустимите разходи следва да са извършени законосъобразно и не трябва да противоречат на правилата, описани в Регламент (ЕС) 2021/1057 за ЕСФ+, Регламент (ЕС) 2021/1060 за общоприложимите разпоредби за ЕФСУ, Регламент (ЕС, Евратом) 2018/1046 на Европейския парламент и на Съвета от 18 юли 2018 година за финансовите правила, приложими за общия бюджет на Съюза, ПМС № 86/2023 за определяне на национални правила за допустимост на разходите по програмите, съфинансирани от Европейските фондове при споделено управление, за програмен период 2021-2027 г. (ДВ брой 49 от 06.06.2023 г.), както и всички други закони и подзаконови нормативни актове от приложимото право на Европейския съюз и българското законодателство и настоящите Условия за кандидатстване.

Допустими по процедурата са следните видове разходи:

I. РАЗХОДИ ЗА ПЕРСОНАЛ

1. Разходи за възнаграждения по Дейност 1 от УК

Прилага се единичен разход от 26 лв. за всеки отработен астрономически час от педагогически специалисти по поддейност 1.2.

Прилага се единичен разход от 29 лв. за всеки отработен астрономически час от експерти образователни дейности като кариерни консултанти, лектори, модератори, презентатори,



обучители, организатори и др., вкл. непедagogически персонал и родители, ако е приложимо, по поддейност 1.2.

Разходите се планират като за всички приложими случаи се добавят бюджетни редове (б.р.) от трето ниво – б.р.1.1., б.р.1.2. и т.н., като се избира и отбелязва категорията регион (По-слабо развити региони или Регион в преход), приложимият режим за помощ съгласно цитираното в т. 13 по поддейност 1.2. и кодове на интервенция съгласно Приложение VIII Таблица за бюджет-кодове-индикатори ИСУН ИКО.

2. Разходи за възнаграждения по Дейност 2 – поддейност 2.1., 2.2 от УК

Прилага се единичен разход от 26 лв. за всеки отработен астрономически час от педагогически специалисти по поддейност 2.1.

Прилага се единичен разход от 29 лв. за всеки отработен астрономически час от експерти образователни дейности като лектори, модератори, презентатори, обучители, организатори и др., вкл. непедagogически персонал и родители, ако е приложимо, по поддейност 2.1, поддейност 2.2.

Разходите се планират като за всички приложими случаи се добавят бюджетни редове (б.р.) от трето ниво – б.р.2.1., б.р. 2.2. и т.н., като се избира и отбелязва категорията регион (По-слабо развити региони или Регион в преход), приложимият режим за помощ съгласно цитираното в т. 13 по поддейност 2.1, 2.2. и кодове на интервенция съгласно Приложение VIII Таблица за бюджет-кодове-индикатори ИСУН ИКО.

3. Разходи за възнаграждения по Дейност 4 от УК

Прилага се единичен разход от 26 лв. за всеки отработен астрономически час от педагогически специалисти по Дейност 4, ако е приложимо.

Прилага се единичен разход от 36 лв. за всеки отработен астрономически час от експерти образователни дейности като опитни специалисти с различна компетентност или университетски преподаватели с дългогодишна практика по Дейност 4.

Разходите се планират като за всички приложими случаи се добавят бюджетни редове (б.р.) от трето ниво – б.р.3.1., б.р. 3.2. и т.н., като се избира и отбелязва категорията регион (По-слабо развити региони или Регион в преход), приложимият режим за помощ съгласно цитираното в т. 13 по Дейност 4 и кодове на интервенция съгласно Приложение VIII Таблица за бюджет-кодове-индикатори ИСУН ИКО.

II. ЕДИННА СТАВКА

4. Други преки и непреки разходи - Дейност 1 от УК

Прилага се единна ставка от 40% към разходите за възнаграждения по Дейност 1, поддейност 1.2.

Разходите се планират като се изчисляват 40% от бюджетен ред 1. Разходи за възнаграждения по Дейност 1 от раздел I. РАЗХОДИ ЗА ПЕРСОНАЛ и се добавят бюджетни редове от трето ниво – б.р. 4.1., б.р. 4.2. и т.н., като се избира и отбелязва категорията регион (По-слабо развити региони и/или Регион в преход), приложимият режим за помощ съгласно цитираното в т. 13 по Дейност 1 (поддейност 1.2.) и кодове на интервенция съгласно Приложение VIII Таблица за бюджет-кодове-индикатори ИСУН ИКО.

5. Други преки и непреки разходи – Дейност 2 от УК

Прилага се единна ставка от 40% към разходите за възнаграждения по Дейност 2, поддейност 2.1., 2.2.

Разходите се планират като се изчисляват 40% от бюджетен ред 2. Разходи за възнаграждения по Дейност 2 от раздел I. РАЗХОДИ ЗА ПЕРСОНАЛ и се добавят бюджетни редове от трето ниво – б.р. 5.1., б.р. 5.2. и т.н., като се избира и отбелязва категорията регион (По-слабо развити региони или Регион в преход), приложимият режим за помощ съгласно цитираното в т. 13 по Дейност 2



(поддейност 2.1,2.2.) и кодове на интервенция съгласно Приложение VIII Таблица за бюджет-кодове-индикатори ИСУН ИКО.

6. Други преки и непреки разходи – Дейност 4 от УК

Прилага се единна ставка от 40% към разходите за възнаграждения по Дейност 4.

Разходите се планират като се изчисляват 40% от бюджетен ред 3. Разходи за възнаграждения по Дейност 4 от раздел I. РАЗХОДИ ЗА ПЕРСОНАЛ и се добавят бюджетни редове от трето ниво – б.р. 6.1., б.р. 6.2. и т.н., като се избира и отбелязва категорията регион (По-слабо развити региони или Регион в преход), приложимият режим за помощ съгласно цитираното в т. 13 по Дейност 4 и кодове на интервенция съгласно Приложение VIII Таблица за бюджет-кодове-индикатори ИСУН ИКО .

III. СТАНДАРТНА ТАБЛИЦА НА РАЗХОДИТЕ ЗА ЕДИНИЦА ПРОДУКТ

7. Разходи за занимания по интереси за ученици - поддейност 1.1. и поддейност 2.3. от УК

Прилага се единичен разход от 186 лв. за всеки ученик, който успешно е участвал в занимания по интереси с продължителност от 70 часа, в групи средно с 15 участници, и е получил сертификат/удостоверение.

Разходите се планират като се добавят бюджетни редове (б.р.) от трето ниво – б.р.7.1.,б.р. 7.2. и т.н., като се избира и отбелязва категорията регион (По-слабо развити региони или Регион в преход), приложимият режим за помощ съгласно цитираното в т. 13 по Дейност 1 (поддейност 1.1.) и Дейност 2 (поддейност 2.3) и кодове на интервенция съгласно Приложение VIII Таблица за бюджет-кодове-индикатори ИСУН ИКО.

8. Разходи за занимания по интереси за деца – поддейност 1.1. и поддейност 2.3. от УК

Прилага се единичен разход от 27 лв. за всяко дете, което успешно е участвало в занимания по интереси с продължителност от 10 педагогически ситуации (допълнителни модули), в групи средно с 15 участници, и е получило сертификат/удостоверение.

Разходите се планират като се добавят бюджетни редове (б.р.) от трето ниво – б.р.8.1.,б.р. 8.2. и т.н., като се избира и отбелязва категорията регион (По-слабо развити региони и/или Регион в преход), приложимият режим за помощ съгласно цитираното в т. 13 по Дейност 1 (поддейност 1.1.) и Дейност 2 (поддейност 2.3) и кодове на интервенция съгласно Приложение VIII Таблица за бюджет-кодове-индикатори ИСУН ИКО.

9. Разходи за интензивна работа с родители

Прилага се единичен разход от 48 лв. за всеки родител на деца/ученици, който е участвал в обучения, консултации, срещи и други форми на работа за активно приобщаване на неговите деца в системата на предучилищното и училищно образование и който не е допуснал преждевременно напускане на образованието.

Разходите се планират съгласно т. 6 от Приложение ТЕРЕС ИКО като се добавят бюджетни редове (б.р.) от трето ниво – б.р.9.1.,б.р. 9.2. и т.н., като се избира и отбелязва категорията регион (По-слабо развити региони или Регион в преход), приложимият режим за помощ съгласно цитираното в т. 13 по Дейност 3 и кодове на интервенция съгласно Приложение VIII Таблица за бюджет-кодове-индикатори ИСУН ИКО.

10. Разходи за възнаграждения на образователни медиатори

Прилага се единичен месечен разход от 550 лв. за възнаграждения на образователни медиатори, социални работници, помощник на учителя, които са включени в изпълнението на Дейност 3 през 2023 г. със заетост по проекта от 4 часа на ден.

Прилага се единичен месечен разход от 660 лв. за възнаграждения на образователни медиатори, социални работници, помощник на учителя, които са включени в изпълнението на Дейност 3 приложим от 01.01.2024 г. със заетост по проекта от 4 часа на ден.



Разходите се планират съгласно т. 7 от Приложение ТЕРЕС ИКО като се добавят бюджетни редове (б.р.) от трето ниво – б.р.10.1., б.р. 10.2. и т.н., като се избира и отбелязва категорията регион (По-слабо развити региони или Регион в преход), приложимият режим за помощ съгласно цитираното в т. 13 по Дейност 3 и кодове на интервенция съгласно Приложение VIII Таблица за бюджет-кодове-индикатори ИСУН ИКО.

11. Разходи за индивидуална подкрепа за обучения на педагогически специалисти и непедagogически персонал

Прилагат се единични разходи по поддейност 1.3. за 1 обучаем педагогически специалист или непедagogически персонал в обучения с присъждане на 1, 2 и/или 3 кредита или без квалификационни кредити според формата на обучение съгласно приложение Таблица ТЕРЕС ИКО и в работен лист Дейност 1.3 от приложение Актуализиране-ИКО.xls. за групи средно от 15 участници, за групи средно от 8 участници, за обучения без физическо присъствие с квалификационни или без квалификационни кредити както следва³⁰:

За обучения без физическо присъствие:

- 1.19. Обучение без физическо присъствие с присъден 1 квалификационен кредит – 30 лв.;
- 1.20. Обучение без физическо присъствие и само в присъствена форма с присъден 1 квалификационен кредит – 36 лв.;
- 1.22. Обучение без физическо присъствие с присъдени 2 квалификационни кредита – 61 лв.;
- 1.25. Обучение без физическо присъствие с присъдени 3 квалификационни кредита – 90 лв.;

За обучения с физическо присъствие в групи средно от 15 лица:

- 1.18. Обучение с физическо присъствие с присъден 1 квалификационен кредит – 48 лв.;
- 1.21. Обучение с физическо присъствие (без нощувки) с присъдени 2 квалификационни кредита – 93 лв.;
- 1.23. Изнесено обучение с физическо присъствие (с нощувки) с присъдени 2 квалификационни кредита – 337 лв.;
- 1.24. Обучение с физическо присъствие (без нощувки) с присъдени 3 квалификационни кредита – 134 лв.;
- 1.26. Изнесено обучение с физическо присъствие (с нощувки) с присъдени 3 квалификационни кредита – 475 лв.;
- 1.37. Еднодневно обучение за повишаване на квалификацията с физическо присъствие (без нощувки) (без квалификационни кредити) – 35 лв.;
- 1.38. Двудневно обучение за повишаване на квалификацията с физическо присъствие (без нощувки) (без квалификационни кредити) – 66 лв.;
- 1.39. Двудневно изнесено обучение за повишаване на квалификацията с нощувки (без квалификационни кредити) – 277 лв.;
- 1.40. Тридневно обучение за повишаване на квалификацията с физическо присъствие (без нощувки) (без квалификационни кредити) – 94 лв.;
- 1.41. Тридневно изнесено обучение за повишаване на квалификацията с нощувки (без квалификационни кредити) – 384 лв.

За обучения с физическо присъствие в групи средно от 8 лица:

- 1.32. Обучение с физическо присъствие с присъден 1 квалификационен кредит – 76 лв.;
- 1.33. Обучение с физическо присъствие (без нощувки) с присъдени 2 квалификационни кредита – 150 лв.;
- 1.34. Изнесено обучение с физическо присъствие (с нощувки) с присъдени 2 квалификационни кредита – 394 лв.;
- 1.35. Обучение с физическо присъствие (без нощувки) с присъдени 3 квалификационни кредита – 218 лв.;

³⁰ Номерацията е съгласно Приложение ТЕРЕС ПО.



- 1.36. Изнесено обучение с физическо присъствие (с нощувки) с присъдени 3 квалификационни кредита – 559 лв.;
- 1.42. Еднодневно обучение за повишаване на квалификацията с физическо присъствие (без квалификационни кредити) – 39 лв.;
- 1.43. Двудневно обучение за повишаване на квалификацията с физическо присъствие (без нощувки) (без квалификационни кредити) – 92 лв.;
- 1.44. Двудневно изнесено обучение за повишаване на квалификацията с нощувки (без квалификационни кредити) – 230 лв.;
- 1.45. Тридневно обучение за повишаване на квалификацията с физическо присъствие (без нощувки) (без квалификационни кредити) – 138 лв.;
- 1.46. Тридневно изнесено обучение за повишаване на квалификацията с нощувки (без квалификационни кредити) – 372 лв.

Разходите се планират съгласно т. 8 от Приложение ТЕРЕС ИКО като се добавят бюджетни редове (б.р.) от трето ниво – б.р.11.1., б.р. 11.2. и т.н., като се избира и отбелязва категорията регион (По-слабо развити региони или Регион в преход), приложимият режим за помощ съгласно цитираното в т. 13 по поддейност 1.3 и кодове на интервенция съгласно Приложение VIII Таблица за бюджет-кодове-индикатори ИСУН ИКО.

IV. ЕДНОКРАТНИ СУМИ

12. Разходи за участие в междуинституционални/междучилищни дейности с продължителност от половин ден

Прилага се еднократна сума от 290 лв. за всяка група деца/ученици със самостоятелен ръководител, която е взела участие в междуинституционални/междучилищни дейности.

Разходите се планират съгласно т. 5 от Приложение ТЕРЕС ИКО като се добавят бюджетни редове (б.р.) от трето ниво – б.р.12.1., б.р. 12.2. и т.н., като се избира и отбелязва категорията регион (По-слабо развити региони или Регион в преход), приложимият режим за помощ съгласно цитираното в т. 13 по Дейност 2 и кодове на интервенция съгласно Приложение VIII Таблица за бюджет-кодове-индикатори ИСУН ИКО.

13. Разходи за участие в междуинституционални/междучилищни дейности с продължителност от един ден

Прилага се еднократна сума от 580 лв. за всяка група деца/ученици със самостоятелен ръководител, която е взела участие в междуинституционални/междучилищни дейности.

Разходите се планират съгласно т. 5 от Приложение ТЕРЕС ИКО като се добавят бюджетни редове (б.р.) от трето ниво – б.р.13.1., б.р. 13.2. и т.н., като се избира и отбелязва категорията регион (По-слабо развити региони или Регион в преход), приложимият режим за помощ съгласно цитираното в т. 13 по Дейност 2 и кодове на интервенция съгласно Приложение VIII Таблица за бюджет-кодове-индикатори ИСУН ИКО.

14. Разходи за индивидуална подкрепа за изнесени занимания с нощувки

Прилагат се еднократни суми за индивидуална подкрепа за всяко 1 дете и/или ученик, които са взели участие в изнесено занимание с нощувки (туристическо пътуване като образователна екскурзия, визита, зелено училище и т.н. с нощувка), както следва:

- ЕС за индивидуална подкрепа на дете/ученик (1 нощувка) – 125 лв.
- ЕС за индивидуална подкрепа на дете/ученик (2 нощувки) – 210 лв.
- ЕС за индивидуална подкрепа на дете/ученик (3 нощувки) – 295 лв.
- ЕС за индивидуална подкрепа на дете/ученик (4 нощувки) – 380 лв.



ЕС за индивидуална подкрепа на дете/ученик (5 нощувки) – 465 лв.

Разходите се планират съгласно т. 9.1 от Приложение ТЕРЕС ИКО като се добавят бюджетни редове (б.р.) от трето ниво – б.р.14.1., б.р. 14.2. и т.н., като се избира и отбелязва категорията регион (По-слабо развити региони или Регион в преход), приложимият режим за помощ съгласно цитираното в т. 13 по Дейност 1 и Дейност 2 и кодове на интервенция съгласно Приложение VIII Таблица за бюджет-кодове-индикатори ИСУН ИКО.

15. Разходи за организиране на изнесено занимание с нощувка

Прилага се еднократна сума изчислена по формулата:

$$ЕСис = ER_{км} \times ОП + БПС \times (БД \times 40 + БН \times 95) + ОЧ \times ПВ$$

Където,

ЕСис – еднократна сума за организиране на изнесено събитие

ER_{км} – единичен разход за километър съгласно Заповед № РД09-2807/07.04.2022 г. на министъра на образованието и науката

ОП – общ пробег³¹, изчислен чрез Google maps или друго подобно приложение

БПС – брой педагогически специалисти³², придружаващи децата/учениците

БД – брой дни от началото до края на изнесеното събитие

БН – брой нощувки от началото до края на изнесеното събитие

ОЧ – брой отработени часове от екскурзоводи, планински водачи, ски учители, аниматори и други специалисти, участващи в изнесеното събитие

ПВ – почасово възнаграждение (26 лв. или 29 лв.)

Разходите се планират съгласно т. 9.2 от Приложение ТЕРЕС ИКО като се добавят бюджетни редове (б.р.) от трето ниво – б.р.15.1., б.р. 15.2. и т.н., като се избира и отбелязва категорията регион (По-слабо развити региони или Регион в преход), приложимият режим за помощ съгласно цитираното в т. 13 по Дейност 1 и Дейност 2 и кодове на интервенция съгласно Приложение VIII Таблица за бюджет-кодове-индикатори ИСУН ИКО.

V. НЕПРЕКИ РАЗХОДИ

16. Непреки разходи за проекти с размер на БФП от 100 000 лв. до 400 000 лв. – единна ставка в размер на 12 % от преките разходи по раздел III и раздел IV от бюджета на проекта (с изключение на разходите за участие в междуучилищни дейности).

Прилага се единна ставка от 12% от преките разходи като сумата се изчислява по следния начин: 12% от \sum (Раздел III + Раздел IV без бюджетен ред 12. и без бюджетен ред 13).

Разходите се планират съгласно т. 10 от Приложение ТЕРЕС ИКО като се добавят бюджетни редове (б.р.) от трето ниво – б.р.16.1., б.р. 16.2. и т.н., като се избира и отбелязва категорията регион (По-слабо развити региони или Регион в преход), приложимият режим за помощ съгласно цитираното в т. 16 от Условието за кандидатстване и кодове на интервенция съгласно Приложение VIII Таблица за бюджет-кодове-индикатори ИСУН ИКО.

³¹ Включва пробег по определения маршрут и технологичния пробег, който не може да превишава повече от 20 на сто от пробег по разписание – съгласно чл. 45 от Наредбата, приета с ПМС № 163/29.06.2015.

³² Броят се определя съгласно чл. 8, ал. 1 от Наредбата, приета с ПМС № 365/21.12.2016.



17. Непреки разходи за проекти с размер на БФП от 400 001 до 500 000 лв. – единна ставка в размер на 11% от преките разходи по раздел III и раздел IV от бюджета на проекта (с изключение на разходите за участие в междуучилищни дейности).

Прилага се единна ставка от 11% от преките разходи като сумата се изчислява по следния начин: 11% от Σ (Раздел III + Раздел IV без бюджетен ред 12. и без бюджетен ред 13).

Разходите се планират съгласно т. 10 от Приложение ТЕРЕС ИКО като се добавят бюджетни редове (б.р.) от трето ниво – б.р.17.1., б.р. 17.2. и т.н., като се избира и отбелязва категорията регион (По-слабо развити региони или Регион в преход), приложимият режим за помощ съгласно цитираното в т. 16 от Условието за кандидатстване и кодове на интервенция съгласно Приложение VIII Таблица за бюджет-кодове-индикатори ИСУН ИКО.

Непреките разходи са разходи за организация и управление и разходи за мониторинг, комуникация и видимост.

В бюджета не се допуска наличието на разходи, които не са обосновани и обвързани с конкретна дейност от проектното предложение. Всички разходи, обхванати в бюджета на проекта, следва да кореспондират с описанието на дейностите във Формуляра за кандидатстване. Дейностите следва да набелязват цели, които са конкретни, измерими, постижими, актуални и планирани със срокове. Планираните в бюджета стойности следва да кореспондират с описанието на дейностите по проекта и етапите за тяхното изпълнение, като ресурсите за осъществяване на дейностите, следва да бъдат планирани в подходящо количество и качество, описани по бюджетни редове в начина на изпълнение на съответната дейност. При планирането на разходите в бюджета следва да се спазва оптималното съотношение между използваните ресурси за осъществяването на набелязаните конкретни цели и постигането на планираните резултати.

Бюджетът се представя в лева и с включен ДДС, когато се отнася до невъзстановим данък добавена стойност съгласно националното законодателство. Стойностите се закръгляват до втория знак след десетичната запетая.

Размерите на единичните разходи и еднократните суми съгласно Приложение ТЕРЕС ИКО може да се актуализират периодично.

Кандидатът носи цялата отговорност за верността на финансовата информация, представена в т. 7 „Бюджет“ от Формуляра за кандидатстване.

ВАЖНО!!

Разходите, които допринасят за изпълнение на Препоръката на Съвета за създаване на Европейска гаранция за децата, съответно за **Код по измерение: Допълнителни тематични области във връзка с ЕСФ+: 06 „Преодоляване на детската бедност“**, са разходите, свързани с пряката работа с деца и ученици, вкл. работата с родителите на децата и учениците (когато е приложимо), от идентифицираните в Препоръката основни целеви групи деца, изложени на риск от бедност и социално изключване – бездомните деца или децата, живеещи в изключително лоши жилищни условия, децата с увреждания, децата с мигрантски произход, децата с малцинствен расов или етнически произход (особено роми), децата, които се намират в алтернативна (особено институционална) грижа и децата в несигурна семейна среда³³. По настоящата процедура това са разходите по бюджетни редове 7, 8, 9, 12, 13, 14, 15 планирани по допустимите дейности, което е посочено в Приложение VIII Таблица за бюджет-кодове-индикатори ИСУН ИКО.

ВАЖНО!

³³ На национално ниво конкретика за основните целеви групи се разписва в ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ В ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРЕПОРЪКАТА НА СЪВЕТА ЗА СЪЗДАВАНЕ НА ЕВРОПЕЙСКА ГАРАНЦИЯ ЗА ДЕТЕТО.



Документите и доказателствата, които трябва да бъдат представени на етап изпълнение на договора, за да се възстановят разходите, са подробно посочени в **Условия за възстановяване на разходите (Приложение XV към Условията за изпълнение)**.

14.3. Недопустими разходи

Независимо от гореизброените условия за допустимост на разходите, за недопустими ще се считат всички разходи, които са в противоречие с правилата за Европейските фондове за споделено управление (Регламент (ЕС) № 2021/1057 на Европейския парламент и на Съвета относно Европейския социален фонд +, Регламент (ЕС) № 2021/1060 на Съвета относно определянето на общи разпоредби за ЕФСУ, Регламент (Евратом) №1046/2018 г. от 18 юли 2018 г., Постановление № 86 на МС от 01.06.2023 г. за определяне на национални правила за допустимост на разходите по програмите, съфинансирани от европейските фондове за споделено управление, за програмен период 2021 - 2027 г., Закон за управление на средствата от европейските фондове за споделено управление (ЗУСЕФСУ).

В допълнение към общите недопустими разходи съгласно приложимото законодателство, по настоящата процедура за предоставяне на безвъзмездна помощ за недопустими се считат и следните видове разходи:

- разходи за дълготрайни материални и нематериални активи;
- разходи за комисионни, както и лихви по дългове;
- непредвидени разходи;
- разходи за закупуване на земя и сгради;
- разходи за транспортни услуги, подлежащи на компенсиране съгласно Наредбата за условията и реда за предоставяне на средства за компенсиране на намалените приходи от прилагането на цени за обществени пътнически превози по автомобилния транспорт, предвидени в нормативните актове за определени категории пътници, за субсидиране на обществени пътнически превози по нерентабилни автобусни линии във вътрешноградския транспорт и транспорта в планински и други райони и за издаване на превозни документи за извършване на превозите, приета с ПМС № 163 от 29.03.2015 г., обн., ДВ, бр. 51 от 7.07.2015 г.;
- разходи за консултантски услуги за разработване на проектното предложение;
- принос в натура;
- загуби от обмяна на валута;
- разходи за възстановим ДДС;
- разходи за покриване на възможни бъдещи загуби или дългове;
- глоби, имуществени санкции и разходи по правни спорове;
- разходи за дейности, които са физически завършени или изцяло осъществени преди подаването на формуляра за кандидатстване от бенефициента, независимо дали всички свързани плащания са извършени от него;
- всички разходи, които не попадат в обхвата на допустимите дейности по настоящата процедура, вкл. разходи за дейности, които не са описани във Формуляра за кандидатстване или за които от представеното описание не може да се прецени за коя дейност се отнасят и дали тя е допустима.

Управляващият орган може да нанесе корекции в бюджета на проекта (секция 7 от Формуляра за кандидатстване) във връзка с установени в процеса на оценката недопустими дейности и разходи



и/или несъответствия между предвидените дейности и видовете заложен разход и/или дублиране на разходи и/или неспазване на заложените в настоящите условия за кандидатстване правила или ограничения по отношение на заложен процентни съотношения и прагове на разходите и/или несъответствие с правилата за минималните помощи.

15. Допустими целеви групи

- Деца и ученици, чийто майчин език не е български, и деца и ученици, чийто майчин език е български;
- Родителите на деца и ученици, чийто майчин език не е български, и родителите на деца и ученици, чийто майчин език е български;
- Педагогически специалисти, непедagogически персонал (образователни медиатори, социални работници и други).

В секция 11 „Допълнителна информация необходима за оценка на проектното предложение“, поле „Описание на целевите групи“ от Формуляра за кандидатстване кандидатът предоставя информация относно идентифицираните целеви групи и начина, по който ще бъдат включени в дейностите по проекта съгласно описаното в поле „Методика/Механизъм за съвместна работа и ангажираност на участници в образованието и заинтересовани страни от интеркултурното образование“ от секция 11. „Допълнителна информация необходима за оценка на проектното предложение“ и Писма за намерение и/или за подкрепа, ако е приложимо, прикачени в секция 13. „Прикачени документи“ от формуляра за кандидатстване. Нуждите на целевите групи следва да са ясно идентифицирани и описани в съответствие с представения Анализ от директора на съответната образователна институция, включена в проектното предложение, че целевите групи от образователна институция са идентифицирани, приложен в секция 13. „Прикачени документи“ от формуляра за кандидатстване.

16. Приложим режим на държавни помощи (ако е приложимо)

По настоящата процедура предоставянето на безвъзмездната финансова помощ се отпуска при следните условия:

1. **Режим „непомощ“** съгласно Известие на Комисията относно понятието за държавна помощ, посочено в член 107, параграф 1 от Договора за функционирането на Европейския съюз (2016/C 262/01)³⁴.

2. **Режим на минимална помощ** съгласно Регламент (ЕС) № 1407/2013 на Комисията от 18 декември 2013 година относно прилагането на членове 107 и 108 от Договора за функционирането на Европейския съюз към помощта *de minimis*. След изтичане на срока на действие на Регламент (ЕС) № 1407/2013 г. се прилагат разпоредбите на действащия регламент към датата на предоставяне на минималната помощ/упражняване на контрол по законосъобразното предоставяне на минимална помощ³⁵.

Съгласно постоянната съдебна практика на Съда на ЕС квалифицирането на дадена операция като „държавна помощ“ по смисъла на чл.107, § 1 от ДФЕС изисква кумулативно да са изпълнени следните условия: да има подкрепа от страна на държавата, да се засяга търговията между

³⁴ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/?uri=celex%3A52016XC0719%2805%29>

³⁵ Съгласно чл.7, параграф 4 след изтичане на срока на действие на настоящия регламент, който е до 31.12.2023 г., всяка схема за помощи *de minimis*, която изпълнява условията на същия, продължава да се урежда от по неговите правила за допълнителен период от шест месеца.



държавите – членки, да се предоставя селективно предимство на бенефициентите, да се нарушава/заплашва конкуренцията.

Преглед на приложимата нормативна уредба

Съгласно т. 17 - 18 от Известието, чл. 107, §1 от ДФЕС не се прилага, когато публично правни субекти действат „в качеството си на публични органи“, каквито са държавните и общинските образователни институции – детски градини, училища, центрове за подкрепа за личностно развитие (ЦПЛР), специализирани обслужващи звена в системата на образованието – Национален дворец на децата и Национален музей на образованието и общините, когато извършват нестопански дейности по настоящата процедура.

Държавните и общински детски градини и училища – кандидати и партньори, и Центровете за подкрепа за личностно развитие (ЦПЛР) в качеството им на партньори, съгласно Закона за предучилищното и училищното образование (ЗПУО) са публични субекти, които изпълняват държавната политика в сферата на образованието и не се считат за предприятия по смисъла на и за целите на чл. 107, параграф 1 от Договора за функциониране на Европейския съюз (ДФЕС).

Съгласно чл. 24, чл. 25 и последващи от ЗПУО **държавните и общински детски градини и училища** са институции в системата на образованието, в които се обучават, възпитават и социализират деца и ученици като се осигуряват условия за равен достъп за придобиване на етап/степен на образование и личностното им развитие. **Дейностите на държавните и общински детски градини и училища по настоящата процедура, съгласно ЗПУО и подзаконовата нормативна уредба в сферата на образованието, могат да се считат за нестопански, когато за изпълнението им в нормативен акт същите са посочени като такива, т.к. са „дейности, които са обект на държавна политика“ съгласно §1, т. 5 от Допълнителните разпоредби на ЗПУО³⁶.** Съгласно чл. 2 от Наредба № 13 от 21 септември 2016г. за гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование – Държавен образователен стандарт, същите се осъществяват в училищата, детските градини и центровете за подкрепа за личностно развитие в системата на предучилищното и училищното образование. В съответствие с т. 28 - 29 от Известието общественото образование, организирано в рамките на националната образователна система и контролирано от държавата, може да се счита за нестопанска дейност. Във връзка с това Съдът е приел, че държавата: „създавайки и поддържайки такава система на публично образование, която се финансира *поначало (изцяло или преимуществено)*³⁷ от държавния бюджет, а не от учениците или от техните родители, [...] не цели да се ангажира с платени дейности, а изпълнява своята мисия по отношение на населението в социалната, културната и образователната сфера“. В тази връзка държавните и общинските детски градини и училища не се считат за предприятия по смисъла на и за целите на чл. 107, параграф 1 от Договора за функциониране на Европейския съюз (ДФЕС) и за тях се прилага режим „непомощ“ за всяка от допустимите нестопански дейности.

Допустимите партньори **Центрове за подкрепа за личностно развитие (ЦПЛР)** следва да са създадени съгласно чл. 26 от ЗПУО и да осъществяват дейност по реда на чл. 49 от закона. Същите съгласно чл. 2, ал. 3, чл. 26, чл. 49 и др. от ЗПУО, чл. 19 от Наредба за приобщаващо образование, др. изпълняват дейности по общественото образование, организирано в рамките на националната образователна система и контролирано от държавата като допринасят за постигане на целите и

³⁶ Съгласно §1, т. 5 от Допълнителните разпоредби на ЗПУО "Дейности, които са обект на държавна политика" са дейностите, изпълнявани от институциите в системата на предучилищното и училищното образование, до които децата и учениците имат осигурен равен достъп и са пряко свързани с отглеждането, възпитанието и обучението им, придобиването на основно и средно образование и/или професионална квалификация или с подкрепа на личностното им развитие. Тези дейности нямат икономически характер, определят се с държавния образователен стандарт за финансирането на институциите и се финансират изцяло или частично от държавния бюджет в съответствие с този закон и при условия, по ред и в размери, определени от Министерския съвет.

³⁷ Съгласно английския текст



политики на националните стратегически документи като Стратегическата рамка за развитие на образованието, обучението и ученето в Република България (2021-2030), Национална стратегия на Република България за равенство, приобщаване и участие на ромите (2021-2030)³⁸ и др. В тази връзка дейността на ЦПЛР може да се счита за нестопанска дейност по смисъла на т. 28 от Известието и ЦПЛР не се считат за предприятия по смисъла на и за целите на чл. 107, параграф 1 от Договора за функциониране на Европейския съюз (ДФЕС) и за тях се прилага режим „непомощ“ за всяка от допустимите нестопански дейности.

Допустимите партньори - **Национален дворец на децата – София (НДД) и Национален музей на образованието – Габрово (НМО)** са държавни специализирани обслужващи звена съгласно чл. 50, ал. 1 и ал. 4 от ЗПУО, които се финансират от държавния бюджет съгласно чл. 52 от ЗПУО. На основание §19 от Преходни и заключителни разпоредби на ЗПУО, НДД извършва дейности по чл. 49, ал. 1, т. 1 (за развитие на интересите, способностите, компетентностите и изявата в областта на науките, технологиите, изкуствата и спорта). Съгласно Правилника за устройството и дейността на Националния музей на образованието – Габрово, Музеят е специализирано обслужващо звено по смисъла на чл. 50, ал. 1, т. 7 и изпълнява общонационални функции по трайно съхраняване и популяризиране на културните ценности, свързани с образователното дело в България. Съгласно цитираните разпоредби на ЗПУО и издадените от министъра на образованието и науката правилници за дейността им³⁹ същите могат да се считат за публични органи, т.к. изпълняват „дейности, които са обект на държавна политика“ съгласно §1, т. 5 от Допълнителните разпоредби на ЗПУО, които са с нестопански характер и за тях се прилага режим „непомощ“. При участие в дейности по процедурата, които са с неикономически характер и са съгласно издадени от министъра на образованието и науката правилници за дейността им, те представят Декларация за разграничение на икономическата от неикономическата дейност (*Приложение V към Условиата за кандидатстване*), предвид възможностите да извършват стопански дейности.

Общините са допустими кандидати/партньори в качеството им на публични органи на местното самоуправление. Съгласно чл. 2, ал. 4 от ЗПУО участниците в образователния процес и институциите си партнират с общините. По реда на чл. 256 от ЗПУО общините осигуряват и контролират цялостния образователен процес на образователните институции и участниците в него чрез делегираните бюджети като трансферират ресурс към образователни институции и контролират дейността им. Общините, съгласно чл. 198 във връзка с чл. 197 и др. от ЗПУО, са длъжни да осигурят условия за обхвата на децата и учениците в системата на образованието, да финансират и контролират образователните институции, изпълнявайки държавната политика в сферата на образованието – т.е. **изпълняват мисията на държавата „по отношение на населението в социалната, културната и образователната сфера“**, поради което общините попадат извън понятието за предприятие. Общините по реда на чл. 21е от Наредбата за приобщаващото образование организират и провеждат мероприятията за деца и ученици съгласно заложеното в общински стратегически документ - план/програма за уязвими групи и/или общински план за дейностите за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците от общината съгласно функциите им по чл. 256, ал. 1, т. 12 (за общинска програма за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в системата на предучилищното и училищното образование и реализирането на местните политики) и ал. 4 от ЗПУО (като общински план/програма за интегриране на ромите и други уязвими групи в изпълнение на Национална стратегия на Република България за приобщаване и участие на ромите (2021 - 2030)⁴⁰, приета с РМС № 278/05.05.2022 г.; общинска програма за детето в изпълнение на Препоръка (ЕС) 2021/1004 на Съвета от 14 юни 2021 година за създаване на Европейска гаранция за децата⁴¹ и План за действие в изпълнение на Препоръка (ЕС)

³⁸ <https://nccedi.government.bg/bg/node/448>

³⁹ <https://www.mon.bg/bg/60>

⁴⁰ <https://nccedi.government.bg/bg/node/448>

⁴¹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/?uri=CELEX:32021H1004>



2021/1004 на Съвета от 14 юни 2021 година за създаване на Европейска гаранция за децата⁴², приет с РМС № 879/09.11.2022 г.), функциите им по чл. 103, ал. 1, т. 3, чл. 132, ал. 3 и др. от Закона за физическото възпитание и спорта. Обичайно общините трансферират ресурса в образователния процес и/или възлагат изпълнението на дейности на външни изпълнители, в съответствие с т. 89 – 96 от Известие на Комисията относно понятието за държавна помощ, посочено в чл. 107, параграф 1 от ДФЕС (Известието). Във връзка с изброеното общините не следва да се считат за предприятия, и за тях се прилага режим на „непомощ“ при участието им в дейности по процедурата.

Общественото образование, организирано в рамките на националната образователна система и контролирано от държавата, може да се счита за нестопанска дейност съгласно съдебната практика на Европейския съд (Решение на Съда на ЕС от 27 септември 1988 г. по дело Humbel и Edel (263/86, Recueil, стр. 5365, точка 18) и Решение на Съда на ЕС от 7 декември 1993 г. по дело Wirth (C-109/92, Recueil, стр. I-6447, точка 15)) и Съобщение на Европейската комисия от 2016 г. - Известие на Комисията относно понятието за държавна помощ, посочено в чл. 107, параграф 1 от ДФЕС (Известието). Във връзка с това, съгласно т. 28 от Известието, Съдът е приел, че държавата: „създавайки и поддържайки такава система на публично образование, която се финансира **изцяло или преимуществено** от държавния бюджет, а не от учениците или от техните родители, [...] не цели да се ангажира с платени дейности, а изпълнява своята мисия по отношение на населението в социалната, културната и образователната сфера“⁴³.

В т. 29 от Известието е уточнено, че неикономическият характер на общественото образование по принцип не се засяга от факта, че учениците или техните родители понякога трябва да заплатят такси за обучение или записване, които подпомагат оперативните разходи на системата. Това е така защото този финансов принос често обхваща само малка част от реалните разходи за услугата и затова *не може да се смята за възнаграждение за предоставената услуга*.

В точка 17 от Решението си от 7 декември 1993 г. по дело Wirth, Съдът посочва, че са налице и училища, които се финансират основно от частни средства, по-специално от средства на ученици и техните родители, и които учебни заведения се стремят да реализират икономическа печалба, като тяхната цел е да предлагат образователна услуга срещу възнаграждение (икономическа дейност). Това становище на Съда е намерило отражение в разпоредбата на т.30 от Известие на Комисията относно понятието за държавна помощ, посочено в чл. 107, параграф 1 от Договора за функционирането на Европейския съюз (Известието).

Съгласно т. 30 от Известието, когато преимуществената част от оперативните разходи на дадена образователна институция се финансира от частни средства, в т.ч. от такси, заплащани от учениците или техните родители, Съдът приема, че тези образователни институции действат като предприятия, тъй като целта им е да предлагат услуги срещу заплащане.

Частните детски градини и училища – допустими кандидати или партньори, съгласно чл. 40 (1) от ЗПУО са търговски дружества, ЮЛНЦ или кооперации, които по реда на ал. 2 осъществяват дейността си като образователни институции в системата на образованието след вписване в регистъра на институциите в системата на предучилищното и училищното образование при условията и по реда на този закон. Съгласно ЗПУО и Наредбата за финансиране на институциите в системата на предучилищното и училищното образование частните училища и детски градини получават средства от държавния бюджет по реда на чл. 283, ал. 3 от ЗПУО за подпомагане на равния достъп и подкрепата за личностно развитие - чл. 283, ал. 1, т. 1, 3 и 9 от ЗПУО, както и средствата по чл. 283, ал. 1, т. 6 от ЗПУО в частта им за изпълнение на дейностите за ресурсно подпомагане на деца и ученици със специални образователни потребности. В същото време, съгласно чл. 52 ал. 3 от ЗПУО частните институции в системата на предучилищното и училищното

⁴² <https://www.mlsp.government.bg/uploads/35/sv/action-plan-egd-2030.pdf>

⁴³ Commission Notice on the notion of State aid as referred to in Article 107(1) of the Treaty on the Functioning of the European Union (2016/C 262/01)



образование се финансират при условията и по реда на закона, по който са учредени и събират средства от родителите на учениците под формата на такси и други плащания за дейности, извън финансираните от държавния бюджет. Дейностите на частните училища/детски градини в рамките на предлаганата от тях образователна услуга, финансирани от държавния бюджет като дейности, обект на държавна политика, попадат в приложното поле на т. 28 – 29 от Известието на Комисията относно понятието за държавна помощ, посочено в чл. 107, параграф 1 от ДФЕС, могат да се считат за нестопански. От друга страна, **дейности в рамките на предлаганата от тях образователна услуга, които се финансират от родителите чрез такси и други плащания - за допълнителни занимания извън учебния план, за занимания по интереси, за транспорт, за материално-техническа база, мероприятия и др. по смисъла на ЗПУО и приложимите наредби/стандарты, поради наличие на пазар на частни училища/детски градини, са стопански дейности, които попадат в приложното поле на т. 30 от Известието на Комисията.** В същото време допустими дейности по настоящата процедура са именно допълнителни занимания/обучения извън учебния план, занимания по интереси и др. Съгласно т. 30 от Известието, когато преимуществената част от оперативните разходи на дадена образователна институция се финансира от частни средства, в т.ч. от такси, заплащани от децата/учениците или техните родители, Съдът приема, че тези образователни институции действат като предприятия, тъй като целта им е да предлагат услуги срещу заплащане. **За стопанските си дейности частните училища/детски градини се считат за предприятия** по смисъла на чл.107, §1 от ДФЕС, т.к. един и същи правен субект може да се разглежда като предприятие само за стопанските дейности, които извършва. От приложимата нормативна уредба е видно, че частните училища и детски градини осъществяват както нестопанска дейност, която е в рамките на общественото образование по смисъла на т. 28-29 от Известието и е обект на държавна политика и контрол от страна на държавата, така и стопанска дейност, чрез събираните от родителите такси за нефинансираните от държавата дейности.

ЮЛНЦ, читалища за целите на процедурата се считат за предприятия, независимо от правния им статут, по смисъла на и за целите на чл. 107, параграф 1 от ДФЕС. ЮЛНЦ /читалища - допустими кандидати/партньори не са публични органи и не са субекти от националната образователната система съгласно приложимото законодателство, не са преимуществено финансирани и контролирани от държавата. ЮЛНЦ/читалища се създават, финансират и контролират по реда на ЗЮЛНЦ/Закона за читалищата, действат от свое име, за своя сметка и по своя инициатива по отношение на извършваните дейности. Допустимите дейности по операцията може да се изпълняват и от други субекти (извън образователните институции) като ЮЛНЦ, читалища, фирми, което доказва наличие на пазар и определя ЮЛНЦ/читалища като предприятие по смисъла на Известието и чл. 107, §1 от ДФЕС. Същевременно **дейности на читалищата за опазване на културното, историческото и природното наследство** съгласно т. 34 от Известието може да се считат за нестопански дейности, когато „...са достъпни за обществеността безвъзмездно, преследват чисто социална и културна цел, чието естество е нестопанско“, независимо че се изисква плащане на „някаква сума, която покрива само една малка част от реалните разходи, не променя нестопанското естество на тази дейност, тъй като платената сума не може да се счита за истинско възнаграждение за предоставената услуга“.

Анализ на дейностите

Поддейност 1.1. Дейности за разнообразяване на формите и средствата за ефективно осъществяване на интеркултурно образование за развитие на демократична култура и гражданско образование, чрез занимания по интереси, съвместни дейности между детски градини и училища с концентрация на деца от уязвими групи и такива, в които няма концентрация на деца от уязвими групи, вкл. обменни визити, екскурзии, зелени училища и др. се изпълнява само от училища, детски градини и ЦПЛР съгласно т. 13 от Условията за кандидатстване в съответствие с чл. 20, чл. 21 и следващите до чл. 21е от Наредба за приобщаващото образование чрез занимания по интереси, вкл. междуучилищни дейности и/или екскурзии с образователна цел, зелени училища



и др. подобни в рамките на общата подкрепа за личностно развитие по реда на чл. 178 от ЗПУО. **Поддейност 1.1. се счита за нестопанска дейност за държавни и общински училища и детски градини и ЦПЛР** - като дейност, обект на държавна политика, изпълнявана от публични органи в рамките на националната образователна система и контролирана от държавата. Разходите по поддейност 1.1. са разходи за занимания по интереси с продължителност средно 70 часа в училище, ЦПЛР или 10 педагогически ситуации/взаимодействия в детска градина, разходи за междуучилищни/междуинституционални дейности и разходи за образователни екскурзии, зелени училища и др. и се предоставят съгласно Приложение ТЕРЕС ИКО към настоящите Условия за кандидатване. **За частни детски градини и училища поддейност 1.1. се счита за стопанска дейност**, т.к. се финансират от родителите на децата и учениците и разходите се залагат в бюджета в режим на минимална помощ. Единствено **разходи, които се предоставят като индивидуална подкрепа за деца/ученици за занимания с носувки като образователни екскурзии, зелени училища и др., разходите по поддейност 1.1. за частните училища и детски градини се финансираат и залагат в бюджета в режим „непомощ“**.

*Поддейност 1.2. Дейности за популяризиране на възможностите за професионално развитие и личностно развитие на учениците посредством образование, чрез организиране на тематични срещи и беседи на ученици с представители от различни професионални съсловия, учени, хора на изкуството, културни дейци, спортисти чрез провеждане на срещи с лица, постигнали успехи и/или национално и международно признание в областта на науката, изкуството, културата, спорта, вкл. с изявени представители на уязвимите групи като роми, мигранти, бежанци в същите или други области и/или посещения на различни икономически обекти, професионални събития по същество е дейност от общата подкрепа за личностно развитие съгласно чл. 178 от ЗПУО и чл.19 от Наредбата за приобщаващото образование за кариерно ориентиране и консултиране. Поддейност 1.2. се изпълнява от училища, детски градини, ЦПЛР и от общини, когато общините организират и провеждат мероприятията съгласно чл.21е от Наредбата за приобщаващото образование и общински план/програма за уязвими групи и/или общински план за дейностите за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците от общината. **За държавните и общинските училища, детски градини, ЦПЛР, както и за общините, поддейност 1.2. се счита за нестопанска дейност** като дейност, обект на държавна политика, изпълнявана от публични органи в рамките на националната образователна система и контролирана от държавата, а за общините съгласно функциите им по чл. 256, ал. 1 т. 12 от ЗПУО, чл. 21е от Наредбата за приобщаващото образование и функциите по общинските планове/програми в изпълнение на стратегически национални и европейски документи. **За частните училища и детски градини поддейност 1.2. се счита за стопанска дейност**, т.к. не са публични организации и такива дейности в рамките на предлаганата от тях образователна услуга се финансират от родителите на децата и учениците и разходите се залагат в бюджета в режим на минимална помощ.*

*Поддейност 1.3. Обучения на педагогическите специалисти за придобиване, развиване и прилагане на компетентности за демократична култура в рамките на интеркултурно образование в мултикултурна среда се изпълнява от училища, детски градини по реда на Наредба № 15 от 2019 г. за статута и професионалното развитие на учителите, директорите и другите педагогически специалисти, както и обучения на непедagogически персонал, само по теми от Референтната рамка на компетентностите за демократична култура⁴⁴. **Разходите по поддейност 1.3. се предоставят като индивидуална подкрепа за педагогически специалисти и непедagogическия персонал съгласно Приложение ТЕРЕС ИКО и в тази връзка за всички образователни институции поддейност 1.3. се счита за нестопанска дейност по настоящата процедура.***

Поддейност 2.1. Организиране и провеждане на учебния процес (в детски градини и училища) в реална среда, посредством изнесени занимания в музеи, художествени галерии, културни

⁴⁴ <https://www.coe.int/en/web/reference-framework-of-competences-for-democratic-culture/rfcdc>



институции, такива свързани с театралното, танцовото, културното и природното наследство, визуалните изкуства, спортни и музикални мероприятия, научни организации, центрове за върхови постижения, центрове за компетентност и др. се провежда извън образователните институции чрез посещения на културни, научни, спортни институции и събития, чрез организиране на игри, спортни състезания, музикални концерти, изложби и конкурси, на училищни празници, кампании и събития от културния и спортния календар. В тази връзка поддейност 2.1. по същество е дейност от общата подкрепа за личностно развитие съгласно чл.178 от ЗПУО и Наредбата за приобщаващото образование и се изпълнява от всички допустими кандидати и партньори. За **държавни и общински училища, детски градини, ЦПЛР, НДД и НМО поддейност 2.1. се счита за нестопанска дейност**, като дейност, обект на държавна политика, изпълнявана от публични органи в рамките на националната образователна система и контролирана от държавата. **Поддейност 2.1., изпълнявана от община, се счита за нестопанска дейност** като дейност, обект на държавна политика, изпълнявана от публичен орган в рамките на функциите и по чл.256, ал. 1 т.12 от ЗПУО, чл.21е от Наредбата за приобщаващото образование и по общинските планове/програми в изпълнение на стратегически национални и европейски документи като дейност на публичен орган. **Поддейност 2.1. се счита за стопанска дейност за частни училища и детски градини**, т.к. те не са публични органи и подобни дейности в рамките на предлаганата от тях образователна услуга се финансират от родителите на децата и учениците. **Поддейност 2.1. се счита за стопанска дейност за ЮЛНЦ и читалища**, т.к. те не са публични органи в рамките на националната образователна система, контролирана от държавата, същите се контролират по закона, по който са създадени. Разходите за поддейност 2.1. са съгласно Приложение ТЕРЕС ИКО като разходи за възнаграждения и единна ставка от 40% от възнагражденията, разходи за междуучилищни/междуинституционални дейности и разходи за изнесени занимания с нощувка. Единствено **разходи по поддейност 2.1., които се предоставят като индивидуална подкрепа за деца/ученици за занимания с нощувки, за частните училища и детски градини, за ЮЛНЦ и читалищата се финансират и залагат в бюджета в режим „непомощ“**, а всички други разходи по поддейност 2.1 за частни училища и детски градини, за ЮЛНЦ и читалища се залагат в режим на минимални помощ.

Поддейност 2.2. Провеждане на културно-образователни инициативи, популяризиращи четенето и грамотността в библиотеки, като част от обучението по образователни направления по същество е дейност по чл. 178 от ЗПУО в обхвата на общата подкрепа за личностно развитие и Наредбата за приобщаващото образование по чл. 20, чл. 21 и следващите и се изпълнява от училище, детска градина, ЦПЛР, НДД, НМО, общини (съгласно чл.21е от Наредба за приобщаващо образование, когато същите организират и провеждат мероприятията съгласно заложеното в общински стратегически документ - план/програма за уязвими групи и/или общински план за дейностите за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците от общината в рамките на функциите им по чл. 256, ал. 1, т. 12 от ЗПУО), ЮЛНЦ, читалища. Поддейност 2.2. се реализира чрез различни образователно-организационни форми като срещи, междуучилищни/междуинституционални дейности, чествания, празници, фестивали, състезания съгласно Наредбата за приобщаващото образование. Когато поддейност 2.2. се изпълнява от **държавни и общински училища и детски градини, ЦПЛР, НДД, НМО и общини, същата се счита за нестопанска дейност**, т.к. е дейност, обект на държавна политика, изпълнявана от публични органи в рамките на националната образователна система и контролирана от държавата по утвърдените им планове, програми съгласно приложимата нормативна уредба. Поддейност 2.2., **изпълнявана от частни училища и детски градини, следва да се счита за стопанска дейност**, т.к. те не са публични органи и подобни дейности в рамките на предлаганата от тях образователна услуга се финансират от родителите на децата и учениците. Поддейност 2.2., **изпълнявана от ЮЛНЦ, читалища се счита за стопанска дейност**, т.к. те не са публични органи в рамките на националната образователна система, контролирана от държавата, контролират се по закона, по който са създадени. Когато читалище съгласно Закона за читалищата, изпълнява библиотечна



дейност, видно от регистрационния номер на библиотеката в регистъра на читалищата⁴⁵ и е основната дейност от отчета за предходната година, поддейност 2.2. се финансира в режим „непомощ“ като се счита за нестопанска дейност в съответствие с т. 34 на раздел 2.6 Опазване на културното и историческото наследство, включително опазване на природата от Известие на Комисията относно понятието за държавна помощ, посчено в чл. 107, параграф 1 от ДФЕС.

*Поддейност 2.3. Развиване на отношение към културата и придобиване на знания относно културното и литературното наследство, четенето, творческото мислене, природните, естествените и точните науки, чрез провеждане на занимания по интереси в извън класна форма и изнесени занимания по същество е дейност по чл. 178 от ЗПУО в обхвата на общата подкрепа за личностно развитие и Наредбата за приобщаващото образование по чл.20, чл. 21 и следващите, в различни форми като клубове, школи, групи и др., междуучилищни/междуинституционални дейности - състезания, викторини, хекатони и др., образователни екскурзии и визити и т.н. По реда на чл. 21, ал. 6 и ал. 7 от Наредбата за приобщаващото образование заниманията по интереси могат да се изпълняват от физически или юридически лица съгласно чл.21а, алинеи от 3 до 10 при спазване изискванията за сътрудничество и взаимодействие с образователната институция като по реда на чл. 21, ал. 14, когато е приложимо, се спазват и разпоредбите на Наредба № 10 на министъра на образованието и науката от 2016 г. за организацията на дейностите в училищното образование (обн., ДВ, бр. 73 от 2016 г.; изм. и доп., бр. 12, 46 и 77 от 2017 г. и бр. 48 и 82 от 2018 г.) и на Наредбата за детските и ученическите туристически пътувания с обща цена, инициирани от институциите в системата на предучилищното и училищното образование, приета с Постановление № 365 на Министерския съвет от 2016 г. (ДВ, бр. 103 от 2016 г.). В тази връзка **поддейност 2.3., изпълнявана от ЮЛНЦ, читалища следва да се счита за стопанска дейност и се финансира в режим на минимална помощ по настоящата процедура**, т.к. не са публични органи в рамките на националната образователна система и контролирана от държавата и за тях поддейност 2.3. не може да се счита за дейност, обект на държавна политика. **В случай че заниманията по интереси включват творчески изобразителни и продуктивни дейности, пресъздаващи народни изкуства и занаяти, и запазване на традиции и тези дейности са сред основните на читалището съгласно регистрите, то дейността се счита за нестопанска** в съответствие с т. 34 на раздел 2.6 Опазване на културното и историческото наследство, включително опазване на природата от Известие на Комисията относно понятието за държавна помощ, посочено в чл. 107, параграф 1 от ДФЕС и разходите за партньор-читалище се финансират в режим непомощ. **Поддейност 2.3., изпълнявана от държавни и общински училища, детски градини, както и от общини, съгласно функциите им по чл.21е от Наредба за приобщаващото образование, чл. 256, ал.1, т.12 и други, се счита за нестопанска дейност**, т.к. е дейност, обект на държавна политика, изпълнявана от публични органи в рамките на националната образователна система и контролирана от държавата по утвърдените им планове, програми съгласно приложимата нормативна уредба. **Поддейност 2.3., изпълнявана от частни училища и детски градини, се счита за стопанска дейност**, т.к. те не са публични органи в рамките на националната образователна система, контролирана от държавата, контролират се по закона, по който са създадени и се финансират в режим на минимална помощ по процедурата с изключение на разходите, предоставяни като индивидуална подкрепа по т. 9.1. от Приложение ТЕРЕС ИКО, които се предоставят в режим „непомощ“.*

Дейност 3. Подкрепа за интензивна работа за изграждане на общност от активни родители: кратки обучения на родители, свързани с образованието на децата им, включително чрез участие на образователни медиатори предвижда работа с родители – участници в образователния процес съгласно чл. 2, ал. 2 от ЗПУО наред с другите участници – деца и ученици, педагогически специалисти. Такава дейност в различни формати обичайно е част от утвърдени планове/програми на образователните институции съгласно ЗПУО, Наредбата за приобщаващото образование, както и ПМС № 100/2018 г. за създаване и функциониране на Механизъм за съвместна работа на

⁴⁵ <https://chitalishta.com/index.php?act=regions>



институциите по обхващане, включване и предотвратяване на отпадането от образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст и друга приложима поднормативна уредба. В тази връзка **Дейност 3, изпълнявана от държавни и общински детски градини, училища се счита за нестопанска дейност и за тях се финансира в режим непомощ, а изпълнявана от частни училища и детски градини, ЮЛНЦ, читалище се счита за стопанска дейност за тях и се финансира в режим на минимална помощ** съгласно цитираното по-горе. **Дейност 3, изпълнявана от община, се счита за нестопанска** в рамките на функциите ѝ на публичен орган, изпълняващ дейност - обект на държавна политика, включително функциите на общините по реда на ПМС № 100/2018 г. В тази връзка, освен образователните институции, общините също назначават образователни медиатори, социални работници за работа с родители, а по реда на чл. 5, ал. 4, т. 7 от ПМС №100/2018 г. „запознават чрез подходящи начини и форми родителите на деца в задължителна за образование възраст с техните законови задължения за записване на децата в образование у нас или в чужбина.“ и в този смисъл дейността за тях се счита за нестопанска и се финансира в режим „непомощ“.

Дейност 4. Провеждане на информационни кампании, насочени към недопускане на дискриминация, основана на раса, етнически произход или религиозна принадлежност предвижда кампании на училищно ниво/ниво детска градина, включително и между и с участието на институции, заинтересовани страни съгласно Държавния образователен стандарт за гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование – Наредба № 13 от 21.09.2016 г. за гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование по реда на чл. 22, ал. 2 т. 8 от ЗПУО. Дейност 4 по същество е дейност от общата подкрепа за личностно развитие съгласно чл. 178 от ЗПУО и по реда на Наредбата за приобщаващото образование и Наредба № 13 се осъществява в различни форми и формати на занимания по интереси, междуучилищни събития и др., включително с родители и заинтересовани страни. В тази връзка, **Дейност 4 се счита за нестопанска за държавни и общински училища, детски градини, ЦПЛР, НДД, НМО, общини, ако е приложимо, а изпълнявана от кандидати/партньори частни училища и детски градини, ЮЛНЦ, читалища се счита за стопанска дейност.**

Крайните получатели (целевата група) по процедурата са деца и ученици, родителите им и педагогически специалисти/непедагогически персонал. Същите не са стопански субекти, не попадат в обхвата на определението за „предприятие“ по т. 7 от Известието на Комисията и съответно дейностите, които ще се осъществяват по процедурата, са изцяло насочени към подобряване на интеркултурното образование чрез различни форми, средства и подходи.

Режим на „непомощ“

Съгласно прегледа на нормативната уредба в сферата на държавните помощи по смисъла на чл. 107, §1 от ДФЕС и анализа на дейностите по настоящата процедура, режим на „непомощ“ се прилага за кандидати/партньори: държавни и общински детски градини, училища, ЦПЛР, специализираните облсужващи звена НДД и НМО, както и за общините, в рамките на функциите им, цитирани по-горе, за допустимите за тях дейности, които може да се считат за нестопански дейности съгласно цитираните нормативни документи, включително дерогациите от Известието на Комисията.

Разходи, които се предоставят на крайните получатели (целевите групи) като индивидуална подкрепа за деца/ученици (по поддейност 1.1., поддейност 2.1, поддейност 2.3) и като индивидуална подкрепа за педагогически специалисти и непедагогическия персонал (поддейност 1.3), за частните училища и детски градини, ЮЛНЦ и читалища се предоставят в режим „непомощ“.

Когато читалище съгласно Закона за читалищата, изпълнява библиотечна дейност, видно от регистрационния номер на библиотеката в регистъра на читалищата⁴⁶ и е основната дейност от отчета за предходната година, поддейност 2.2. се финансира в режим „непомощ“.

⁴⁶ <https://chitalishta.com/index.php?act=regions>



В рамките на поддейност 2.3, в случай че заниманията по интереси включват творчески изобразителни и продуктивни дейности, пресъздаващи народни изкуства и занаятии, и запазване на традиции и тези дейности са сред основните на читалището съгласно регистрите, то дейността се счита за нестопанска в съответствие с т. 34 на раздел 2.6 Опазване на културното и историческото наследство, включително опазване на природата от Известие на Комисията относно понятието за държавна помощ, посочено в чл. 107, параграф 1 отДФЕС и разходите за партньор-читалище се финансират в режим непомощ.

Режим на минимална помощ

Режим на минимална помощ по настоящата процедура се прилага за частни образователни институции – детски градини и училища, за ЮЛНЦ и читалища съгласно прегледа на нормативната уредба за държавни помощи и анализа на дейностите (за допустимите за тях), които за тях се считат за стопански съгласно цитираното по-горе. Следва да се има предвид, че разходи по допустимите дейности за частните образователни институции, ЮЛНЦ и читалища, предоставяни като индивидуална подкрепа на целевите групи, не се залагат в режим на минимална помощ, а в режим „непомощ“, както и в случаите на читалища, изпълняващи дейности по т.34 от раздел 2.6 на Известието.

Режим на минимална помощ се предоставя по реда на Регламент (ЕС) № 1407/2013 на Комисията от 18 декември 2013 година относно прилагането на членове 107 и 108 от Договора за функционирането на Европейския съюз към помощта *de minimis* (в текст от значение за ЕИП, ОВ L 352/24.12.2013).

Съгласно чл. 3 от Регламент (ЕС) № 1407/2013 на Комисията от 18 декември 2013 година относно прилагането на членове 107 и 108 от Договора за функционирането на Европейския съюз към помощта *de minimis* (в текст от значение за ЕИП, ОВ L 352/24.12.2013), общият размер на помощта по режим *de minimis*, предоставяна по настоящата операция, заедно с други получени помощи за едно и също предприятие, не може да надхвърля 200 000 EUR или 391 166 лв. за период от три бюджетни години (текущата бюджетна година плюс предходните две бюджетни години), при спазване на всички изисквания на Регламент (ЕС) № 1407/2013.

„**Минимална помощ**“ е помощта, която не нарушава и не застрашава конкуренцията или има незначително въздействие върху нея, поради своя минимален размер, както е определена в действащия регламент на ЕС относно прилагането на чл. 107 и 108 от Договора за функционирането на ЕС по отношение на минималната помощ.

„**Предприятие**“ по смисъла на правилата за конкуренцията е всеки субект, упражняващ стопанска дейност, независимо от правния му статут и начина, по който той се финансира.

„**Икономическата дейност**“ се изразява в предлагането на стоки и/или услуги на съществуващ конкурентен пазар.

Частните училища/детски градини съгласно т. 7-12 от Известието във връзка с чл. 107, §1 отДФЕС се считат за предприятия, независимо от правния им статут, за допустимите за тях дейности по настоящата процедура, които са икономически дейности за тях. Дейностите са с икономически характер, когато се изпълняват от частни училища/детски градини, които не попадат в разпоредбата на т. 28 Известието на Комисията относно понятието за държавна помощ, посочено в чл.107 отДФЕС (2016/С 262/01), тъй като не са преимуществено финансирани от държавата. Частните училища/детски градини са субекти, действащи от свое име, за своя сметка и преди всичко по своя инициатива по отношение извършването на конкретни дейности.

ЮЛНЦ, читалища съгласно т.7-12 от Известието във връзка с чл.107,§1 отДФЕС се считат за предприятия, независимо от правния им статут, за допустимите за тях дейности, които са с икономически характер и не попадат в разпоредбата на т. 28 Известието на Комисията относно понятието за държавна помощ, посочено в чл.107 отДФЕС (2016/С 262/01), тъй като не са нито



преимуществено финансирани от държавата, нито дейността им е контролирана от нея. ЮЛНЦ, читалища са субекти, действащи от свое име, за своя сметка и преди всичко по своя инициатива по отношение извършването на конкретни дейности. В тази връзка допустимите за тях дейности са с икономически характер, поради което те се считат за предприятия по смисъла на европейското право в областта на конкуренцията.

В случай че частни училища/детски градини, ЮЛНЦ, читалища бъдат включени в дейности по проекта, същите представят попълнена по образец **Декларация за минимални и държавни помощи** (*Приложение IV към Условието за кандидатстване*), в която надлежно отразяват обстоятелствата съгласно указанията и конкретно приложимата нормативна уредба, вкл. код по КИД-2008 на дейностите, които частното училище/детска градина изпълнява. Относно декларираните обстоятелства УО на ПО прави проверка в регистъра за минимални помощи - <https://minimis.minfin.bg/>.

Допустимите кандидати/партньори – частни образователни институции, ЮЛНЦ, читалища представят и счетоводни документи за дейността си съгласно т.11 за кандидати (за доказване на финансов капацитет счетоводни документи за последните две приключили финансови години към датата на кандидатстване, когато същите не са публично достъпни) и т.12 за партньорите от настоящите Условия за кандидатстване (ГОД – ОПР, баланс, отчет за икономическа и отчет за неикономическа дейност за последните две приключили финансови години, когато същите не са публично достъпни).

Код по КИД-2008 на дейностите, които частните образователни институции, ЮЛНЦ, читалища изпълняват, се посочват в декларацията – Приложение IV към Условието за кандидатстване. Размерът на отпуснатата минимална помощ по настоящата процедура ще бъде записан в административния договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ.

За целта УО на ПО следи и проверява за разпоредбите на Регламент (ЕС) №1407/2013 г.⁴⁷:

- Съгласно чл. 3 от Регламент (ЕС) № 1407/2013 на Комисията от 18 декември 2013 година относно прилагането на членове 107 и 108 от Договора за функционирането на Европейския съюз към помощта *de minimis* (в текст от значение за ЕИП, ОВ L 352/24.12.2013) общият размер на помощта по режим *de minimis*, предоставяна към частно училище по настоящата процедура, заедно с други получени помощи за едно и също предприятие, не може да надхвърля 200 000 EUR или 391 166 лв. за период от три бюджетни години (текущата бюджетна година плюс предходните две бюджетни години) и съответно левовата равностойност на 100 000 евро (195 583 лв.) за едно и също предприятие, което осъществява автомобилни товарни превози за чужда сметка за частното училище при спазване на всички изисквания на същия Регламент.

- Таваните, посочени в чл. 3, параграф 2 на Регламент (ЕС) № 1407/2013, се прилагат независимо от формата на помощта *de minimis* или от преследваната цел и без значение дали предоставената от държавата членка помощ се финансира изцяло или частично със средства, произхождащи от Съюза. Периодът от три бюджетни години се определя за текущата година и предходните две. За целите на таваните, посочени в член 3, параграф 2 на Регламент (ЕС) № 1407/2013, помощта се изразява като парични безвъзмездни средства. Всички използвани стойности са в брутно изражение, т.е. преди облагане с данъци или други такси. Когато с отпускането на нова помощ *de minimis* може да бъде надвишен съответният таван, никоя част от тази нова помощ не може да попада в приложното поле на Регламент (ЕС) № 1407/2013.

- Размерът на предоставените минимални помощи се определя като сбор от помощта, за която се сключва договора/споразумението и получената минимална помощ от:

⁴⁷ След изтичане на срока на действие на Регламент (ЕС) № 1407/2013 г. се прилагат разпоредбите на действащия регламент към датата на предоставяне на минимална помощ/упражняване на контрол по законосъобразното предоставяне на минимална помощ.



1. предприятието - частна образователна институция, ЮЛНЦ, читалище;
2. предприятията, с които частната образователна институция, ЮЛНЦ, читалище образува „едно и също предприятие“ по смисъла на чл. 2, пар. 2 на Регламент (ЕС) № 1407/2013;
3. всички предприятия, които са се втели, слели с или са придобити от някое от предприятията, образуващи „едно и също предприятие“ с частната образователна институция, ЮЛНЦ, читалище съгласно чл. 3, пар. 8 на Регламент (ЕС) № 1407/2013;
4. предприятията, образуващи „едно и също предприятие“ с частната образователна институция, ЮЛНЦ, читалище, които са се възползвали от минимална помощ, получена преди разделяне или отделяне, съгласно чл. 3, пар. 9 от Регламент (ЕС) № 1407/2013.

По смисъла на Регламент (ЕС) № 1407/2013 „едно и също предприятие“ означава всички предприятия, които поддържат помежду си поне един вид от следните взаимоотношения:

- а) дадено предприятие притежава мнозинството от гласовете на акционерите или съдружниците в друго предприятие;
- б) дадено предприятие има право да назначава или отстранява мнозинството от членовете на административния, управителния или надзорния орган на друго предприятие;
- в) дадено предприятие има право да упражнява доминиращо влияние спрямо друго предприятие по силата на договор, сключен с това предприятие, или на разпоредба в неговия устав или учредителен акт;
- г) дадено предприятие, което е акционер или съдружник в друго предприятие, контролира самостоятелно, по силата на споразумение с останалите акционери или съдружници в това предприятие, мнозинството от гласовете на акционерите или съдружниците в това предприятие.

Предприятия, поддържащи едно от взаимоотношенията, посочени в букви а) - г) по-горе, посредством едно или няколко други предприятия, също се разглеждат като едно и също предприятие.

Предприятия, които поддържат едно от тези взаимоотношения посредством физическо лице или група от действащи съвместно физически лица, също се считат за свързани предприятия. В този случай физическо лице се приравнява на предприятие за целите на Регламент (ЕС) № 1407/2013, само ако извършва икономическа дейност под някаква форма, т.е. е едноличен търговец и/или упражнява свободна професия и/или участва в управлението и контрола върху дейността на някое от предприятията.

Частната образователна институция, ЮЛНЦ, читалище е недопустимо да получи минимална помощ по настоящата процедура, ако попада в забранителните режими на помощ в съответствие с Регламент (ЕС) № 1407/2013, а именно:

- а) помощите, предоставяни на предприятия, които извършват дейност в сектора на рибарството и аквакултурите, обхванати от Регламент (ЕС) № 1379/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2013г. относно общата организация на пазарите на продукти от риболов и аквакултури, за изменение на регламенти (ЕО) № 1184/2006 и (ЕО) № 1224/2009 на Съвета и за отмяна на Регламент (ЕО) № 104/2000 на Съвета (ОВ L 354 от 28.12.2013 г.);
- б) помощите, предоставяни на предприятия, които извършват дейност в областта на първичното производство на селскостопански продукти („селскостопански продукти“ са продукти, изброени в приложение I към Договора (ДФЕС), с изключение на продуктите на рибарството и аквакултурите, включени в приложното поле на Регламент (ЕС) № 1379/2013);
- в) помощите, предоставяни на предприятия, които извършват дейности в сектора на преработката и търговията със селскостопански продукти, в следните случаи:



и) когато размерът на помощта е определен въз основа на цените или количествата на този вид продукти, изкупувани от първичните производители или предлагани на пазара от съответните предприятия;

ii) когато помощта е свързана със задължението да бъде прехвърлена частично или изцяло на първичните производители

Съгласно чл. 2, т. 1 от Регламент (ЕС) № 1407/2013:

а) „селскостопански продукти“ са продукти, изброени в приложение I към Договора, с изключение на продуктите на рибарството и аквакултурите, включени в приложното поле на Регламент (ЕО) № 104/2000;

б) „преработка на селскостопански продукти“ е всяка операция, извършена спрямо селскостопански продукт, от която се получава също селскостопански продукт, с изключение на дейностите, осъществявани на място в земеделското стопанство, необходими за приготвянето на животински или растителен продукт за първата му продажба;

в) „търговия със селскостопански продукти“ е притежаване или излагане с цел продажба, предлагане за продажба, доставяне или изобщо пускане на пазара по какъвто и да е друг начин, с изключение на първата продажба от първичния производител на прекупвач или преработвател, както и всяка дейност по подготвяне на продукта за такава първа продажба; продажбата от първичен производител на крайни потребители се счита за търговия, ако се осъществява в самостоятелни помещения, предвидени за тази цел.

г) помощите за дейности, свързани с износ за трети държави или държави членки, по-конкретно помощите, пряко свързани с изнасяните количества, със създаването и функционирането на дистрибуторска мрежа или с други текущи разходи, свързани с износа;

д) помощите, подчинени на преференциалното използване на национални продукти спрямо вносни такива.

По процедурата не се предоставя помощ на частната образователна институция, ЮЛНЦ, читалище, когато отпускането ѝ води до нарушаване на разпоредбите на Регламент (ЕС) № 1407/2014 г., включително на чл. 1, букви в), г) и д) от Регламента.

Когато дадено предприятие упражнява дейност в секторите, посочени по-горе в букви а) или б), както и в един или повече от секторите или дейностите, обхванати от Регламент (ЕС) № 1407/2013 г., то Регламентът се прилага спрямо помощта, предоставяна за съответните един или повече сектори или дейности, при условие че получателят на помощта гарантира посредством подходящи средства, като например разделение на дейностите или разграничаване на разходите, че дейностите в изключените сектори не се ползват от помощ *de minimis*, предоставена съгласно Регламент (ЕС) № 1407/2013 г.

При определяне на допустимостта съгласно посочения критерий за натрупване на етапа на оценка на проектното предложение се прави проверка на информацията, вписана в информационна система „Регистър на минималните помощи“ - <https://minimis.minfin.bg>, по отношение на частната образователна институция, ЮЛНЦ, читалище. Допълнително, преди сключване на административния договор за БФП, както и преди всяко плащане УО на ПО извършва съпоставка на данните в информационна система „Регистър на минималните помощи“ - <https://minimis.minfin.bg> и декларациите за минимални помощи, предоставени от частната образователна институция, ЮЛНЦ, читалище по отношение на получените минимални помощи.

За да удостоверят, че осъществяват икономическата си дейност в допустимите сектори, частната образователна институция, ЮЛНЦ, читалище следва да посочат в **Декларацията за минимални и държавни помощи** (Приложение IV към Условиата за изпълнение) кода на основната си икономическа дейност. Кодът се определя въз основа на данните за организацията за последната



приключила финансова година към датата на кандидатстване за включване в дейности по проекта. За определяне на допустимостта се използва Класификация на икономическите дейности КИД-2008 - <https://www.nsi.bg/sites/default/files/files/publications/KID-2008.pdf> .

Допустимостта на частната образователна институция, ЮЛНЦ, читалище се удостоверява посредством декларираните данни в Декларацията за минимални и държавни помощи и се проверява от УО на ПО към момента на сключване на договор за БФП/ от частната образователна институция, ЮЛНЦ, читалище.

Помощта *de minimis*, предоставена съгласно Регламент (ЕС) № 1407/2013, може да се натрупва с минимална помощ, предоставена съгласно Регламент (ЕС) № 1408/2013 на Комисията от 18 декември 2013 г. относно прилагането на членове 107 и 108 от Договора за функционирането на Европейския съюз към помощта *de minimis* в селскостопанския сектор (ОВ L 352 от 24.12.2013 г.) и Регламент (ЕС) № 717/2014 на Комисията от 27 юни 2014 година относно прилагането на членове 107 и 108 от Договора за функционирането на Европейския съюз към помощта *de minimis* в сектора на рибарството и аквакултурите (ОВ L 190 от 28.06.2014 г.) до съответния размер, определен в чл. 3, параграф 2 на Регламента, като натрупването на минималните помощи е по вид дейности до съответния праг за конкретния вид дейност. В случаите на предприятия, които са в обхвата на Регламент (ЕС) 360/2012 на Комисията от 25 април 2011 г. относно прилагането на членове 107 и 108 от Договора за функционирането на Европейския съюз към минималната помощ (*de minimis*) за предприятия, предоставящи услуги от общ икономически интерес (ОВ L 114 от 26.04.2012 г.) приложимият праг за натрупване на минималната помощ е до левовата равностойност на 500 000 евро.

Помощ *de minimis* не се кумулира с държавна помощ, отпусната за същите допустими разходи или с държавна помощ за същата мярка за финансиране на риска, ако чрез това кумулиране може да се надвиши най-високият приложим интензитет на помощта или размер на помощта, определен в конкретните обстоятелства за всеки отделен случай с Регламент за групово освобождаване или с Решение, приети от Комисията. Помощ *de minimis*, която не е предоставена за конкретни допустими разходи или не може да бъде свързана с такива, може да се кумулира с друга държавна помощ, предоставена съгласно регламент за групово освобождаване или с решение, приети от Комисията. Когато с отпускането на нова помощ *de minimis* може да бъде надвишен съответният таван, определен в член 3, параграф 2 на Регламент №1407/2013 (като периодът обхваща двете предходни и текущата бюджетна година), никоя част от тази нова помощ не може да попада в приложното поле на същия регламент. В такива случаи не може да се иска благоприятно третиране на мярката за помощ по регламента - нито към момента на предоставяне на помощта, нито в който и да е по-късен момент. При констатиране на действително надвишаване на установения праг в Регламент (ЕС) № 1407/2013, следва да се предприемат мерки по възстановяване на цялата получена сума по подписания административен договор за БФП/ частната образователна институция, ЮЛНЦ, читалище и УО на ПО.

Държавите членки предоставят нова помощ *de minimis* в съответствие с Регламент (ЕС) № 1407/2013 само след като са проверили, че с нея общият размер на помощта *de minimis*, отпусната на съответното предприятие, няма да достигне равнище, надхвърлящо съответния таван, определен в член 3, параграф 2, и че са спазени всички условия, установени в цитирания регламент.

Данните за получените минимални помощи през предходните две приключили финансови години и през текущата година до датата на деклариране следва да бъдат надлежно посочени от частната образователна институция, ЮЛНЦ, читалище (когато е приложимо) в т. 8 от Декларацията за минимални и държавни помощи (Приложение IV към Условията за изпълнение). Декларацията за минимални и държавни помощи се представя от кандидатите/партньорите - частната образователна институция, ЮЛНЦ, читалище на етап кандидатстване и впоследствие, в случай на одобрение на проектното предложение – преди сключване на административния договор за безвъзмездна



финансова помощ, в случай че са настъпили промени в обстоятелствата, декларирани на етап кандидатстване.

Към момента на оценка на проектното предложение, проверката за ненадвишаване на максимално допустимия таван за получена минимална помощ, определен в чл. 3, т. 2 на Регламент (ЕС) № 1407/2013, ще се извършва на база посочените данни в Декларацията за получените минимални и държавни помощи и проверка в Регистъра на минималните помощи, поддържан от министъра на финансите.

В случай че при оценката на конкретно проектно предложение се установи, че с финансовата помощ в режим de minimis, за която се кандидатства, ще бъде надхвърлен прагът на допустимите минимални помощи, оценителната комисия намалява служебно размера на безвъзмездната финансова помощ до максимално допустимия размер. Тази корекция не може да води до подобряване на качеството на проектното предложение и до нарушаване на принципите по чл. 29, ал. 1, т. 1 и 2 ЗУСЕФСУ. В тази връзка, когато исканата част от бюджета на БФП надхвърля допустимия размер на „минимална помощ“ за частната образователна институция, ЮЛНЦ, читалище, оценителната комисия след комуникация коригира бюджета за тях без да редуцира дейностите и индикаторите, а частната образователна институция, ЮЛНЦ, читалище поема ангажимент да ги изпълни, осигурявайки собствени средства в размер на разликата от исканата и редуцираната минималната помощ.

Преди сключване на административния договор, Управляващият орган на ПО ще извършва проверка по същество на декларираната помощ в режим de minimis от одобрените кандидати/партньори – частни образователни институции, ЮЛНЦ, читалища. В случай, че бъде установена погрешно декларирана сума към момента на договарянето, която надвишава съответния таван, определен в чл. 3 на Регламент (ЕС) № 1407/2013 или се установи, че кандидатите/партньорите попадат в забранителния режим, ще бъде издадено Решение за отказ за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ за съответния кандидат. Проверката се осъществява посредством съпоставяне на цялата информация за получените минимални помощи, с която Управляващият орган разполага, вкл. и проверка в Регистъра на минималните помощи, поддържан от министъра на финансите.

В процеса на изпълнение на проекта, УО на ПО ще прилага контролни механизми, с които да гарантира, че всички условия на Регламент (ЕС) № 1407/2013 са изпълнени. Контролните механизми са съвкупността от мерки, правила, процедури, официални източници на информация, посредством които администраторът на помощ проверява съответните обстоятелства, за да гарантира изпълнението на всяко едно условие от Регламент (ЕС) № 1407/2013. Във връзка с чл. 6, пар. 4 от Регламент (ЕС) № 1407/2013, администраторът на помощ е необходимо да документира и събира цялата информация, относно извършваните от него проверки при прилагането на Регламента. Съставените документи трябва да съдържат минимум информация, чрез която да е възможно да се докаже, че са спазени условията на Регламента. В тази връзка, администраторът на помощ - УО на ПО проверява декларираната от кандидатите информация, чрез съпоставянето ѝ с данни от официални източници, като например НСИ, Търговския регистър и регистър на юридическите лица с нестопанска цел, Регистъра на минималните помощи, поддържан от министъра на финансите и др. При проверка на условията на Регламент (ЕС) № 1407/2013 за всяко частно училище, УО на ПО следва да изготви и попълва контролен лист за съответствието на отпусканата минимална помощ с изискванията на Регламента, като събира надеждна одитна следа за извършените проверки.

УО на ПО не носи отговорност за погрешно декларирана сума на получена минимална помощ, довела до отказ от сключване на административен договор за предоставяне на БФП.



Помощта *de minimis* се смята за отпусната от момента на подписване на административния договор за изпълнение на дейности по проекта, независимо от датата на нейното изплащане на предприятието.

Съгласно чл. 3, пар. 6 от Регламент (ЕС) № 1407/2013 г. всички суми (стойности) на помощта са в брутно изражение, т. е. преди облагане с данъци или други такси.

Помощите, които се предоставят на няколко части (т.е. когато частната образователна институция, ЮЛНЦ, читалище предвижда да ползва авансово и/или междинно/и плащане/ия), се сконтират към техния размер към момента на предоставяне. Допустимите разходи се сконтират до тяхната стойност към момента на предоставяне на помощта. Лихвеният процент, който се използва за сконтиране, е сконтовият процент, приложим към момента на предоставяне на помощта, в съответствие с чл. 3, ал. 6 от Регламент (ЕС) № 1407/2013 на Комисията от 18 декември 2013 г.

Сконтирането следва да се извършва от УО на ПО, преди всяко плащане по договора за БФП за изпълнение на дейности с оглед гарантиране, че предоставената помощ е съобразена с праговете за съответния вид помощ, установени в Регламент (ЕС) № 1407/2013 на Комисията.

При неспазване на изискванията на Регламент (ЕС) № 1407/2013, получателят възстановява пълния размер на предоставените средства по настоящата процедура, със законната лихва от момента на получаването до окончателното им изплащане. Възстановяването на неправомерно предоставена минимална помощ се извършва по реда, описан в административния договор за БФП. Отговорността за възстановяването на такива помощи е на администратора на помощта.

Неправомерно получената минимална помощ или помощ, освободена от задължението за уведомяване с акт на Съвета на Европейския съюз или на Европейската комисия, представлява публично вземане, което се установява от УО на ПО в качеството му на администратор на помощ по настоящата процедура чрез издаване на акт за установяване на публичното вземане по реда на Административнопроцесуалния кодекс. Вземанията по издадените актове подлежат на събиране по реда на Данъчно-осигурителния процесуален кодекс от органите на Националната агенция за приходите. Администраторът на помощ УО на ПО, издал акта за установяване на публичното вземане по реда на АПК, в срок до три работни дни от издаването на акта информира министъра на финансите.

Възстановяването на недължимо платените и надплатените суми, както и на неправомерно получените или неправомерно усвоени средства, се извършва в съответствие с Указания на Министерство на финансите, чл. 37 от ЗДП и Наредба № Н-5 /29.12.2022 г. на министъра на финансите за определяне на правилата за извършване на плащания, за верификация и счетоводно отчитане на разходите, за възстановяване и отписване на неправомерни разходи и за осчетоводяване, както и сроковете и правилата за приключване на счетоводната година по програмите.

При констатиране на действително надвишаване на установения праг в Регламент (ЕС) № 1407/2013, следва да се предприемат мерки по възстановяване на цялата получена сума по последно подписания договор от страна на кандидатите /това обстоятелство е съотносимо и за партньорите.

Когато безвъзмездната финансова помощ попада в обхвата на Регламент (ЕС) № 1407/2013 на Комисията, Бенефициентът и УО на ПО са длъжни да документират и събират цялата информация относно прилагането на Регламента. Така съставените документи трябва да съдържат цялата информация, която е необходима, за да се докаже, че са спазени условията по Регламент (ЕС) № 1407/2013. Документацията относно индивидуалните помощи *de minimis* се съхранява за период от 10 бюджетни години, считано от датата на тяхното предоставяне. Документацията относно схемите за помощ *de minimis* се съхранява съгласно чл. 6, ал. 4 и 5 на Регламент № 1407/2013 за период от 10 бюджетни години от датата, на която е предоставена последната индивидуална помощ по такава схема. УО на ПО информира Бенефициента за началната дата на периода.



При поискване от Европейската комисия бенефициентът и партньорите предоставят чрез УО на ПО на министъра на финансите цялата информация и придружаваща документация, която Европейската комисия счита за необходима за целите на контрола на прилагането на Регламент (ЕС) № 1407/2013. Информацията и документацията се предоставят на министъра на финансите в срок 15 работни дни, освен ако в искането на Европейската комисия или в указанията на Министерството на финансите не е определен друг срок.

Задължение на Администратора на помощта, произтичащо от чл. 34, ал. 1 от ЗДП и чл. 9, ал. 4 от Правилника за неговото прилагане, е да информира министъра на финансите в срок от 3 работни дни от предоставянето на всяка помощ *de minimis* чрез Информационната система „Регистър за минималните помощи“ (<https://minimis.minfin.bg>).

След публикуване на настоящите Условия за кандидатстване не са допустими изменения, които могат да повлияят на съответствието на настоящата процедура с изискванията на Регламент на Комисията (ЕС) № 1407/2013.

Съгласно чл. 38, т.5 от ЗУСЕФСУ ръководителят на Управляващия орган издава мотивирано решение за отказ за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ, ако преди сключване на договор се установи, че минималната помощ е недопустима.

В случай на промяна на нормативните изисквания в областта на минималните помощи преди сключване на административен договор за безвъзмездна финансова помощ, ще бъдат прилагани новите изисквания.

17. Хоризонтални принципи⁴⁸:

Изпълнението на дейностите по настоящата процедура следва да бъде съобразено със следните хоризонтални принципи съгласно и чл.9 от Регламент (ЕС) 2021/1060:

1. Устойчиво развитие;
2. Равни възможности и недопускане на дискриминация;
3. Равенство между половете.

Кандидатът следва да аргументира в проектното предложение (в секция 11. „Допълнителна информация, необходима за оценка на проектното предложение“, поле „Принос на проектното предложение за реализиране на хоризонталните принципи на ПО“ и поле „Механизъм за ефективно прилагане и изпълнение по проекта на принципите на Хартата на основните права на ЕС и на Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания“) как предложените дейности съответстват и допринасят за реализиране на хоризонталните принципи, както и прилагането на Хартата на основни права на ЕС и Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания. За целта конкретният бенефициент следва Насоки за прилагане на Хартата на основните права на ЕС, налични на следния линк: <https://www.eufunds.bg/bg/node/8223>, конкретно Приложение 2 и Насоки за прилагане на Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания, налични на следния линк: <https://www.eufunds.bg/bg/node/8224>, конкретно Приложение 2, утвърдени със заповед № В-105 от 19.07.2022 г. на заместник министър – председателя на еврофондовете и министър на финансите.

Прилагането на заложените в проекта принципи ще се проследява на етап изпълнение на проектното предложение.

⁴⁸ Описват се изискванията за постигане на съответствие с хоризонталните политики на ЕС и, ако е приложимо, на принос към тях.



18. Минимален и максимален срок за изпълнение на проекта (ако е приложимо)

Минималната продължителност на един проект е **18 месеца**, а максималната продължителност е **40 месеца**, считано от датата на подписване на административния договор за предоставяне на БФП.

19. Ред за оценяване на концепциите за проектни предложения⁴⁹

Неприложимо

20. Критерии и методика за оценка на концепциите за проектни предложения (ако е приложимо)⁵⁰

Неприложимо

21. Ред за оценяване на проектни предложения

Оценката на проектните предложения по тази процедура се извършва в съответствие с Глава трета „Предоставяне на безвъзмездна финансова помощ”, Раздел I. „Общи положения“ и Раздел II. „Предоставяне на безвъзмездна финансова помощ чрез подбор“ от Закона за управление на средствата от Европейските фондове при споделено управление (ЗУСЕФСУ), глава втора „Правила за оценяване на проектни предложения“, раздел I „Оценяване на проектни предложения чрез подбор“ от Постановление № 23 на МС от 13.02.2023 г. за определяне на детайлни правила за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по програмите, финансирани от европейските фондове при споделено управление за програмен период 2021 - 2027 г. (ПМС №23/2023 г.) и Методология за оценка – Приложение IX към настоящите Условия за кандидатване.

Съгласно чл. 29, ал. 2 от ЗУСЕФСУ при процедура чрез подбор се извършва:

- оценяване на всяко проектно предложение, което включва:
 - оценка на административното съответствие и допустимостта;
 - техническа и финансова оценка;
- класиране на одобрените проектни предложения в низходящ ред;
- определяне на проектни предложения, за които се предоставя финансиране.

Оценката на административното съответствие и допустимостта на проектните предложения се извършва по критериите, посочени в раздел 1 „Критерии за оценка на административното съответствие и допустимостта“ от Методология за оценка – Приложение IX към настоящите Условия за кандидатване, които се отбелязват с „ДА“, „НЕ“ или „Н/П“ (не е приложимо).

Съгласно чл. 34, ал. 1 и ал. 2 от ЗУСЕФСУ, респективно чл. 19, ал. 2 и ал. 3 от ПМС № 23/2023 г., въз основа на извършената проверка за административно съответствие и допустимост назначената от Ръководителя на Управляващия орган комисия изготвя списък на проектните предложения, които не се допускат до техническа и финансова оценка. В списъка се посочват и основанията за недопускане. Списъкът се публикува на интернет страницата на съответната програма и в ИСУН, а за недопускането се съобщава на всеки от кандидатите, включени в него по реда на чл. 22, ал. 3 от ЗУСЕФСУ. Когато при описаната проверка се установи липса на документи и/или друга нередовност, комисията изпраща на кандидата уведомление за установените нередовности и определя разумен срок за тяхното отстраняване, който не може да бъде по-кратък от една седмица. Уведомлението съдържа и информация, че неотстраняването на нередовностите в срок може да

⁴⁹ Попълва се ако по процедурата се извършва предварителен подбор на концепции за проектни предложения по смисъла на чл. 31, ал. 1 от Закона за управление на средствата от Европейските структурни и инвестиционни фондове.

⁵⁰ Попълва се ако по процедурата се извършва предварителен подбор на концепции за проектни предложения по смисъла на чл. 31, ал. 1 от Закона за управление на средствата от Европейските структурни и инвестиционни фондове.



доведе до прекратяване на производството по отношение на кандидата. Отстраняването на нередовностите не може да води до подобряване на качеството на проектното предложение. Кандидат, чието проектно предложение е включено в списъка с проектните предложения, които не се допускат до техническа и финансова оценка, може писмено да възрази пред Ръководителя на Управляващия орган в едноседмичен срок от съобщаването. Ръководителят на Управляващия орган се произнася по основателността на възражението в едноседмичен срок от неговото получаване, като:

1. връща проектното предложение за техническа и финансова оценка;
2. прекратява производството по отношение на кандидата.

Техническата и финансова оценка на проектните предложения се извършва по критериите, посочени в раздел 2 „Критерии за техническа и финансова оценка“ от Методологията и по реда на чл. 20 от ПМС №23/2023 г., като включва следните групи на оценка:

1. КАЧЕСТВО НА СЪОТВЕТСТВИЕТО;
2. ПАРТНЬОРСТВО;
3. ОЦЕНКА НА ЦЕЛЕВИТЕ ГРУПИ;
4. РЕГИОНАЛНА ПРИОРИТИЗАЦИЯ/ВЪЗДЕЙСТВИЕ НА ПРОЕКТНОТО ПРЕДЛОЖЕНИЕ;
5. БЮДЖЕТ

Всяка група на оценка включва между един и повече критерии. Оценката на проектното предложение по всяка една от четирите групи на оценка се получава като сума от получения брой точки по съответните критерии. Всяка група на оценка има различна тежест при формиране на общата оценка на проектното предложение. Максималният брой точки, който може да получи едно проектно предложение в ИСУН, е 100 точки.

Оценката по настоящата процедура се извършва от оценителна комисия, определена със заповед на Ръководителя на Управляващия орган.

Допълнителна информация от кандидата може да бъде предоставена само по искане на оценителната комисия. За дата на представяне на документите/информацията се счита датата на отговор в ИСУН. Техническият процес, свързан с представянето на допълнителна информация/документация, е описан в Ръководството за потребителя за модул „Е- кандидатстване“ в ИСУН 2020, което е налично на следния адрес: <https://eumis2020.government.bg/bg/s/Home/Manual>.

По време на техническата и финансова оценка на проектното предложение оценителната комисия може да извършва корекции в бюджета на проектно предложение, в случай че при оценката се установи: наличие на недопустими дейности и/или разходи; несъответствие между предвидените дейности и видовете заложи разходи; дублиране на разходи; неспазване на заложените в документите по чл. 26, ал. 1 от ЗУСЕФСУ правила или ограничения по отношение на заложи процентни съотношения/прагове на разходите; несъответствие с правилата за държавните или минималните помощи. В случай че при оценката на проектно предложение се установи, че с финансовата помощ, за която се кандидатства, ще бъде надхвърлен прагът на допустимите държавни или минимални помощи, оценителната комисия намалява служебно размера на безвъзмездната финансова помощ до максимално допустимия размер. Оценителната комисия следва да извърши редукия на бюджета при условията и по реда на чл. 20, ал. 7- 9 от ПМС № 23/2023 г. , както и в случаите, в които разходите са необосновани или планираните стойности не съответстват на определените изисквания и стойността на определените единични разходи и еднократни суми.



22. Критерии и методика за оценка на проектните предложения

Оценката по настоящата процедура се извършва въз основа на критерии, одобрени от Комитета за наблюдение на Програма „Образование“ 2021-2027 (КН на ПО) на първото заседание от 28.04.2023 г., описани в **Приложение IX** към Условието за кандидатстване.

Не се допуска въвеждането на допълнителни критерии за оценка или изменение на критериите по време на провеждането на процедурата. В рамките на настоящата процедура кандидатът може да подаде само едно проектно предложение.

23. Начин на подаване на проектните предложения

Подаването на проектното предложение по настоящата процедура се извършва в съответствие с разпоредбите на Наредбата за определяне на условията, реда и механизма за функциониране на информационната система за управление и наблюдение на средствата от европейските структурни и инвестиционни фондове (ИСУН) и за провеждане на производства пред управляващите органи посредством ИСУН. Цялата информация е качена на следния интернет адрес: <https://eumis2020.government.bg/>.

Подаването на проектно предложение по настоящата процедура се извършва изцяло по електронен път чрез попълване на уеб базиран Формуляр за кандидатстване и подаване на Формуляра и придружителните документи чрез Информационната система за управление и наблюдение на Структурните инструменти на ЕС в България (ИСУН) единствено с използването на Квалифициран електронен подпис (КЕП), чрез модула „Е-кандидатстване“ на следния интернет адрес: <https://eumis2020.government.bg>.

Съгласно извършена промяна на софтуера за подписване Combo Lite – за потребители на електронен подпис B-Trust е необходимо задължително да се използва посоченият от издателя софтуер Desktop Signer, като се избере тип на подписване PKCS7 и да се проверят в Настройките на софтуера дали формата на типа на електронния подпис е Detached (p7s), нивото да е Baseline_V и Хеш алгоритъм SHA1.

Подготовката и подаването на проектното предложение в ИСУН се извършва по следния начин:

Кандидатът влиза в ИСУН след регистрация чрез имейл и парола, избира настоящата процедура от „Отворени процедури“ и създава ново проектно предложение.

Проектното предложение по настоящата процедура се изготвя от кандидата, съгласно Указанията на Управляващия орган за попълване на електронен Формуляр за кандидатстване (**Приложение VII** към Условието за кандидатстване).

Подкрепящите документи към Формуляра за кандидатстване, посочени в т. 24 от Условието за кандидатстване, също се подават изцяло електронно. Посочените документи се описват и прилагат в секция 13 „Прикачени документи“ към Формуляра за кандидатстване.

Съгласно разпоредбите на чл. 23, ал. 2 на Наредбата за определяне на условията, реда и механизма за функциониране на Информационната система за управление и наблюдение на средствата от Европейските структурни и инвестиционни фондове (ИСУН) и за провеждане на производства пред управляващите органи посредством ИСУН кандидатът подписва с КЕП единствено електронните документи, изисквани в оригинал. Достоверността на електронните копия на документи, приложени към Формуляра за кандидатстване, се удостоверява единствено чрез подписването на формуляра в ИСУН

Проектното предложение се подписва с КЕП от законния представител на кандидата или надлежно оправомощено за целите на подаване на проектното предложение лице. При оправомощаване следва да се приложи Заповед/Пълномощно за оправомощаване на лице, което да представлява



кандидата и да подписва всички документи, свързани с подаването, оценката на подаденото проектно предложение (включително комуникация с оценителната комисия), предоставянето на документи, необходими за подписването на административния договор за предоставяне на БФП и изпълнението на проекта.

Проектното предложение се подава винаги от профила на кандидата, а не от друг профил, тъй като впоследствие именно този профил ще бъде използван за комуникация с Управляващия орган и за отстраняване на установените нередовности по време на оценката на проектното предложение. Промени на посочения профил, вкл. промяна на имейл адреса, асоцииран към съответния профил, са недопустими.

Системата предоставя възможност за коригиране, запазване и допълване на Формуляра докато той е в работен режим (чернова). Всеки Формуляр може да бъде записан локално, на файл в специален формат, който може да се отваря единствено от ИСУН.

Максималният препоръчителен размер на всеки отделен файл на проектното предложение, който се подава чрез системата, е 2 ГБ. Общият препоръчителен размер на всички прикачени файлове е 10 ГБ.

До приключване на работата на оценителната комисия кандидатът има възможност да оттегли своето проектно предложение като подаде писмено искане до Ръководителя на Управляващия орган на ПО на хартиен носител, като това обстоятелство се отбелязва в ИСУН от потребител на системата със съответните права, или чрез секция Комуникация с УО в меню Проектни предложения на ИСУН.

Кандидатът следва да попълва внимателно всички секции на Формуляра за кандидатстване, тъй като грешки или несъответствия, допуснати при попълването му могат да доведат до отхвърляне на проектното предложение.

ИСУН се поддържа от дирекция „Централно координационно звено“ в администрацията на Министерство на финансите и в тази връзка въпроси и запитвания по отношение на функционирането и използването на системата, възникнали в процеса на кандидатстване, следва да се изпращат на следния електронен адрес: support2020@minfin.bg.

24. Списък на документите, които се подават на етап кандидатстване

Кандидатът по настоящата процедура чрез подбор на проектни предложения е необходимо да приложи в секция 13 „Прикачени документи“ от Формуляра за кандидатстване следните попълнени, подписани на хартиен носител и сканирани документи:

1. Заповед/Пълномощно за оправомощаване на лице, което да представлява кандидата и да подписва всички документи, свързани с подаването, оценката на подаденото проектно предложение (включително комуникация с оценителната комисия), предоставянето на документи, необходими за подписване на административния договор за предоставяне на БФП и изпълнението на проекта (ако е приложимо). *Прилага се, в случай че проектното предложение е подадено от лице, различно от официалния представител на кандидата.*

2. Декларация при кандидатстване на кандидата/партньора – попълнена по образец (Приложение I към Условието за кандидатстване). *Декларацията се попълва, подписва и представя от официалния представител на кандидата.*

В случай че проектното предложение се подава с валиден КЕП на официалния представител на кандидата, декларираната информация се потвърждава във Формуляра за кандидатстване в секция 12. „Е-декларации“.

В случай че проектното предложение се подава с валиден КЕП на оправомощено лице, декларацията в секция 12 „Е-декларации“ се попълва и подписва от официалния представител



на кандидата на хартиен носител и същата се сканира и прикача в секция 13. „Прикачени документи“ от Формуляра за кандидатстване или се подписва с електронен подпис и се прикача в секция 13. от Формуляра за кандидатстване.

Декларацията при кандидатване на кандидата/партньора (Приложение I към Условието за кандидатстване) се попълва и се подписва от всички лица, с право да представляват кандидата/партньора, независимо от това дали заедно и/или поотделно, и/или по друг начин.

Посочената по-горе декларация следва да бъде с дата след датата на обявяване на настоящата процедура и предхождаща или съответстваща на датата на подаване на проектното предложение.

Към момента на кандидатстване обстоятелствата се декларират от кандидата, а преди подписване на административния договор за предоставяне на БФП се доказват:

1. с официални документи, издадени от съответните компетентни органи за обстоятелствата, за които такива документи се издават, или заверени копия от тях, като се спазват изискванията на чл. 2, ал. 1 от Закона за електронното управление;
 2. с декларации – за всички останали обстоятелства, които не са били декларирани на предходен етап, или когато е настъпила промяна във вече декларирани обстоятелства.
- 3. Декларация за партньорство, попълнена по образец (Приложение II към Условието за кандидатстване) и подадена в ИСУН.**

Попълва се и се подписва от кандидата и всички партньори и се прилага към формуляра за кандидатстване. Документът следва да бъде подписан от официалния представител на кандидата.

4. Автобиографии по образец (Приложение III към Условието за кандидатстване), попълнени и подписани от членовете на основния екип за организация и управление на проекта. *Задължително се прилагат автобиографии за основния екип за организация и управление на проекта, който включва ръководител на проекта; координатор на проекта; счетоводител/финансист на проекта.*

5. Декларация за минимални помощи, попълнена по образец (Приложение IV), подписана и подадена в ИСУН (ако е приложимо).

Прилага се от кандидат/ партньор, за които е приложим режим „минимална помощ“ за дейностите, които те ще изпълняват.

6. Декларация за разграничаване на стопанската от нестопанската дейност, попълнена по образец (Приложение V към Условието за кандидатстване) и подадена в ИСУН (ако е приложимо)

Декларацията се подава от НДД-София, НМО-Габрово и от кандидати/партньори ЮЛНЦ/читалища, частни училища/детски градини, в случай че в бюджета на проектното предложение планираните за тях разходи са само в режим „непомощ“.

7. Счетоводни документи (Годишен отчет за дейността - ГОД), прикачени в ИСУН съгласно т. 11. и т. 12 от Условието за кандидатстване, ако е приложимо.

Прилага се, в случай че документът не е публично оповестен. В случай че документът е публично оповестен, следва да бъде предоставен линк към източника, в който е наличен.

8. Счетоводна политика на кандидата и партньорите, от която да е видно наличието на разделение на икономическа от икономическа дейност, прикачени в ИСУН съгласно т. 11 и т. 12 от Условието за кандидатване, ако е приложимо.

Прилага се от кандидати / партньори ЮЛНЦ, читалища, частно училище/детска градина - съгласно т. 11, т. 12 и т. 16 от Условието за кандидатстване, в случай че в бюджета на



проектното предложение планираните за тях разходи са само в режим „непомощ“ и документът не е публично оповестен. В случай че документът е публично оповестен, следва да бъде предоставен линк към източника, в който е наличен. Кандидатите - частни училища, частни детски градини и ЮЛНЦ при попълване на Декларация за минимални помощи **не** представят счетоводна политика на етапа на кандидатстване, а на етапа на договаряне, когато е приложимо по т.11 и т.12 от УК.

Задължително се прилага от НДД, НМО – партньори по проекта.

9. Устав/учредителен акт, удостоверение за актуално състояние, съдебно решение или решение по вписване, удостоверяващо статута на кандидат/партньор - ЮЛНЦ, читалище, частно училище, частна детска градина, прикачени в ИСУН, когато е приложимо.

В случай, че информацията е оповестена в ТРРЮЛНЦ това обстоятелство ще се проверява по служебен път. В случай, че Устав/учредителен акт, удостоверение за актуално състояние, съдебно решение или решение по вписване са налични в други публични регистри, кандидатът/партньорът посочва източниците на информация или прилага документите в ИСУН. В случай на непререгистрирани ЮЛНЦ в ТРРЮЛНЦ, но подали заявление за пререгистрация в законовия срок, същите прилагат документите в ИСУН. Удостоверението за актуално състояние следва да е издадено не по-рано от 3 месеца преди крайната дата на кандидатстване, сканирано и прикачено в ИСУН.

10. Решение на Общинския съвет, с което се изразява съгласие за кандидатстване с конкретното с проектно предложение.

Представя се само от общини – кандидати, партньори.

11. Одобрен общински стратегически документ – план и/или програма за социално-икономическа интеграция и/или приобщаващо образование на уязвими групи, включително маргинализирани като роми, лица търсещи или получила международна закрила, др.

Представя се от общини – кандидати/партньори в ИСУН. В случай че документът е публично достъпен се представя линк към източника, в който е наличен.

12. Документи, доказващи опит в изпълнение на дейности, сходни или идентични с тези по операцията и/или участие в изпълнението на поне един проект в сферата на образованието и/или работа с уязвими групи преди датата на обявяване на процедурата.

Представят се от ЮЛНЦ, читалища.

13. Анализ от директора на съответната образователна институция, включена в проектното предложение, че целевите групи от образователна институция са идентифицирани и стойностите на индикаторите в проектното предложение са реалистично планирани съобразно идентифицираните целеви групи.

Представя се, подписан от съответния директор, за обхванатите в проектното предложение образователни институции.

14. Писма за намерение, за подкрепа от държавни/ регионални/ общински културни и спортни институти като регионални музеи, национални/общински галерии, национални/общински библиотеки, национални/общински театри, държавни/общински спортни клубове, висши училища, научни организации, центрове за върхови постижения, центрове за компетентност и др., за реализиране на проектното предложение.

Представят се, когато е приложимо.



25. Краен срок за подаване на проектните предложения

Настоящата процедура за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ чрез подбор на проектни предложения е с три срока на кандидатване както следва:

Първи срок на кандидатване: 17:30 часа на.....януари 2024 г. (3 месеца след датата на обявяване на процедурата)

Втори срок на кандидатване: 17:30 намай 2024 г. (4 месеца след първия срок на кандидатване)

Трети срок на кандидатване: 17:30 часа насептември 2024 г. (4 месеца след втория срок на кандидатване)

КЕП, с който е подписан Формулярът за кандидатване, следва да е на законния представител на кандидата или на оправомощено за целите на подаването на проектното предложение лице.

Съгласно указанията на заместник министър-председателя по европейските фондове и икономическата политика, за час на подаване на проектното предложение се счита времето на приложния сървър на ИСУН, когато са записани окончателните данни и системата е генерирала регистрационен номер, а не времето на локалния компютър на съответния кандидат/конкретния бенефициент.

Съгласно чл. 26, ал. 8 от ЗУСЕФСУ кандидатът по процедурата може да иска разяснения във връзка с Насоките за кандидатване в срок до три седмици преди изтичането на срока за кандидатване. Допълнителни въпроси относно попълването на документацията за кандидатване се задават в писмена форма чрез електронната система ИСУН, секция „Разяснения по процедурата“ или на електронната поща на УО: infosf@mon.bg, като ясно се посочва наименованието на процедурата за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ.

Разясненията от страна на Управляващия орган се утвърждават от Ръководителя на Управляващия орган или оправомощено от него лице. Разясненията се дават по отношение на Условието за кандидатване, не съдържат становище относно качеството на проектното предложение и са задължителни за кандидата. Въпросите на кандидата и разясненията на Управляващия орган се съобщават (публикуват) на интернет страницата на Управляващия орган <http://opnoir.bg>, в рубрика „Въпроси и отговори“ и в ИСУН: <https://eumis2020.government.bg> (към документите по процедурата в 10-дневен срок от получаване на искането, но не по-късно от две седмици преди изтичането на срока за кандидатване по процедурата).

Проектното предложение по настоящата процедура за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ, следва да бъде подадено само по електронен път с Квалифициран електронен подпис (КЕП) като се използва Информационната система за управление и наблюдение на Структурните инструменти на ЕС в България (ИСУН) - <https://eumis2020.government.bg>.

26. Допълнителна информация

Решение за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ и сключване на административен договор:

В десетдневен срок от приключване на оценяването Ръководителят на Управляващия орган (РУО):

1. одобрява доклада;



2. връща доклада за провеждане на оценяването и класирането от етапа, където са допуснати нарушения, когато те са отстраними;

3. не одобрява доклада, когато в процедурата са допуснати съществени нарушения.

При одобрен оценителен доклад кандидатите от списъка на проектите, предложени за финансиране се поканват да представят в 30-дневен срок доказателства, че отговарят на изискванията за бенефициент, включително на условията, посочени в настоящите Условия за кандидатстване.

В двуседмичен срок от представянето на гореспоменатите доказателства Ръководителят на Управляващия орган взема решение за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по всяко проектно предложение, включено в списъка с одобрените проектни предложения. Решението на РУО се обективира в административен договор с бенефициента. Решение за прекратяване на процедурата чрез подбор може да се вземе при следните случаи:

-Когато оценителният доклад не е одобрен, поради допуснати съществени нарушения в процедурата;

-Когато няма постъпили в срок проектни предложения или всички подадени проектни предложения са оттеглени;

-При спиране на финансирането по съответната програма или по част от нея.

Уведомяването на кандидата за сключване на административния договор се извършва писмено. Писменото уведомление съдържа и изискване на следните документи от кандидата, необходими за подписване на административния договор за предоставяне на БФП:

1. Декларация на кандидата (по образец), в случай че към датата на подписване на административния договор са настъпили промени в декларираните обстоятелства на етап кандидатстване (Приложение I);

2. Декларация за нередности – по образец (Приложение XIII);

3. Финансова идентификация (Приложение XIV);

4. Споразумение за партньорство (Приложение XVI);

Споразумение за партньорство (Приложение XVI) съдържа минимално изискуемото съдържание. Същото може да бъде допълвано по преценка на страните (с изключение на клаузата за момента на влизане в сила на споразумението), без това да противоречи на Насоките за кандидатстване, административния договор и приложенията към него. Освен допълнения, допустимо е единствено премахването на клаузи, за които Управляващият орган изрично е посочил в образеца, че попълването им е по преценка на страните. Не е допустимо модифициране на клаузи в образеца на Споразумение. Всякакви изменения в споразумението се извършват само в писмена форма и се представят на Управляващия орган чрез ИСУН.

5. Декларация за минимални и държавни помощи, в случай че към датата на подписване на административния договор са настъпили промени в декларираните обстоятелства на етап кандидатстване (Приложение IV). *В случай на настъпила промяна в представителната власт, след подаване на проектното предложение се изисква предоставянето на тази декларация от новото лице, което официално представлява кандидата/партньора;*

6. Заявление за профил за достъп на ръководител на бенефициента до ИСУН – Приложение XIX;

7. Заявление за профил за достъп на упълномощено от бенефициента лице до ИСУН – Приложение XX.



Освен посочените по-горе документи, бенефициентът и всички партньори следва да представят:

1. Удостоверение, потвърждаващо че бенефициентът/партньорът не е обявен в процедура по ликвидация, издадено от съответния оторизиран орган не по-рано от 3 месеца преди датата на предоставянето им от бенефициента;
2. Удостоверение, потвърждаващо че бенефициентът/партньорът не е обявен в процедура по несъстоятелност, издадено от съответния оторизиран орган не по-рано от 3 месеца преди датата на предоставянето им от бенефициента;
3. Удостоверение от Националната агенция за приходите за липса на задължения на бенефициента/партньора, издадено не по-рано от 6 месеца преди датата на представянето му;
4. Удостоверение от общината по седалището на бенефициента/партньора за липса на задължения на бенефициента, издадено не по-рано от 6 месеца преди датата на представянето му – не се отнася за бенефициент/партньор, чието седалище е на територията на Столична община (в този случай проверката се прави по служебен път);
5. Свидетелство за съдимост на всички лица, представляващи бенефициента/партньора, издадено не по-рано от 6 месеца преди датата на представянето му;
6. Удостоверение за актуално състояние или учредителния акт на бенефициента/партньора – частна образователна институция, ЮЛНЦ, читалище в случай, че не е пререгистрирано в ТРРЮЛНЦ;
7. Нотариално заверено пълномощно, в случаите, когато административният договор за безвъзмездна финансова помощ ще бъде подписан от лице, различно от законния/ите представител/и на бенефициента.
8. Удостоверение от Главна инспекция по труда, че бенефициентът и партньорите нямат влязло в сила наказателно постановление или съдебно решение, за нарушение на чл. 61, ал. 1, чл. 62, ал. 1 или 3, чл. 63, ал. 1 или 2, чл. 118, чл. 128, чл. 228, ал. 3, чл. 245 и чл. 301 - 305 от Кодекса на труда или чл. 13, ал. 1 от Закона за трудовата миграция и трудовата мобилност или аналогични задължения, установени с акт на компетентен орган.

За обстоятелствата по документите по т. 1, 2, 3, 5, 6 и 8 УО извършва служебна проверка при възможност за това. В този случай документите няма да бъдат изисквани от съответния бенефициент. УО си запазва правото да изиска допълнителни документи за удостоверяване на съответните обстоятелства.

Правата и задълженията, които възникват за бенефициента, са описани в приложения административен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Програма „Образование” 2021-2027 (*Приложение XI към Условиата за изпълнение*) и общите условия при предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по приоритети 1, 2 и 3 по Програма „Образование” (*Приложение XII към Условиата за изпълнение*), които са неразделна част от административния договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ. В процеса на изпълнение на проекта, бенефициентът следва да се придържа към правилата и процедурите, описани в Условия за възстановяване на разходите по процедура BG05SFPR001-1.004 „Утвърждаване на интеркултурното образование чрез култура, наука и спорт“ – *Приложение XV от Условиата за изпълнение*.

27. Приложения към Условиата за кандидатстване

Приложения за попълване и подаване в ИСУН:

- Образец на декларация на кандидата/партньора при кандидатстване (Приложение I);
- Образец на декларация за партньорство (Приложение II);



- Образец на автобиография (Приложение III).
- Образец на декларация за минимални помощи (Приложение IV).
- Образец на декларация за разграничаване на стопанската от нестопанската дейност (Приложение V)

Приложения за информация:

- Образец на Формуляр за кандидатстване с проектно предложение (Приложение VI);
- Указания на УО за попълване на електронен формуляр за кандидатстване по процедурата (Приложение VII);
- Таблица за бюджет-кодове-индикатори ИСУН ОДП (Приложение VIII)
- Методология и критерии за оценка на проектно предложение по процедура за директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ „Утвърждаване на интеркултурното образование чрез култура, наука и спорт” (Приложение IX);
- Таблица на единичните разходи и еднократните суми по процедура BG05SFPR001-1.004 „Утвърждаване на интеркултурното образование чрез култура, наука и спорт“ и Програма „Образование“ 2021-2027 и придружаващи документи (Приложение X);

Приложения към Условието за изпълнение:

- Образец на административен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Програма „Образование“ (Приложение XI);
- Общи условия при предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по приоритети 1,2 и 3 от Програма „Образование“ (Приложение XII);
- Образец на декларация за нередност (Приложение XIII);
- Образец на Финансово идентификация (Приложение XIV);
- Условия за възстановяване на разходите по процедура „Утвърждаване на интеркултурното образование чрез култура, наука и спорт“ (Приложение XV).
- Споразумение за партньорство (Приложение XVI)
- Въпросници за мониторинг на изпълнението (Приложение XVII).
- Таблица „Изменение на бюджет“ (Приложение XVIII).
- Заявление за профил за достъп на ръководител на бенефициента до ИСУН – Приложение XIX;
- Заявление за профил за достъп на упълномощено от бенефициента лице до ИСУН – Приложение XX.
- Образец на Контролен лист за проверка на потенциално нарушение на Хартата на основните права на ЕС и на Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания – Приложение XXI.